

הלכות
והערות

זהירות
בתולעים

ברכת
הגהנין

ועד פיקוח
הלכתי

ועד
העירובין

כשרות
הבית

מדריך הכשרות

בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
ועדה החרדית

חלק ב'

הלכות והערות, פיקוח הלכתי
עירובין, כשרות הבית

יצא לאור ע"י

ועד הכשרות

שע"י בד"צ העדה החרדית ירושלים

תשפ"ו • גליון ע"ז

0112300000496

תמוז 22 ט"ח

תוכן הענינים

הלכות והערות

- 5 סדרי ההשגחה בבתי המטבחים / אטליזים
- 12 שאלות ותשובות משולחן ועד השחיטה
- 13 מחלקת כשרות וטהרת הדגים
- 15 ידיעות בענין דגים בהשגחת הבד"צ
- 16 טבלת כשרות דגים טהורים המשווקים בא"י
- 22 סדר ונוסח תרומות ומעשרות
- 23 הערות בענייני תרומות ומעשרות
- 26 מורכבתה של השגחה בעניני ערלה
- ידיעות נחוצות בכשרות פירות וירקות אחוזי ערלה/
שטיפת פירות במים/מריחת דונג/למכינים בעצמם יין/מעשר שני
- 31 32 סדרי ההשגחה במאפיות
- 33 הערות בדיני הפרשת חלה

זהירות בתולעים

- 38 חובות הזהירות מתולעים וחרקים
- הוראות והדרכה מעשית בבדיקת פירות, ירקות,
קמחים וקטניות מתולעים
- 42

ברכת הנהנין

- 54 כללים בברכות הנהנין
- 59 טבלת הברכות למוצרים בהשגחת הבד"צ

ועד פיקוח הלכתי

- פיקוח הלכתי, סתם/תשמישי קדושה/שעטנז/ ד' מינים/
מכשידי חש-מל/השקעות ופיננסים
- 75

ועד העירובין

- 105 הפיקוח על העירוב המהודד
- 148 ידיעות נחוצות בגבולי העירוב ומפת העירוב

כשרות הבית

- 136 כשרות הבית לפסח. הוראות ותזכורת לערבי פסחים ולימות השנה

הלכות
והערות

זהירות
בתולעים

ברכת
הנהנין

ועד פיקוח
הלכתי

ועד
העירובין

כשרות
הבית

מדריך
הכשרות

בר"ץ העדה החרדית

בהשגחת הבד"ץ
התשלום
לעירובין

הלכות והערות

במוצרי מזון שונים

לתשומת לב:

חותמת הבד"ץ מופיעה תמיד על המוצר עצמו ולא על גבי מדבקה נפרדת. כאשר החותמת אינה על תו המוצר, יש לחשוש לזיוף.

על כל דבר הנראה חשוד, נא לדווח מיד למשרדנו במספר טלפון 02-6700200
במקרים יוצאים מן הכלל, אנו מאשרים הדפסת חותמת הבד"ץ על מדבקה, רק כאשר מתחת לחותמת מודפס בכתב ברור בתדפיס רקע, שם היצרן והמוצר.

זהירות מטעויות!

ישנם מפעלים שנותנים שם ומותג לסדרת מוצרים שחלקם לא בהשגחת הבד"ץ, ולפעמים הם דומים בצבעם או בעיצובם. על כן, אין לסמוך על שם המותג של המפעל, אלא על חותמת הבד"ץ על כל תווית ואריזה.

לאחרונה מתרבים סוגי מוצרים שונים שאינם בגדר מזון ומשקה וקיימת דרישה מצד ציבור הלקוחות לקבל עליהם השגחת והכשר הבד"ץ. בדרך כלל הדברים אמורים לגבי מוצרי חיטוי וניקוי, מוצרים על גבול הרפואי, משחות וקרמים שונים, סבונים ושמפו וכדורי ויטמינים וכדו'.

בחלק מהמוצרים אין השגחה בעת הייצור, כי אין צורך כלל בהשגחה ואין מקום לכך. במקרים אלו, החומרים עוברים בדיקה קפדנית ואח"כ מקבלים אישור הבד"ץ. ובמוצרים אחרים כמו הויטמינים, הייצור עצמו הוא בהשגחה, אבל מכיון שאין זה בגדר מזון, הרי שהמגמה לא להחתיים את המוצר בחותמת הבד"ץ.

כל המוצרים שהודפס עליהם "נבדק ואושר ע"י ועד הכשרות של בד"ץ העדה החרדית" אין בהם שום חשש, ומבחינה זאת אין כל הבדל בין מוצרים אלו לבין מוצרים שמתנוסס עליהם אישור הבד"ץ כזה:

לתשומת לב:

קיימים בשוק מוצרי מזון שונים, שבמשך ימות השנה הם בהשגחת הבד"ץ, ואילו לפסח הם משווקים בכיתוב "כשר לפסח" ללא חותמת הבד"ץ. חלקם אמנם מאושרים מטעם הבד"ץ לשאר ימות השנה (לא לפסח), אולם יש ביניהם מוצרים שאינם מאושרים אף לא לימות השנה מהבד"ץ, היות ומשתמשים בחומרי גלם שאינם בהשגחתנו אף לא לימות השנה.

להלן חלק מהמוצרים שאינם בהשגחתנו גם לא לימות השנה:

אבקות מרק (בשרי), חטיפים (למעט חטיפי בטנים, במבה), טונה, מיון וממרחים, ממתקים, עוגות ועוגיות לפסח, ממרח תמרים, רוטבים, ריבות, שימורים ושימורי דגים.

במוצרים הנ"ל חייבים לבדוק אם יש חותמת הבד"ץ על כל אריזה.

להלן רשימה חלקית למוצרים שהם בהשגחת הבד"ץ לימות השנה בלבד, על אף שאינו מופיע עליהם חותמת הבד"ץ. (מכיון שאינם מאושרים על ידינו לפסח).

אבקות אפיה, סוכר וסוכר וניל, במבה וחטיפי בוטנים, גלידות ושלגונים, מלפפון חמוץ, מצות וקמח מצה, משקאות קלים/מוגזים/ תרכיזים וסירופים, קקאו קטשופ, שוקו, שמני סויה.

**אטליזים, בשר ועופות
בהשגחת רבותינו הבד"צ שליט"א**

"גלאט כשר"... צמד המילים אלו, סביבם הסתובבו והתנהלו חיי היום יום של המשפחה היהודית מאז ומתמיד, סביבם מסתובב ומתנהל עד היום כשרות המהודרת "השגחת הבד"ץ שע"י העדה החרדית".

ב"ועד השחיטה שע"י העדה החרדית". שם, במילון שלהם המצוי בחדר משכנם של רבותינו הגאון"צ מרן הגאב"ד ובית דינו הצדק שליט"א למילים "גלאט כשר" יש לו משמעות אחת, משמעות רבה ומיוחדת, שם הופכים את הנראה בלתי אפשרי לאפשרי, בכדי שה"גלאט" יהיה באמת "גלאט".

לשולחן ועד השחיטה מגיעות לפעמים שאלות על שכלל מוצרי הבשר והעוף שתחת ההכשר המהודר של העדה החרדית מחירם גבוה במעט מעבר למחירים של מוצרים דומים מהכשרים אחרים. אך לזאת צריכים לתת סקירה קצרה מה היא ההשגחה המהודרת של העדה החרדית, מה הן הנהגות הדרישות של העדה החרדית, ומה הן סדרי ההשגחה במפעלים שתחת השגחתנו. וגם לשם מה כה נחוצה השגחה מהודרת ומה היא מטרתה, ועד כמה נצרך התמחות, פקחות, אמינות, והרבה סייעתא דשמיא במתן הכשר על ענף מסובך זה.

הבה נחזור אחורה תקופה של מאה שנים. עקרת הבית שם ב'שטעטל' נידח בחו"ל ראתה צורך לבשל בשר לארוחת צהרים, עשתה את דרכה ללול אשר בחצרה, לקחה עוף (אשר כמובן נתגדל באופן טבעי ללא זריקות ושאר חששות) הלכה עמו לשוחט, שם לעתים גם השתרך תור גדול, לאחר השחיטה מרטה הנוצות במריטה ידנית, פתחה העוף ובמדה וראתה בבדיקתה איזו שאלה בכשרות העוף, רצה אל עבר רב העיירה, הרב בדק, ואם כאשר הכשיר העוף הביאה אותו הביתה וחתכתו לנתחים, הדיחה, מלחה ושוב הדיחה והעוף הוכשר לאכילה. כך גם בשחיטת הבקר, פרה אחת או שתים נשחטו בשבוע בעיירה, כל קונה קנה בעצמו במקולין, הדיח ומלח, עד שהיה מוכן לאכילה.

מיותר לציין כי אורח חיים זה טמון אי שם בדפי ההיסטוריה הלא רחוקה. כהיום הזה תפסו מקומו ארחות חיים אחרים לגמרי, בכל מערכת של שחיטת בקר נשחטים מאות ראשי בקר מדי יום ביומו. בכל יום נשחטים עשרות אלפי עופות. מורטים במכונה במפעל, בודקים במפעל, מדיחים ומולחים מכשירים ואורזים במפעל. כך שכל שאלה אשר בשנים קדמוניות נחשבה לשאלה קלה, הופכת היום לשאלה מסועפת ומסובכת הכוללת

לפעמים מאות או אלפים עופות. מה גם אשר בטכנולוגיה המתקדמת מתרבים מיום ליום בעיות שונות ומשונות. ניקח לדוגמא בעיה הידועה של הזריקות למיניהם בעופות, אשר לולא השגחה קפדנית רבה המכשלה והחשש לטריפות דאורייתא ממש (ואכן כך במקומות שאין השגחה מזריקים בדרך כלל במקומות שיש חשש רציני של הטרפת העוף).

בעוד תחילת המעבר המהפכני מבשר ועוף ביתי לבשר או עוף מפעלי, היו עוד ציבור מדקדקים גדול אשר החמירו על עצמם להכשיר הבשר לבד בביתם - ודווקא בגלל החששות הגדולות הכרוכות במפעלים יותר מאשר בבית. ועד השחיטה של העדה החרדית לא ראו צדק בכך שכלל הציבור הרחב יכניסו לפיהם פחות מהידור מושלם. מודעים לתשוקתם העזה של ציבור היראים לקבל בשר ועוף באותה רמת כשרות כבבית, התאזרו עוז ושמו לעצמם מטרה לדקדק בשיא הדקדוק ללא שום פשרות והיתרים אף כאלו אשר ההלכה הפסוקה מתירה מתוך נימוקי הפסד מרובה וכדומה. וכאשר עם השנים הלכו ונתמעטו אלו הנוהגים להקפיד לאכול בשר מוכשר ביתי, ולא משנה למה, נהנו גם אלה מהעובדא כי אכן יש על מה ועל מי לסמוך.

כאן המקום לעורר כי כבר קרה הרבה פעמים, שאלו שאינם רגילים למלוח בשר במשך השנה, אלא בזמנים מיוחדים כערב פסח, ערב יום כיפור וכדומה. שאז מכשירים בעצמם את הבשר, שהתעוררו אצלם שאלות חמורות. ע"כ כדאי קודם להתייעץ עם אלו הבקיאים ורגילים בהלכות אלו במשך השנה, או עם מו"צ.

דבקים וצמודים למטרה זו בכל הקשור למתן כשרות על ענף זה, הוצבו על ידי רבותינו הגה"צ חברי הבית דין צדק זצוק"ל ויבלחט"א הגה"צ שליט"א הוראות ברורות ודרישות קפדניות. גם חומרות גדולות ננקטו שם, הן בשחיטת בשר הבקר בארץ ובחול"ל והן בשחיטת העופות בפעיה"ק, ולצורך זה אף נתמנו על ידי רבותינו הבד"ץ שליט"א וועד של חמשה רבנים מפורסמים מגדולי המוצי"ם בעדתינו, לעמוד על המשמר, והם עומדים בקשר תמידי עם רב המפעל בשטח, גם מבקרים מדי יום במפעל לפקח ולעמוד מקרוב שלא יצא ח"ו מכשול מתחת ידינו.

חשוב לציין שבכל שחיטה הן בשחיטת עופות והן של בקר, נמצא בפיקוח של אחד הרבנים מו"צ מטעם העדה החרדית.

בשר עוף

לאור כל הדקדוקים והחומרות, מובן כי על מנת להביא עוף כשר לשולחן הצרכן הוא עובר תהליך של עשרות אנשי מקצוע ולו רק מבחינת הכשרות, משגיחים על הזריקות בלולים, רבנים, רב המפעל, שוחטים, בודקי סכינים, משגיחים הבודקים את המעיים, משגיחים על בוקא דאטמא, צוות נרחב מיומן בודקים הריאות וצומת הגידין, משגיחים על ניקיון העופות מצרורות דם לפני המליחה, מולחים, משגיחים על המליחה, משגיחים על האריזה והחתמת ההולוגרמות מיוחדת שעליהם חותמת הבד"צ.

במסגרת ההשגחה הושם דגש מיוחד בוועד השחיטה על כל העובדים והמשגיחים שיהיו יראי שמים תלמידי חכמים מבני קהילות הקודש, בנוסף לזה כל מי שמלאכתו מלאכת הקודש במפעלים אשר תחת השגחתנו, אם זה שחיטה, מליחה, הדחה, שרייה, בדיקות הריאות, בדיקות צומת הגידין, בדיקת המעיים, וכו', חייב ללמוד ההלכות הקשורות אל מלאכתו בשולחן ערוך וגם בשו"ת קנה בשם בענין בדיקת הריאה וצומת הגידין והמעיים, ועליהם לעבור מבחן אצל שני רבנים מובהקים ולקבל תעודה המעידה על בקיאותם, ורק אחר זה כאשר מתלמדים את העבודה בפועל אפשר להשתלב במסגרת העבודה.

בשר בקר

כידוע, עקב יוקר בשר הבקר בארץ הקודש, סודרה שחיטת בקר גם בחול"ל, בהשגחתנו המלאה בכל ההידורים כבארה"ק, (באר"י קיימת השגחה מיוחדת שלא יהיה חשש בכורות) עם כל הצוות הקבוע של שוחטים ובודקים מטעם העדה החרדית ובראשם מרנן רבותינו נבג"מ ולהבחח"ח מרן הגאב"ד וחברי הבד"ץ ורבני וועד השחיטה שליט"א.

וגם בזה, מתחילה חרשנו ארצות שונות לבדיקת מקום מתאים. ההכרעה נפלה לבסוף על מדינת אורוגווי שבדרום אמריקה, שם התקיימה זמן מסויים השחיטה המהודרת. אך בהיות ששם שיטת הטיפול בכריסות נפוחות ע"י זריקות, והיה אחוז גבוה של כריסות דקורות בחשש חמור לטריפות, אי לכך החליטו רבותינו שליט"א שלא להמשיך שם ועברנו לשחיטת בשר בפולין, ששם שיטת הטיפול אחרת, כך שאחוז הכריסות הדקורות אפסי, ולמרות זה העמדנו משגיח צמוד מיוחד - מומחה גדול במקצועו - לוודא שלא ניקב

הכרס. וב"ה מאז מתנהלת שחיטת הבקר שם על מי מנוחות בהידור רב.
פרט נוסף החשוב לציין כי שחיטת הבקר בעדתנו מתנהלת כל השנים גם בכשרות 'חלק בית יוסף' וכשרים למהדרין גם לאחינו בני ישראל הספרדים ההולכים בשחיטת הבית יוסף, וכמו"כ המשגיחים בודקים כל בית הכוסות ביסודיות, ויש השגחה מיוחדת שלא לשחוט, אלא עגלים עד גיל שנתיים, שלא להכשל בחשש של ניתוחים.

אנו קונים רק חלק הפנים (הקידמי) היוצא מהשחיטה חלק (גלאט כשר) ואילו הטריפות נשארות לבעלים הנכרים, וכמו כן הניקור הוא בכל ההידורים ולכל השיטות כאמור, וחלק הניקור אינו נמכר ח"ו (כפי שפרוץ רח"ל) ליהודים.

לטובת הציבור אנו מציגים כאן הוראות מיוחדות מועד השחיטה בסדר השגחה מגידול העופות עד שמגיע לצרכן הפרטי בביתו:

בגידול העופות מזריקים אותם בחיסונים, עקב כך יש חשש רציני של הטרפת העוף, ועל כן בעת ההזרקה מחייבת השגחה קפדנית ביותר כדי שלא יזריקו במקומות שיש חשש טריפות.

הכנסת העופות לכלובים והעמסת הכלובים על המשאיות נעשים רק כשיש פיקוח והשגחה מטעמינו שלא יזרקו או יטלטלו את העופות שיכול לגרום לטריפות ח"ו.

השגחה מיוחדת יש בלולי העופות, באלו המשקים שלוקחים העופות לחג הפסח, שהאוכל הניתן לעופות יהיו ללא חשש חמץ.

השחיטה ע"י שובי"ם מומחים ויר"ש שאושרו ע"י הבד"צ.

בדיקת הסכינים כל שלש דקות ע"י שוחטים מיוחדים ומומחים שהוכיחו את עצמם בהרגשתם העדינה מאד.

בדיקת המעיים מחשש טריפות, ע"י משגיחים מומחים ויר"ש.

בדיקת הבוקא דאטמא ע"י משגיחים מומחים ויר"ש.

בדיקת הריאות וצומת הגידין ע"י ת"ח שנבחנו לפני כן אצל רבנים, באופן הוצאת הריאות ומשמוש ביד כל ריאה וריאה, וכן בדיקה מיוחדת ויסודית

על כל עוף ועוף עם הכנסת האצבעות תחת צומת הגידין (לא במדגם).

בדיקת צומת הגידין. אצלנו כפי הוראת הבד"ץ בודקים צומת הגידין כדת וכדין.

הכנה וניקוי העופות להכשרה, נקיון יסודי ע"י עשרות פועלים ודרישת וועד השחיטה כי כל פועל ינקה חלק אחר בעוף. גם הוצאת הגידים מן הגרון ואחר כך בדיקת ניקיון העופות לפני ההכשרה ע"י משגיחים מומחים ויר"ש.

הכשרת ומליחת העופות ע"י אברכים יראי השם ועליהם משגיח כללי על המליחה. רב המפעל ורבני וועד השחיטה עוקבים במיוחד אחר תהליך המליחה וההכשרה, עקב ריבוי החששות העלולים להיות.

משגיחים על האריזה והחתמה עם הולוגרמות והכנתם למשלוח לחנויות.

ברשות לעטיפת בשר כבוש, נקניק וכדו', התגלה בבדיקת מעבדה חשש מריחה בשומן מן החי, על כן סדרנו בעז"ה השגחה מיוחדת במפעל מקומי כי העטיפות יהי ללא שום מריחה.

כדי להבטיח שאכן עופות אלו מגיעים לביתם של המהדרין מן המהדרין, הפעלנו צוות משגיחים בחנויות כפי דרישת מרן הגאב"ד שליט"א ולהבחל"ח הגאון האדיר חבר הבד"ץ ורב דוועד השחיטה רבי מאיר בראנסדארפער זצ"ל, ואכן ציבור היראים מדקדקים לקנות דווקא בחנויות אלו.

חשוב לציין כי ישנם מסעדות, בתי מלון, חנויות וכדו' המפרסמים כי העופות והבשר שלהם בהכשר הבד"ץ, יש לדעת כי אין לנו שום אחריות על כך, ועל הציבור להיזהר מהטעיות וזיופים, אא"כ בחנויות בהשגחה או הולוגרמות מיוחדות על כל חתיכה.

כבד עוף ובקר צלויים, איננו אחראים אלא אך ורק סגור בתבניה עם פלומבה ובחותמת הבד"ץ.

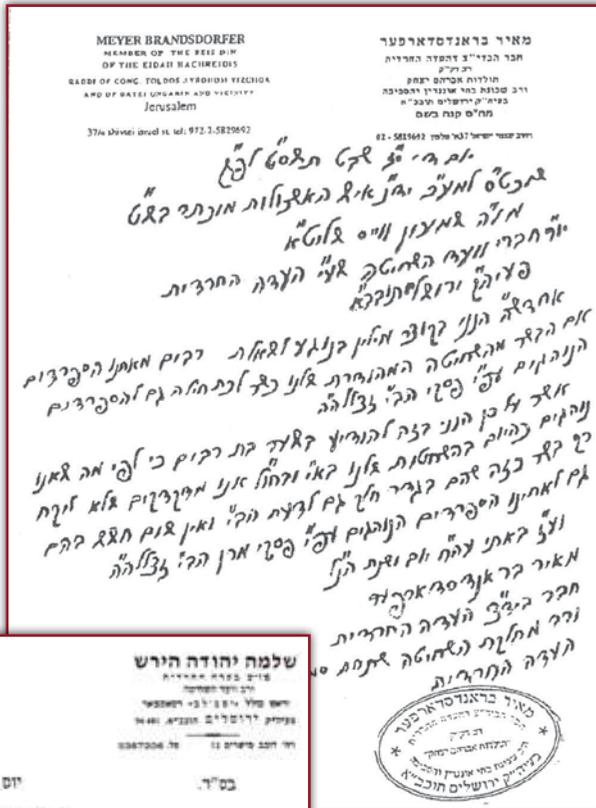
היות שנפוץ בעגלים חשש בכורות סידרנו שלא לשחוט עגלים אלא אך ורק המאושרים על ידי משגיח מטעמינו שאין ביניהם כל חשש בכורות.

להלן ההוראות הניתנות למשגיחי החנויות מטעם וועד השחיטה לתועלת הציבור

- (א) כלל ראשון: המשגיח אחראי על כל בשר שנכנס ונמצא בחנות שהוא מהמפעל שבהשגחת הביד"ץ, מכניסתו לחנות עד יציאתו מהחנות.
- (ב) בבוקר עם הגעת המשגיח לחנות עובר המשגיח בדיקה קפדנית בכל החנות במקרה ובפריזר ובכל המקומות אם אין עוף או חלק ממנה בלי פלומבה, או אריזות פתוחות או קרועות.
- (ג) תיכף עם הגעת המשלוח מהמפעל בודק המשגיח תווי ההולוגרמות על כל פרטי המשלוח, כל שקית או עוף שאין עליהם הפלומבה או ההולוגרמה, נשלח בחזרה ומודיע לרב המשחטה על פרטי ההחזרה ומשם נשלחים לבין הטריפות.
- (ד) כל ההזמנות של לקוחות למשלוח, נארזים ע"י המשגיח ובתוכו אישור על פרטי ההזמנה וחתמת המשגיח עם פלומבה או הולגרמה. הקונה חייב לבדוק על שלמות האריזה עם 2 חותמות ואישור של המשגיח על פרטי המשלוח, ואין לקבל משלוחים בלי הזיהוי הנ"ל.
- (ה) אסור לקבל חזרה מהקונה שום בשר ועוף אחרי שיצא מפיקוח המשגיח והאריזה נפתחה כבר, אפילו אם המוצר שמחזיר תואם לקנייתו. אפילו רק לחיתוך או לטחינה בכלים של החנות אסור לקבל.
- (ו) הלקוחות שמכשירים לבד בחנות בגמר ההכשרה חייבים להוציא את הבשר באותו יום ולא להשאירו בחנות אחרי יציאת המשגיח מהחנות.
- (ז) להיות ערני על כל שינוי בחנות וכן כל דבר חשוד או כל סוג שאלה של ספק חייב המשגיח לדווח מיד אל אחד מוועד השחיטה או רבני הוועד.

לידיעת אחינו הספרדים הנוהגים עפ"י פסקי הב"י זצלה"ה

בענין הבשר מהשחיטה המהודרת שע"י העדה החרדית
שהיא גם לפי פסקי הב"י הננו מביאים ב' מכתבים בענין

לתועלת הציבור הננו מעלים כאן סדרת שאלות ותשובות משולחן וועד השחיטה.

- ש. לפעמים נמצא עוף קפוא באריזה וחסר חלק, לדוגמה חסר כנף, האם זה שאלה בכשרות?
- ת. לא! לפעמים מורידים הכנף או חלק אחר לפני המליחה כשיש צרורות דם. לפעמים נופל כנף תוך כדי עבודה בנקיון.
- ש. לפעמים רואים על הבשר צרורות דם חזק, מה לעשות?
- ת. לחתוך ולהוציא אותו. בדרך כלל צרורות הדם שנמצאים חותכים אותם לפני המליחה, אך ישנם לפעמים שהצרורות דם היו בעומק, או תחת העור שלא נראו לפני פירוק העוף.
- ש. לפעמים נמצא בשקית של העוף נוזל הנראה כמו דם?
- ת. זה אינו דם, זה רק ציר היוצא מהעוף אחרי ההכשרה וההקפאה, ומראהו מראה דם.
- ש. לפעמים נמצא שוק או ירך או כנף שבור, האם זו שאלה בכשרות?
- ת. משגיחים מיוחדים בודקים כל עוף אם יש שאלה בהנ"ל, וכל ספק של שאלה יוצא לטריפות. פעמים שנשברים חלקי עוף אחר השחיטה או במריטה או בנקיון, ואין על זה חשש איסור.
- ש. האם הבשר בקר הוא גם "גלאט בית יוסף" לספרדים?
- ת. כן. בנוסף על הקפדה בחומרות הרמ"א השונות שאנו בני אשכנז נוהגים בהם, מקפידים גם על שיטת הבית יוסף.
- ש. כשאין לא הולוגרמה ולא פלומבה רק חותמת הבד"ץ על מדבקה, מה דינו?
- ת. לא להשתמש בו ולפנות לוועד השחיטה, וכן על כל דבר מוזר או שונה מהרגיל מתבקשים לפנות מיד לוועד השחיטה במס' טלפון 02-6232335
- ש. חנות בהכשר של הבד"ץ והמשגיח לא נמצא שם?
- ת. יש חנויות שהמשגיח נמצא רק בשעות מסוימות ורק אז עושים פירוק העוף, ומקבלים הזמנות למשלוח. בשעות האחרות כשהמשגיח אינו נמצא אסור לחנות לעשות פירוק ולחתוך בשר, רק בנוכחות הקונים כשהקונים בודקים את הפלומבה/הולוגרמה והקונים לוקחים אותם מיד ולא להשאירו למשלוח.
- ש. מוצר של בשר ארוז מהמפעל ופתוח באיזה מקום בצורה שהמוצר יכול לצאת באותו פתח?
- ת. לא לקנות אריזה זו.

על כשרות הדגים

המחלקה לכשרות וטהרת הדגים, בוועד הכשרות שע"י הבד"ץ, הצליחה ב"ה לחולל גדולות ורבות בתחום שהיה - אם ניתן לומר - מוזנח קצת מחוסר ידיעה והבנה כי קיימים כל כך הרבה בעיות, ביחס לתחומי כשרות אחרים.

במסגרת הפעילות בציבור הרחב מתקיימת השגחה צמודה בבתי האריזה של הדגים בארץ בכל שעות הפעילות שלהם במיון ואריזה. הדגים עוברים בדיקה לעיני המשגיח, כדי שיוכל לזהות סימני הטהרה, ובדיקת טפילים ותולעים בכל סוגי הדגים. הידורים אלה נתקלו לפרקים בהתנגדות גורמים בעלי אינטרס אישי, אך בחסדי ה' הוכתרה הפעילות בהצלחה, כן יתן ה' וכה יוסיף.

הפיקוח על אריזת דגים הקפואים בחו"ל והמגיעים לכאן, אלו שמיובאים ללא עור מתבצע בהשגחה צמודה ע"י רבנים ומשגיחים מטעמנו שנסעו למקומות האיסוף, מיון, ניקוי והקפאה, במדינות אוקראינה, פולין, טורקיה, הולנד, נורווגיה, ארה"ב, ארגנטינה, טנזניה, קניה, אוגנדה, צ'ילה, ויטנאם, תאילנד וסין, פיליפינים, קוודור, דנמרק. הפיקוח כולל הן בדיקת סימני הטהרה והן ניקיון הדגים מחשש לטפילים השכיחים בהם.

כמו"כ קיים פיקוח במפעלים בחו"ל שכל הדגים המשווקים בהשגחת הבד"ץ לא יעברו הזרקות של חומרים מפוקפקים לבשר הדג. כמו"כ קיים פיקוח הדוק שבכל שלבי ההקפאה לא יחדירו לקרח חומרים שבחששות.

רשימה חלקית של סוגי דגים שלא מאושרים לשיווק ע"י הבד"ץ ונמכרים בשוק

- בקלה צעיר - נגיעות גבוהה.
- טונה אדומה קפוא - הזרקות עם חומרים בחשש.
- סול סיני - נגיעות גבוהה.

- סלמון קנדי/סיני - שמקורו בים הפתוח, נגיעות גבוהה.
- פרידה - נגיעות גבוהה.
- קוד - נגיעות גבוהה.
- רוטבש - נגיעות גבוהה.
- מרלין - משווק בשוק גם תחת השם "טונה לבנה", על פי הוראות הבד"ץ כשרותו מוטלת בספק ואין לאוכלם. (מבנה הקשקשים בדג דומים לשן או מאורכים ומחודדים).
- קינג - קליפ - כשרותו מוטלת בספק ואין לאוכלו.

דגים בחששות

- בקלה - רוקי מרלוזה: רוב קשקשיו נושרים במים, כשהדג מופשר בצורה טבעית בלבד עדיין אפשר למצוא בו קשקשים, (בשטיפה במים או בשרייה ובפרט בגירוד, קשה מאוד למצוא עליו קשקשים).
- דגי כנרת - דגים שמגיעים מהכנרת יש להם נגיעות גבוהה של תולעים, ויש לבדוקם היטב דג דג, בחנויות שבהשגחתינו הדגים נבדקים ע"י משגיח מומחה.

ידיעות בענין דגים בהשגחת הבד"ץ

כל סוגי הדגים הנמכרים בחנויות הדגים בהשגחת הבד"ץ ובמטבחי הקייטרינג בהשגחת הבד"ץ, וכמו"כ שימורי דגים בהשגחת הבד"ץ, נבדקו בהם סימני טהרה, ואין בהם כל חשש. כמו"כ נקיים מחשש טפילים ותולעים. כולל טפיל 'אניסקיס' (בענין הטפיל אניסקיס לא הכריעו הבד"ץ לא לאיסור ולא להיתר, וכאמור הדגים שיש בהם את הטפיל 'אניסקיס' - אינם משווקים בחנויות הדגים שבהשגחתינו, לגבי "הערינג" - ראה בטבלה שבעמוד הבא)

כמו"כ קיים פיקוח שלא יהיה שום חילול שבת ויו"ט, וכן על דגים המעובדים כ"פילה" מפקחים גם בעיבוד, שלא יוסיפו בהם חומרים וצבע שיש בהם חששות.

דגים קפואים מיובאים:

ייצור מיוחד "כשר לפסח":

דגים קפואים לפסח קיים השגחת צמודה במפעלים בכל זמן הייצור שלא יהיה הזרקות חומרים בחששות לפסח, בדגים ללא עור נבדקים סימני טהרה, באריזות אלו מופיע כיתוב כשר לפסח מעל החותמת.

דגים קפואים המיובאים ללא עור: נבדקים סימני טהרה דג דג על ידי משגיחי הבד"ץ, ועל כל אריזה יש הולוגרמה חותמת הבד"ץ.

דגי סלמון ונסיכת הנילוס קפואים המיובאים עם עור: אלו שבהשגחת הבד"ץ הם בפיקוח שלא יזריקו בדגים חומרים בחשש, ולגבי סימני טהרה ניתן לראות קשקשים על כל דג, ייתכנו טפילים על העור של דגי הסלמון וחובה לשטוף ולשפשף היטב את העור לפני השימוש.

דגי "מושט-אמנון" קפוא המיובאים עם עור: בייצור מורידים ומנקים את הקשקשים וקשה למצוא קשקשים, אולם רואים היטב את בית הקשקש.

סול: רבים חושבים כי אין עליו עור וקשקשים. לאמיתו של דבר הדגים המשווקים בהשגחתנו - הם עם עור בצבע לבן עם קשקשים קטנים בגודל 2 מ"מ לערך, לאחר ההפשרה מהקרח קל לבדקם ואפשר להיווכח שיש עליהם עור וקשקשים.

פרוסות **טונה ונסיכת הנילוס קפוא ללא עור**, בהשגחת הבד"ץ נבדקים סימני טהרה לפני פריסתם (ואין לחשוש גם בפרוסות שיייתכן והלקוח לא מוצא בהם קשקשים שנפלו בייצור).

שימורי טונה: נבדקים דג דג סימני הטהרה, ע"י המשגיחים כשהדג שלם עם הראש והשדרה.

טבלה כשרות דגים טהורים המשווקים בא"י
לפי סדר הא'ב'

לתשומת לב!

- דגים קפואים המיובאים עם עור, חייבים לשאת את חותמת הבד"ץ על כל אריזה.
- בדגים קפואים המיובאים ללא עור, חייבת להופיע על האריזה הולוגרמה עם חותמת הבד"ץ (מדבקה זוהרת בצבע כסף / זהב).
- דגים המשווקים באריזות סגורות, יש להתייחס למקור גידול הדגים ולא למקום העיבוד. ישנן בשוק אריזות שמצויין עליהן מקום עיבוד הדגים ולא מקור הגידול, וזה מטעה את הציבור. לדוגמה, מצאנו אריזות דגים שמודפס עליהן "נורבגיה" כשלמעשה מקור הגידול של דגים אלו היה מ"סין" ויש בהם נגיעות של תולעים.
- בדגים שבהשגחת הבד"ץ מקפידים על מקור הדגים ביים, שיהיו מאזורי גידול נקיים.

סוג הדג (שם מקובל)	שם עברי/לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרותי	הוראות כשרות
--------------------	---------------	-----------------	------------	-------------	-------------	--------------

אדמונית	אדמונית (מושט) Tilapia	-	מקומי - בריכה	לרניאה - לעיתים בעור הדג	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
---------	------------------------	---	---------------	--------------------------	---	--

אמור (בהיר וקרפיון שחור)	אמור Grass Carp	-	מקומי - בריכה	לרניאה / אורגולוס - לעיתים בעור הדג, זנב וראש	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
--------------------------	-----------------	---	---------------	---	---	--

אמנון (מושט)	אמנון הירדן Tilapia	-	מקומי / בריכה / כינרת	לרניאה - לעיתים בעור הדג	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
--------------	---------------------	---	-----------------------	--------------------------	---	--

אמנון (מושט) ללא עור	Tilapia אמנון	סין - בריכות	פילה קפוא ללא עור	אין חשש	נבדקים סימני טהרה. ומקפידים שלא יהיה הוספה של חומרים עם חשש חמץ או קטניות.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
----------------------	---------------	--------------	-------------------	---------	--	--

סוג הדג (שם מקובל)	שם עברי/לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרותי	הוראות כשרות
--------------------	---------------	-----------------	------------	-------------	-------------	--------------

אמנון (מושט) עור / פס עור	Tilapia אמנון	סין - בריכות	פילה קפוא עם עור	אין חשש	מקפידים שלא יהיה חשש להוספה של חומרים עם חשש חמץ או קטניות.	יש לבדוק סימני טהרה.
---------------------------	---------------	--------------	------------------	---------	---	----------------------

בורי	קיפון מצוי Flathead (Greg) Mullet	מקומי - כינרת	דגים מצוננים	לרניאה - לעיתים בעור הדג, מכסה זימים וראש	דגי בורי מהכנרת נועים מאד. המשווק בהשגחתינו נבדקים סימני הטהרה והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
------	-----------------------------------	---------------	--------------	---	--	--

וב	Sea Bass	מקומי, טורקיה - בריכה	דגים מצוננים	לרניאה - לעיתים בעור הדג, מכסה זימים וראש	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
----	----------	-----------------------	--------------	---	---	--

ברבוניה (מולית אדומה)	Red mullet	מקומי, מצרים והולנד - ים	דגים קפואים עם עור/דגים מצוננים	אין חשש	בידול מקומי המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה.	בדגי יבוא יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
-----------------------	------------	--------------------------	---------------------------------	---------	---	---

ברמונדי	Barramundi	מקומי	דגים מצוננים	לרניאה - לעיתים בעור הדג, מכסה זימים וראש	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
---------	------------	-------	--------------	---	---------------------------------------	--

דניס	פרוס זהוב Gilthead seabream	מקומי, קפריסין, יוון, טורקיה - כלובים	דגים מצוננים	אין חשש	בידול מקומי המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה.	בדגי יבוא יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
------	-----------------------------	---------------------------------------	--------------	---------	---	---

הייק (בקלה)	Hake	דרופ אפריקה - ים	פילה קפוא עם עור	אין חשש	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
-------------	------	------------------	------------------	---------	---------------------------------------	--

סוג הדג (שם מקובל)	שם עברי/לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרותי	הוראות כשרות
הליבוט	Halibut	נורבגיה, איסלנד - ים	דגים קפואים עם עור / ללא עור	אינסקיס - גבוהה בבשר הדג, ובחלל הבטן.	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם טפילים ותולעים.	הדגים שנמכרים, בהשגחתינו, הם רק החלק התחתון של הדג שאין בו חשש טפילים ותולעים. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.
הרינג (לאפין)	Herring	נורבגיה, הולנד - ים	דגים קפואים עם עור / ללא עור	אינסקיס - גבוהה בבשר הדג, ובחלל הבטן.	נבדקים סימני הטהרה. נעשים מאמצים למצוא פתרון לדגי הערינג ללא חששות.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.
וויט פיש	white fish					
נסין לבן	ארה"ב, קנדה - ים, בריכות גידול ימיים	דגים קפואים עם עור	אינסקיס - לעיתים בבשר הדג	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם טפילים ותולעים.		
זהבנון	Alaska Pollock	רוסיה, קנדה - ים.	דגים קפואים ללא עור	אינסקיס - גבוהה בבשר הדג, ובחלל הבטן.	סימני הטהרה נבדקים דג הייצור שבהשגחתינו עובר בדיקה מתולעים, ומאושר לטחינה בלבד.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.
טונה צהובה ספיר	Yellowfin	אוקיינוס והודו, ים התיכון.	דגים טריים / קפואים עם עור	בדגים שלמים יש חשש להימצאות נמטודה בחלל הבטן ודפנות הבטן	בסטייק טונה המשווק בהשגחתינו נבדקים סימני הטהרה והם טפילים ותולעים.	בפילה טונה יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.
טונה בהירה	Albacore אלבקור	אוקיינוס והודו, ים התיכון.	דגים קפואים יבוא עם עור	בדגים שלמים יש חשש נמטודה בחלל הבטן ודפנות הבטן	בסטייק טונה המשווק בהשגחתינו נבדקים סימני הטהרה והם טפילים ותולעים.	בפילה טונה יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.

סוג הדג (שם מקובל)	שם עברי/לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרותי	הוראות כשרות
טונה עינית	Bigeye	אוקיינוס והודו, ים התיכון. ועוד.	דגים מיובאים טריים / קפואים עם עור.	בדגים שלמים יש חשש להימצאות נמטודה בחלל הבטן ודפנות הבטן	בסטייק טונה המשווק בהשגחתינו נבדקים סימני הטהרה, והם טפילים ותולעים.	בפילה טונה יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.
כסיף	כסיף שפל עין Silver carp, Big head carp	מקומי - בריכה / כיערת	דגים מצוננים	לרניאה / אורגלוס - לעיתים קרובות בעור הדג, ראש.	נבדקים סימני הטהרה. בדגי כסיף מהכרת יש נגיעות גבוהה, המשווק הם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.
לברק	European Seabass	מקומי - בריכה, סין טורקיה וקפריסין.	דגים מצוננים	אין חשש	בידול מקומי המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה.	בדגי יבוא יש לוודא שהעור מחובר לדג, באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.
לוקוס (יפו פיש)	דקר / Grouper	דייג מקומי, טורקיה, יוון, סינגל - ים	דגים מצוננים	אינסקיס - לעיתים בחלל הבטן והפה	לתשומת לב, לעיתים מוכרים בשווקים כסיף ים המגיע מהאיזור ואומרים שהוא דג לוקוס, יש לשים לב שדג כסיף-ים יש לו תולעים בחלל הבטן.	יש לנקות חלל הבטן טרם הבישול.
לקס (קסין)	בית ארכת ראש Barbus	מקומי - כיערת	דגים מצוננים	אורגלוס / לרניאה - לעיתים נמטודה בראש הדג	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם טפילים ותולעים.	אין להשתמש בראש הדג
מוסר	Meagre	מקומי - בריכה, ים טורקיה, מצרים.	דגים מצוננים	נמטודה - לעיתים בדפנות חלל הבטן	בידול מקומי נבדקים סימני הטהרה. הדגים שבהשגחתינו הם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.
מקרל (לקרדה)	Mackerel	נורבגיה, איסלנד - ים	דגים מיובאים קפואים / מעושנים עם עור	אינסקיס - לעיתים בבשר הדג ובחלל הבטן	בדגים שלמים יש חשש נמטודה בחלל הבטן ודפנות הבטן	יש לנקות ולשטוף היטב את חלל הבטן.

סוג הדג (שם מקובל)	שם עברי/לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרותי	הוראות כשרות
מרלזה (בקלה)	Fillet Merloza H/G/Hake	ספרד, אקוודור, ארגנטינה - ים	פילה קפוא יבוא עם עור / ללא עור	אינסקיס - גבוהה בבשר הדג.	המשוקק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.
נסיכת הנילוס	Nile PRINCESS	קניה, אונגודה, טנזניה - אגם ויקטוריה	דגים טריים / עם עור / ללא עור	אין חשש	פרוסות נסיכת הנילוס, עברו בדיקה של המשגיח במפעלי העיבוד.	יש לראות שהעור מחובר לדג טבעי, ולא דבוק, באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.
סול (פלאונדר/פלייס)	פוינת / Sole Plaiçe	הולנד - ים	דגים קפואים יבוא עם עור	אינסקיס - לעיתים נדירות בבשר הדג וכן נגיעות של כינה חיצונית על העור (בדרך כלל יותר בסוג פלאונדר)	עקב הקושי בזיהוי סימני הטהרה בדג, המשוקק בהשגחתו- נעשה בהשגחה צמודה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.
סלמון	Salmon	נורבגיה, צילה, סקוטלנד - כלובים	דגים קפואים / טריים יבוא עם עור	לעיתים קרובות מצוי כינמת סלמון על גבי העור, בראש ובחלל הפה	מטעמי כשרות חובה לגרד ולשטוף את עור הדג לפני השימוש, אין להשתמש בראש הדג. יש לבדוק סימני טהרה	מטעמי כשרות חובה לגרד ולשטוף את עור הדג לפני השימוש, אין להשתמש בראש הדג. יש לבדוק סימני טהרה
סלמון (פילה)	Salmon	נורבגיה, צילה, סקוטלנד - כלובים	קפוא עם עור / ללא עור	לעיתים קרובות מצוי כינמת סלמון על גבי העור	חובה לגרד ולשטוף את עור הדג, יש לבדוק סימני טהרה	חובה לגרד ולשטוף את עור הדג, יש לבדוק סימני טהרה
סרדין	Sardine	לסביה, ספרד, מרוקו, כרת - ים	יבוא דגים קפואים עם עור / שימורים	מים הבלטי אין חשש אך מספרד ומרוקו, יש תולעים בחלל הבטן	סרדינים בשמורים, עוברים ניקוי של חלל הבטן ונקיים מכל חשש.	סרדינים בשמורים, עוברים ניקוי של חלל הבטן ונקיים מכל חשש.
סריל	YELLOWTAIL SERIOLA		דגים מצוננים		המשוקק בהשגחתו הוא רק מגידול מיוחד מהולנד, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	

סוג הדג (שם מקובל)	שם עברי/לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרותי	הוראות כשרות
פרל	Trout טרוטת עין הקשת	מקומי - נחל דן, טורקיה, נורווגיה - כלובים	דגים מצוננים / קפואים יבוא עם עור	לעיתים קרובות מצוי כינמת סלמון, בגידול מקומי אין חשש.	מקומי - נחל דן, טורקיה, נורווגיה - כלובים	בדיקת סימני המשוקק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה.
קורבינה (עיט הים)	Corvine	ויאטנם, טורקיה, ברזיל, הודו, אורוגוואי - ים	דגים קפואים יבוא עם עור	אין חשש	לפעמים משוקק דג "מרלזה" אשר נארז תחת השם "קורבינה", וראה לעיל "מרלזה"	בדיקת סימני המשוקק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.
קרפיון	קרפיון מצוי Carp	מקומי - בריכה, כינרת	דגים חיים / מצוננים	נגיעות גבוהה של אורגלוס / לרניאה, בעור הדג, זנב, וראש.	המשוקק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	בדיקת סימני המשוקק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.
שולה	Amberjack אינטיאס	מקומי, סינגל, מצרים - ים	דגים קפואים יבוא עם עור	תולעים לעיתים בחלל הבטן	בדיקת סימני המשוקק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה.	בדיקת סימני המשוקק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה.
שפרוט	Blue Crad	נורווגיה, הולנד - ים	דגים קפואים יבוא עם עור	תולעים לעיתים בחלל הבטן	שפרוטים בשימורים המשוקק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	שפרוטים בשימורים המשוקק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.

נוטל מהפירות חלק שהוא מעט יותר מאחד ממאה
(כגון מק"ג אחד נוטל שיעור שהוא בודאי יותר מן 10 גרם,
יש לדייק ולהיות בטוח כי הופרש יותר מאחד ממאה)
מבדיל את החלק ההוא מיתר הפירות ואומר:
(כשומפריש תרומ' מטבל ודאי יש לומר הברכות כדלהלן)

יותר מאחד ממאה שיש כאן, הרי הוא **תרומה גדולה** בצד צפנו. (*מכל מין על מינו) אותו אחד ממאה שיש כאן ועוד תשעה חלקים כמותו בצד צפון של הפירות, הרי הם **מעשר ראשון**. (*מכל מין על מינו) אותו אחד ממאה שעשיתיו מעשר ראשון, הרי הוא **תרומת מעשר שני**. (*מכל מין על מינו) עשירית בצד דרום מהפירות הטבולים למעשר שני, תהא **מעשר שני**. (*מכל מין על מינו) **המעשר שני** יהא מחולל, הוא וחומשו, על פרוטה במטבע המיוחד אצלי לחלול מעשר שני ורבעי. ואם צריך **מעשר עני**, יהא **מעשר עני** בצד דרום של הפירות. (*מכל מין על מינו) אם יש כאן **רבעי**, יהא מחולל, הוא וחומשו על עוד פרוטה במטבע המיוחד אצלי לחלול **מעשר שני ורבעי**.

לפני שמפריש תרומות ומעשרות מטבל ודאי מברך:
(מספק טבל יפריש בלי ברכה)

**ברוך אתה ד' א' מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו להפריש תרומות ומעשרות:**

לפני פדיון מעשר שני (במעשר שני ודאי) מברך:

**ברוך אתה ד' א' מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו על פדיון מעשר שני:**

לפני פדיון רבעי (ברבעי ודאי) מברך:

**ברוך אתה ד' א' מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו על פדיון רבעי:**

(* אם מעשרים מינים הרבה, צריך להוסיף: מכל מין על מינו.)

שנות המעשר: שנה שעברה תשפ"ה מעשר עני
השנה, תשפ"ז מעשר שני, שנה הבעל"ט תשפ"ז מעשר שני

כל המפריש תרומ' חייב לדעת על בוריו סדר ההפרשה ולהבין נוסח ההפרשה כראוי, כדי להימנע ממכשולות חמורים.

חייבים להקפיד שלא להפריש מפטור על החיוב, וכגון ממעושר על שאינו מעושר, או משל גוי על של ישראל, או משטח ספק על שטח חיוב גמור, או מחיוב דרבנן על חיוב דאורייתא, או מתרי דרבנן על חד דרבנן. וכן יש להקפיד שלא להפריש משנה לחברתה, או ממין על שאינו מינו.

עקב החששות הנ"ל, גם אם מעשרים פירות וירקות מאותו מין שנרכשו בזמנים שונים או ממקורות שונים, יש להפריש בנפרד מכל כמות שנרכשה בכל זמן ומכל מקור בנפרד.

אסור להפריש תרומ' בשבת ויו"ט.

קטנים אינם יכולים להפריש.

בטבל ודאי - צריכים לתת לכהן או ללוי את המעשר ראשון (חוץ מחלק תרומת מעשר שאותו צריך לאבד) והמעשר עני לעניים, (אפשר לתת שוויים ע"י הלואה לעני על חשבון המעשר - ראוי לעשות שאלת חכם בזה לסדר עצהיו"ט).

חילול מעשר שני ונטע רבעי צריך להיות על לפחות שוה פרוטה, שהוא 1 מארבעים גרם כסף צרוף. עקב תנודות החזקות בערך הכסף שחלו לאחרונה, אנו מיעצים לחלל על מטבע של שקל שלם (1 ש"ח) בכדי לצאת מידי ספיקות.

יש לייחד מטבע מתכת (5 או 10 שקל) ולהניח במקום משומר מיוחד לפדיון מעשר שני ורבעי.

הפודה מעשר שני של אחרים (עם קבלת רשותו או כשעשהו שליח) על מטבע של השליח, אין צריך להוסיף חומש, ולכן יאמר "יהא מחולל על פרוטה" ולא יזכיר "וחומשו".

כשמחלל מעשר שני שלו וצריך להוסיף חומש, יש נוהגים לחלל על ב' פרוטות, כדי שהמעשר שני ללא החומש יחולל על פרוטה שלימה.

אם מחלל מע"ש שאין בו שווה פרוטה, אינו יכול לחלל על מטבע חדשה, אלא צריך שיהיה מטבע שכבר חיללו לפני כן על מטבע ז' מע"ש מדגן תירוש ויצהר שיהיה בו שווה פרוטה (זהו פרוטה חמורה).

כשנתמלאה המטבע המיוחדת לחילול מעשר שני ורבעי, יקח מטבע שיש בה לפחות שווה פרוטה ויאמר: פרוטה החמורה של מעשר שני הנמצא במטבע זו ישאר מעשר שני, מותר המעשר שני וכן הרבעי שיש במטבע זו יהא מחולל הוא וחומשו על מטבע זה.

את המטבע הקטן ששוה פרוטה צריך לאבד. ישחוק ויזרה לרוח, או יטיל לים.

אפשר לחלל מטבע מעשר שני על מאכל השווה פרוטה ולאבד המאכל.

כדי להנצל משכחת חילול המטבע עד שיעבור זמן הביעור, מן הראוי לקבוע זמן מיוחד (ערש"ק או ער"ח) ולחלל המטבע של מעשר שני.

היות ובזמנים מסויימים יש ספיקות בכמה מינים לגבי המעשר שלהם אם זקוקים הם למעשר שני או למעשר עני (מאחר ואין ידוע מתי נלקטו), לכן מן הראוי לעשר גם מעשר שני וגם מעשר עני מספק, ולפדות מספק בלי ברכה על הפדיון.

אין לאבד התרו"מ בבזיון (יש לעטפה בשקית ניילון).

מאחר ואסור לפדות מעשר שני טהור בירושלים, לכן הרוצה להפריש מעשר שני מפירות הנמצאים בגבולותיה העתיקים של ירושלים, מהראוי לכתחילה להוציא את הפירות בטבולן חוץ לעיר ולהפריש מע"ש ולפדותו שם ואח"כ יוכל להכניסם,

אם קשה לו להוציאם אז יש להכשירם לקבל טומאה לפני הפרשת תרו"מ ע"י הרטבתם במים, ולאחר מכן לטמאם במגע ידיו, ואח"כ יפריש המעשר שני ויפדהו,

ואם הפרישן כבר בתוך ירושלים ללא הכשרה אז יש להכשירן ולטמאם לאחר הפרשה ואח"כ לפדותן. וגם אם כבר פדאן יש להכשירן ולטמאם ולפדותם עוד הפעם.

כל ההפרשות חייבות להיות על מטבע או מטבעות שכל אחת היא לפחות שווה פרוטה, ולכן אם שווה פרוטה הוא יותר מ-10 אג' חייבים להפריש על מטבע של חצי שקל מינימום.

כשמפריש תרו"מ מפירות, נכון לחלל את הרבעי מספק.

סדר הפרשה בחנויות שבהשגחתנו

ההפרשה נעשית בחנויות ע"י משגיחים מיוחדים כל בוקר עם הגעת הסחורה, ובמשך היום בהגיע סחורה חדשה.

המשגיח רושם את כמויות הסחורה שהגיעה לחנות וכן את הכמות שצריך להפריש, ע"י ספירת הארגזים וכן בדיקת החשבונות, כדי לוודא שלא יהא ממעט במעשרות.

הפרשת תרו"מ ע"י המשגיחים מטעם הבד"ץ נעשית בחנויות שברשימה דלהלן, ואשר לכל אחד מהם ישנו שלט כזה: <<<<

העדר השלט פירושו הסרת ההשגחה.

באם פג תוקף התעודה פירושו שאין ההשגחה, ויש לברר במשרדי ועד הכשרות.

אנו מקפידים להפריש מכל משק בנפרד, אפילו אם הם מאותו המין, וכן מכל איזור בנפרד, כדי שלא להפריש מן הפטור על החיוב.

בבתי אריזה אליהם מגיעה תוצרת ממקומות שונים שדרגת חיובם שונה, אנו משתדלים להפריש תרו"מ בבית האריזה מכל מקום בנפרד, כדי שלא יהא מן הפטור על החיוב.

לאחר ההפרשה, משמידים את התרומה גדולה ותרומת מעשר בנוכחות המשגיח.

במשך היום מבקרים בחנויות שבהשגחתנו מפקחים מיוחדים לבדוק ולוודא שאין חריגה מההוראות בכל הנוגע להפרשת תרו"מ וערלה.

זה שנים שהסדרנו בעז"ה שלמחרת השבת ויו"ט אין הירקנים יכולים

לקנות תוצרת לפנה"צ, מפני חשש חילול שבת ויו"ט בלקיטתם והובלתם.
(הירקנים המביאים סחורה לפנה"צ הם ממחסנים שלהם שהובאו שם מלפני שבת ולא סחורה חדשה)

להוי ידוע שאין לבד"ץ אחריות כלל וכלל על משלוחים של פירות וירקות המגיעים בלא חתימת המשגיח על תעודת המשלוח, וכבר היה לעולמים שהגיעו פירות וירקות טבל למוסדות שונים מתוצרת שאינה בהשגחת הבד"ץ.

יש "חלוקות" המחלקים פירות וירקות במחיר מוזל והם ללא השגחה, גם אם אנשי החלוקה מצהירים בפה מלא שקונים זאת בחנויות שבהשגחה. כבר היו מכשולות רבים והכשלת הציבור באיסורי טבל שביעית וערלה.

פיקוח הבד"ץ בחנויות, מכולות וצרכניות, הוא אך ורק על פירות וירקות, פירות יבשים וקטניות (לא בארזיות) ולא על שאר המצרכים הנמכרים בחנות, אשר עליהם חייבת להיות חותמת הבד"ץ.

מורכבותה של השגחה בעניני ערלה

בעוד הציבור הרחב כולו מורגל לכיתוב השגרתי 'נקי מחשש ערלה' המופיע על השלט המוצב בחנויות הפירות ועל גבי האריזות השונות המאושרות מטעם הביד"ץ, הרי מעטים ביותר הם היודעים להעריך נכונה מה מסתתר מאחורי כיתוב מוכר זה, וכמה עניפה ומורכבת היא הפעילות הבלתי פוסקת הקשורה בנושא זה - ששמו 'ערלה'.

הפיקוח בעניני ערלה, המהווה כיום אחד התפקידים המורכבים במערכת הכשרות, הינו נושא המצריך מומחיות ועקביות רבה, והוא מתפרס על פני שטחים רבים ומגוונים של מטעים, בתי אריזה, מחסנים, סיטונאיים, ספקים וחנויות, ובכל סוגי המזון.

מורכבותו של הפיקוח בנושא ערלה, מתרחב ומתעצם יחד עם התקדמותו של הענף החקלאי, על שיטותיו ומהלכיו החדשים, המעמידים את אחראי הכשרות בפני אתגרי התמודדות חדשים, והמצריכים אותם להרחיב את היקף הפעילות בכמות ובאיכות. בין החידושים הללו נמנית המגמה של שינויים והוספת סוגי מטעים בשטח החקלאי, והחלפת הזנים בתדירות גבוהה מאוד. דבר המצריך, כמובן, חישוב מחודש של שנות ערלה בשטח המטע, והמעלה את מורכבותו של הפיקוח על כך באחוזים ניכרים.

'ההרכבות' למיניהן התופסות מקום נרחב בחקלאות בת ימינו, אף הן

מצריכות הבחנה מדוייקת ומקצועית, על מנת לקבוע את ההלכה על כל דבר לגופו, באשר יש מהן שנחשבות כנטיעות חדשות ומצריכות מנין חדש של שנות ערלה.

מערכת פיקוח מסועפת

לצורך המעקב הקפדני אחר כל הנ"ל, מחזיק ועד הכשרות מערכת מסועפת של אחראים ומפקחים שונים ומחשוב חדיש, שכל אחד מהם ממונה על חלק אחר ממערך אדיר זה, כשלצורך כך נשלחים משגיחי שטח עם מפות מדוייקות בידיהם - בהן משורטטים כל עצי המטע, בציון הגיל שלהם - על מנת לוודא ולאמת את תוכן המפות על פי המציאות בשטח, כשכל עץ צעיר נבדק לגופו בצורה פרטנית.

בכל שנות הערלה של העצים, נשלחים אגרונומים לשטחי המטע, על מנת לוודא כי מכל עצי הערלה הורדו הפירות ולא נשאר אחת מהנה. ע"פ הוראת הביד"ץ מקפידים בהורדת פירות הערלה מהעצים, טרם הבשילו הפירות, זאת בשל החשש שמא אלו ישארו על העץ עד להבשלתם ואז יתערבו עם הכשרים לאכילה.

כאשר אנו מדברים על מורכבותה של ההשגחה בעניני ערלה אי אפשר שלא להתייחס לנושא תופעת הפריחות המקדימות. מדובר איפוא בתופעה די שכיחה של עצים שבשל שינויים במזג האוויר וכדו' פריחת פירותיהם מתחילה עוד לפני חמשה עשר בשבט. מכיון שט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילנות, ובכלל זה גם למנין שנות ערלה, הרי תופעה זו משליכה על אותם פירות שבחמשה עשר בשבט הקרוב מתחילה השנה הרביעית שלהם, ואשר אילו היתה פריחתם מתחילה לאחר חמשה עשר בשבט, היו אלו מותרים באכילה, ואולם פריחתם המקדימה מייחסת אותם עוד לשנתם השלישית, וממילא משהו אותם לערלה.

על מנת לוודא שפירות אלו לא יתערבו ח"ו בפירות השכנים שפריחתם הותחלה רק לאחר חמשה עשר בשבט, ואשר אלו מותרים לאכילה, נדרש מעקב קפדני של צוות שלם היוצא לשטחי המטעים בימים הסמוכים לחמשה עשר בשבט, ועוקב אחר מצב העצים, ע"מ להבטיח כי הפירות מן הסוג הנ"ל יורדו מהעצים עוד לפני חמשה עשר בשבט.

השתילים הדו שנתיים

פיתוח נוסף אשר הקשה אף הוא את ההתמודדות עם החששות בעניני ערלה, הוא הפיתוח הידוע של השתילים הדו שנתיים, שמשמעותם היא: שתילים הגדלים ומקבלים את טיפולם במשך שנתיים במשתלה, ואח"כ עוברים למטעים. הוראת הביד"ץ היא שלמרות שכבר עברו על שתילים אלו שנתיים של גידול במשתלה, מכל מקום מונים להם מחדש ג' שנות ערלה משעת נטיעתם בקרקע.

מאחר ובכל זאת ישנם בשוק כאלו המכשירים - 'שלא למהדרין' - את פירות השתילים הללו בעוד שלא נמנו לעצים ג' שנות ערלה בקרקע עצמו, נמצא שגם מגדלים שומרי המצוות עלולים כיום לקיים על העצים פירות שלפי הוראות הבד"ץ אין עליהם חזקת נקיות מחשש ערלה, בכדי שלא להפסיד את הרווח מאותם פירות העשויים להימכר בשופי על ידי אותם מתירים. מיותר לציין עד כמה דבר זה מקשה מאוד על הפעילות השוטפת של ההשגחה.

הקושי הנובע מפרט זה בא לידי ביטוי מיוחד במטעים העומדים כבר מוכנים לקטיף, בהם כבר בוצעו הבדיקות במשך ג' שנות הערלה שלהם, כי מצוי שהחקלאים מוסיפים עצי 'מילואים' [במקום עצים שמתן] משתילים דו שנתיים, החייבים במנין שנות ערלה, ולולא הפיקוח ההדוק מטעם משגיחי הבד"ץ היו החקלאים מורים לעצמם היתר למנות את שנות הערלה משעת הנטיעה הראשונה במשתלה, ולא היו מדווחים כלל על הוספת מילואים אלו, כך שדבר זה מצריך פיקוח עירני והדוק ביותר.

הסברה ושכנוע

ככלל, ראוי לציין, כי אחת מן המלאכות הקשות בתחום ההשגחה על נושא הערלה, הוא חלק ההסברה והשיכנוע מול בעלי המטעים, העומדים מטבע הדברים בפני נסיון עצום שקשה לצרכן הממוצע להעריך אותו על נכון.

בכדי לסבר קצת את האוזן יש לציין את העובדא כי כיום ניתן להפיק מעץ שתול כמויות גדולות משיעור התפוקה האופטימאלית כבר בשנה הראשונה לשתילתו. השמדת הפירות הללו, פירושו חוסר מימוש של סכומי כסף אסטרונומיים, בסדר גודל של מאות אלפי שקלים. זאת ועוד, מאחר שלפי הוראות הביד"ץ אין מעניקים הכשר לחקלאי המשווק ערלה מכל מין

שהוא, גם במטעים בהם הוא שומר על איסור ערלה, נמצא שכל הנ"ל נוגע גם לשאר המטעים שבבעלותו.

השגחת המפקחים על עניני ערלה נוגעת גם לחשש רבעי בפירות שלא יתערבו עם פירות שהם טבל ודאי ויופרשו מהם תרו"מ מינייה ובי"ה, ולא תהא הפרשה מפטור על החיוב.

כח הרבים

וכאן אנו מגיעים לכח הרבים, המניע לכח העוצמתי של שלוחיו, ממוני הכשרות, הזוכים להיענותם של הרבה מן המגדלים המכירים בפוטנציאל הכביר הגלום בהצטרפותם אל שורת מקבלי השגחת הביד"ץ, למרות ההגבלות המיוחדות שההשגחה המהודרת הזו מציבה בפני המגדלים, והם משתכנעים מדי שנה בכדאיות של השמדת כמויות אדירות של פירות ערלה, או חשש ערלה, בפיקוחם של משגיחי ועד הכשרות.

השגחה בבתי אריזה

עם התרחבות היקף הפיקוח, עלה בידינו להסדיר השגחה מחששות ערלה על תפוחי עץ, אגסים ופרי הדר, על כמה בתי אריזה גדולים בצפון ובמרכז הארץ, שלשם מגיעים פירות הנקיים מחששות ערלה, וכן סוגי הדונגים שיהיו ללא חשש, זאת לאחר שנים שלא היתה השגחה אלא על הפירות שהגיעו ישיר מן המטע אל השוק.

סדר הפיקוח בחנויות שבהשגחה בעניני ערלה

בכל יום יוצאים המשגיחים לפנות בוקר לשוק הסיטונאי, ומפקחים על קניות הירקנים שתהיינה אך ורק מפירות הגדלים בשטחים שאושרו על ידינו, ואשר על אריזתם מופיעה חתימתם של המשגיחים בשטח, בהגיע התוצרת לחנות אין להכניסה ללא אישור המשגיח של החנות, כמו"כ גם במשך היום קיים המשך השגחה וביקורת בחנויות עצמן, על ידי משגיח מיוחד הממונה על כך.

לידיעת הציבור

1. במקומות מסויימים בארץ מוכרים פירות וירקות במכוניות וכדומה ומטעים את הציבור שהתוצרת היא בהכשר הביד"ץ, והדבר הינו זיוף חמור. אין שום הכשר מהביד"ץ על תוצרת הנמכרת במכוניות!
2. אין לקבוע את אחוזי הערלה בפירות על סמך רישומים רשמיים המבוססים רק על רשיונות נטיעה או על פי זני הפירות אשר על סמך חישובים כלכליים אין נוטעים אותם, כי נמצא בהם אי דיוקים רבים, ובפרט לאור העובדה שבפרסומים אלו נכללים גם השתילים הדו שנתיים שלדעת הבד"ץ נחשבים כערלה, ואילו לפי הרישומים הללו הם נחשבים בגדר נקיים מערלה.
3. חותמת הביד"ץ על שימורי פירות, לפתנים, זיתים, ריבות וכדומה, מעידה גם על כך שהם נקיים מחשש ערלה.
4. השגחת הביד"ץ במגדניות קיימת גם על כך שכל מצרכי המילוי והתערובת המכילים פרי הם נקיים מחשש ערלה.

השגחה בחנויות

- תפקידו של המשגיח להפריש תרו"מ מהפירות או הירקות אשר מחוייבים בכך, לפני שהתוצרת נקלטת בחנות.
- כל התוצרת המגיעה לחנות, מגיעה ממקורות מושגחים בלבד. כאשר בעל החנות מגיע לרכוש את התוצרת עבור חנותו בשוק הסיטונאי וכדומה, הוא יכול לפנות אך ורק לסיטונאים מורשים ומאושרים מטעם הבד"ץ.
- כל סוג של פרי או ירק, עובר בדיקה מדוקדקת של המשגיח בחנות המוודא ומצליב את הנתונים המגיעים מהמשגיח שבשוק ורק לאחר אישור מלא, מקבל בעל החנות את האישור להכניס את הפירות והירקות אל החנות - למכירה. המשגיחים בחנויות משמשים כשומרי הסף המונעים קליטת תוצרת שאינה מושגחת במאת האחוזים.
- חנות של פירות וירקות שבכשרות הבד"ץ נתונה להשגחה צמודה ומקיפה ביותר. במשך כל שעות פעילות החנות, היא נתונה להשגחה וביקורת של המשגיח האיזורי המבקר בחנויות בזמנים שונים כדי לוודא שבעלי החנויות אינם מכניסים תוצרת שאינה בהשגחה חלילה, גם בשעה של מחסור וכדומה.

לידיעת ציבור המהדרין:

מקומות שונים לבית אריזה אחד

פירות וירקות שונים, מגיעים מבית אריזה אחד, אולם גידולם בשטחים שונים ומהם שטחים שהם בשאלה בחיוב תרו"מ, האם הם אר"י או חו"ל. בחנויות שבהשגחתנו, מקפידים להפריש מכל מקום לפי חיובו מיניה וביה.

שתילים

בשנים האחרונות ישנם שהנהיגו בארץ, היתר להעביר שתיל שגדל שנתיים במשתלה ולאחר שנתיים נשתל בשטח, ומונים שנות ערלה מזמן השתילה במשתלה. היינו שהפירות יהיו מותרים באכילה בשנה השניה לאחר השתילה בשטח. אולם לפי הוראות הבד"ץ אין לסמוך על היתר זה כלל ועיקר. יש למנות שנות ערלה מאז שתילת השתיל בקרקע וזאת עקב חששות שונים מאחר והדבר כרוך בפרטי דינים רבים ואין להתיר אלא בהשגחה על מילוי כל התנאים וקשה הדבר מאד.

השגחה בבתי אריזה על שטיפת הפירות

ישנם בתי אריזה ששוטפים את הפירות במים חמים מאד. היות ובאותם בתי אריזה אורזים גם פירות שבחשש ערלה, ניתנה הוראה מיוחדת שאת הפירות שבהשגחת הבד"ץ אין לשטוף במים חמים, מחשש בליעות מאיסור ערלה.

מריחת דונג

חלק מסוגי התפוחי עץ ופרי הדר עוברים הברקה ומריחה בדונג שבחששות איסור. זה שנים שהסדרנו בעז"ה בחנויות שבהשגחתנו שהדונג יהיה כשר לפסח, ולימות השנה יהיו כשרים לימות השנה.

בתפוחי המגיעים מחו"ל אמנם נעשים מאמצים ע"י המשגיחים מטעמנו שהתפוחי המשווקים תחת השגחת הבד"ץ לא יהיו עם מריחת דונג. אולם היות ואין השגחה צמודה בבתי האריזה בחו"ל לכן יש לקלף את תפוחי - העץ לפני הבישול או אכילה.

למכנים בעצמם יינות / מיץ ענבים, ולגבי מעשר שני.

מטעם הבד"ץ נתבקשנו להעיר לאותם המכנים בעצמם יינות ומיץ ענבים, כי אם הם מפירות נכרים, חייבים בהפרשת תרומות ומעשרות לאחר עשיית היין- מהמיץ או מהיין. ויש להזהר בזה גם אם הענבים נקנו בחזקת מעושרים בחנויות עם תעודת הפרשת מעשרות. כי יתכן שהם פירות נכרים ואז חל עליהם חיוב מעשרות לאחר גמר מלאכה אצל הישראל. ונוהגים שלא לברך על ההפרשה בפירות נכרים.

**אלו שאינם בקיאים בדיני הפרשת תרומות ומעשרות על בוריים,
עליהם לפנות לבקי ורגיל בהלכה זו כדי להפריש את התרו"מ כדת וכדין.**

מעשר שני

מאחר ואסור לפדות מעשר שני טהור בירושלים, לכן הרוצה להפריש מעשר שני מפירות הנמצאים בגבולותיה העתיקים של ירושלים מהראוי לכתחילה להוציא את הפירות בטבלן חוץ לעיר ולהפריש מע"ש ולפדותו שם ואח"כ יוכל להכניסם,

אם קשה לו להוציאם אז יש להכשירם לקבל טומאה לפני הפרשת תרו"מ ע"י הרטבתם במים, ולאחר מכן לטמאם במגע ידיו ואח"כ יפריש המעשר שני ויפדהו, ואם הפרישן כבר בתוך ירושלים ללא הכשרה אז יש להכשירן ולטמאם לאחר הפרשה ואח"כ לפדותן. וגם אם כבר פדאן יש להכשירן ולטמאם ולפדותם עוד הפעם.

כל ההפרשות חייבות להיות על מטבע או מטבעות שכל אחת היא לפחות שוה פרוטה, ולכן אם שוה פרוטה הוא יותר מ-10 אג' חייבים להפריש על מטבע של חצי שקל מינימום.

השגחת הבד"ץ על המאפיות ומגדניות דלהלן היא על הקמחים מחששות איסורי שביעית, טבל, חדש וכו', ועל התערובת של שמרים, שמנים, מרגרינה, שומשומין, קימל וכו', שיהיו נקיים מחששות טבל, איסור שביעית, תולעים וכו'.

על המילוי והתערובת שהם מפירות נקיים מחשש ערלה ושביעית וכו'. ועל האמולסיפייר (אמולגטור) וחומרים מתפיחים שלא יכילו מרכיבים שמקורם מן החי וכו'. לקטוזה (חלב), חומצה טרטריק (מיין). [האמולסיפייר שבמאפיות שבהשגחתנו מיוצר בהשגחת הבד"ץ מתחילת הייצור ועד סופן].

קיים פיקוח תמידי על נקיון הנפות ועל כל המערכות, מחשש תולעים המצויים מאד, וכן יש פיקוח קבוע מטעם הבד"ץ על כל שאר עניני הכשרות, כגון: הפרשת חלה, הדלקת התנורים ע"י שומרי שבת, וכן הטיגון וההכנסה לתנור.

לאחרונה רבו המכשולות, ומאפיות רבות במקומות שונים בארץ משווקים מיני מאפה בחנויות. לכן על כל אחד לדעת, כי השגחת הבד"ץ ניתנת אך ורק למוצרי מאפה הנמכרים במאפיה ובמגדניה עצמה, או לאלו הסגורים באריזות עם חותמת הבד"ץ על כל אריזה. יש לבדוק כל לחם וחלה שיהי' עליהם פתק או סימון של המאפיה.

וכן יש שמוכרים בתפזורת, בחנויות ובדוכנים, ומפרסמים על מרכולתם שלטי פרסומת ממפעלים עם חותמת הבד"ץ ומרמים בזה את הציבור. על הציבור לעמוד על המשמר ולבדוק כל אריזה בפני עצמה שתהא סגורה וארוזה, ועם חותמת הבד"ץ.

חנויות המפעל אינם בהכשר הבד"ץ אלא רק אם ישנה תעודה ברת תוקף מאתנו על המקום.

זהירות!

מצוי לאחרונה שמשווקים מוצרי מאפה, לחם, לחמניות, בגטים, חלות, עוגות, סופגניות, וכו' ומערבבים מיני מאפה שבהכשר יחד עם מיני מאפה אלו שלא בהכשר, ומכניסים את הכל בחנויות, מזנונים ובסופרמרקטים, שכאילו הם בהכשר הבד"ץ. לכן הננו בזה עוד הפעם להזהיר את הקונים, שיבדקו היטב את המוצרים אם הם בהכשר הבד"ץ.

זהירות בשבת

בשבת קודש בעת בציעת הפת יש להזהר שלא לחתוך האותיות שע"ג המדבקה הדבוקה על החלה.

א. שיעור חלה עם ברכה לפי הנהוג בפעיה"ק ירושלים ת"ו - 1.680 ק"ג קמח, ונוהגים להחמיר ולהפריש מספק בלא ברכה גם בפחות מזה, לנוהגים כדעת הגרא"ח נאה במשקל 1.250, ולנוהגים ע"פ שיעורי החזו"א ממשקל 1.200 ק"ג קמח.

ב. היות ונתברר שישנם הבדלים מהותיים בין סוגי הקמחים המצויים בשווקים, לכן מהראוי להחמיר להפריש חלה בלא ברכה מכל עיסה שיש בה קמח ממשקל קילו גרם אחד ומעלה.

ג. אחרי הבירורים שביירנו בתהליך טחינת הקמח מלא הוברר שישנם מפעלים שמפרידים את הסובין מהקמח ומחזירים ועל כן כדי לצאת מספק ברכה ח"ו, יש להוסיף בקמח מלא תוספת 15% על השיעור הרגיל: זאת אומרת לפי שיעור שבסעיף א' בקמח מלא תוספת 15% שהיא עם התוספת 1,940 ק"ג:

ד. לכתחילה יפריש מהבצק שנילוש לפני האפיה, ובדיעבד ששכח להפריש בעודה עיסה יפריש לאחר שנאפה, ולכתחילה יכוין להדיא לתקן גם את הבליעות שבכלים.

ה. נוהגים להפריש כזית לחלה, ולכתחילה יכוון להדיא שלא יחול שם חלה על מה שנשאר דבוק לידיים אלא רק על החלק שיורד מהיד.

ו. ב' עיסות שכל אחת לא הי' בה קמח כשיעור חלה בשעה שנילושה, וכן מאפים שבעודם עיסה לא הי' בהם קמח כשיעור חלה, ונצטרפו אח"כ בסל ויש בהם עכשיו בצירוף כשיעור הנ"ל קמח, נתחייב עכשיו בחלה.

ז. צירוף סל צריך לכתחילה שגם יגעו זה בזה, וכן להיזהר שלא יצא שום חלק מעל דופני הכלי.

ח. במקרה שלא נגעו או יצא חלק מעל דופני הכלי, יש בזה כמה פרטי דינים וכמה שיטות, ויפריש לחומרא ממה שבתוך הדפנות, או יעשה שאלת חכם.

ט. כאשר אופים בבית מיני עוגות שונים, והכניסו אח"כ את כל המינים בכלי אחד גדול, (קופסה, ניילון, מקרה, וכו') בלי שכל מין ארוז בניילון מיוחד, יתכן לפעמים שלא הי' בחלק מהם בעיסתם שיעור חלה ורק עכשיו נצטרפו, ובחלק מהם כבר הי' שיעור חלה וכבר הפרישו בעודם עיסה, ואז א"א להפריש מתוך הסל, כי יתכן שמה שמפריש כבר נפטר

מקודם והריהו מפריש מהפטור על החיוב ואינו חל. ואעפ"י שנוהגים שמפרישים חלה בלי ברכה גם כשאין בעיסה שיעור חלה, מ"מ אין זה חל לפטור אח"כ כשמצטרף, וע"כ יש לעשות באחד משני הדרכים דלהלן:

י. לקחת עיסה שחייבת בחלה ולכוין בשעת הפרשה לתקן גם את כל מה שנתחייב בחלה ע"י צירוף סל.

יא. להפריש חלה מכל אחד ואחד מספק בלא ברכה. (ויעויין בספר חק לישראל מהגר"י וועלף זצ"ל עמ' קמ"ד).

יב. אם הכניס בסל אחד שני מינים שמקפיד על תערובתם, אינם מצטרפים, וכן העושה עיסה כשיעור ע"מ לחלק קודם האפיה לב' מינים בטעמים שונים (שמקפיד על תערובתם), או לחלק לכמה אנשים, אינם מצטרפים. ויש בזה כמה פרטי דינים, ויעשה שאלת חכם.

יג. הקונים מוצרי בצק לא אפויים (כגון בורקס קפואים וכדומה), באריזות קטנות פחות מכשיעור, ממפעלים המוכרים רק בצק ונצטרפו אצלם לשיעור, יש להפריש שנית בלי ברכה.

יד. יש לשרוף החלה בפני עצמה (לא בתנור כשר) ולא ליהנות ממנה.

טו. אם קשה לשרוף החלה, אז טוב יותר להפריש פחות מכזית. אפשר להקל בחיוב שריפתו, ולא לנהוג בהם בבזיון, רק לעטוף בניילון או נייר ולהשים באשפה. (ויעויין בשו"ת מנחת יצחק ח"ד סי' י"ג).

טז. אם שליח הפריש חלה ונתעוררה שאלה הלכתית שצריך לשאול על ההפרשה, יש מחלוקת אם יכול לשאול על הפרשתו או שמא זה נחשב שכבר גמר שליחותו, וע"כ ישאל הבעה"ב על ההפרשה, או יעשה שאלת חכם.

יז. אסור להפריש חלה בשב"ק.

יח. ביו"ט מותר להפריש מעיסה שנילושה ביו"ט, אבל לא מעיסה שנילושה מעיו"ט.

יט. כשעושים עיסה ל"חמין" (טשולנט) מקמח שיש בו שיעור שחייב בהפרשת חלה, אזי אף שדעתו לבשלו ולא לאפותו, מ"מ חייב להפריש חלה בלא ברכה.

כ. קמח מולינו לאפייה, ללא גלוטן על בסיס עמילן חיטה - מכיל 53% עמילן (והוא חמץ גמור) על אף שהוא נטול גלוטן ועוד 36% קמח אורז.

היתר הם תוספות שונים. לגבי הפרשת חלה על בצק הנ"ל שיש בו גם עמילן חיטה - אם הקמח הנ"ל הוא מעל 2 ק"ג יפרישו חלה בלי ברכה. ולחיוב ברכה על הפרשת חלה צריך שיהיה קמח קרוב לכפליים מהשיעור של קמח רגיל.

זהירות! בישול עכו"ם

לאחינו הספרדים ההולכים לאור פסקי מרן הבית יוסף זללה"ה
במאפיות, מגדניות, מסעדות, וקייטרינגים שבהכשר הבד"ץ, גם הבישולים והטיגון נעשה רק ע"י יהודים שומרי תו"מ, כמו הפעלת התנורים והפעלת המטגן, וכמו"כ שאר מוצרים שאינם פת כגון סופגניות, וכן במאפיית עוגות שהינם בלילה רכה, הכנסת העוגות לתנור נעשית רק ע"י יהודים שומתומ"צ.

חובת
הזהירות
מתולעים
וחרקים

חובת בדיקה מחרקים, במוצרים שבהשגחת הבד"צ

מאחר ונוכחות חרקים במוצרי מזון שונים הינה תופעה שבחלק מהמקרים אינה ניתנת לשליטה או פיקוח באופן מוחלט. לפיכך גם אלו המוצרים שעליהם חותמת הבד"צ, על הציבור לבודקם לפני השימוש.

בהוראת הרבנים שליט"א חילקנו את המוצרים ברשימת המוצרים דלהלן לשתי דרגות. וכדלקמן:

(א) "יש לבדוק לפני השימוש" (דהיינו הוראה מחייבת על פי ההלכה), כגון מוצרי קטניות (אורז, גריסים, חיטה, עדשים, שעועית, חמוס וכו'), פירות יבשים (תמרים, תאנים, צימוקים ומשמש) ועוד הנארזים בבתי אריזה שבהשגחתנו שהם ללא חשש טבל שמיטה וחששות איסור.

אולם בעניין חשש תולעים, גם לאחר הקפדתנו לארוז באיכות טובה וגם לאחר בדיקות מדגמיות לא ניתן להבטיח ניקיון מוחלט, וכן ישנה אפשרות של התפתחות וחדירת חרקים אחרי האריזה בתקופת האחסון, גם בחנות וגם בבית שהתליעו אחר כך,

במוצרים אלו חלה חובה על פי ההלכה לבודקם לפני האכילה. על כן מופיעה על האריזות הוראה "יש לבדוק לפני השימוש".

(ב) "ראוי לבדוק לפני השימוש" (נכון וראוי לנהוג כך לכתחילה).

כגון שימורי ירקות ופירות ועוד, הנבדקים בתהליך היצור או לפני השיווק באופן מדגמי, ומהניסיון שלנו שכיחות נגיעות בהם לאחר הבדיקות היא לעיתים רחוקות.

וכן מוצרים שעצם המציאות של חרקים בהם היא בשכיחות נמוכה באופן שהדעת נוטה שאינו בגדר "מיעוט המצוי", אולם אין הדבר מוכרע.

כמו"כ ישנם מוצרים שלאחר הייצור הם ללא חשש תולעים, אולם הם בדרגת רגישות גבוהה אף כי בפועל השכיחות בהם נמוכה לחדירת חרקים באחסון בצרכניות ו/או בבית הצרכן וכדו'. ע"כ ראוי ונכון לכתחילה לבודקם בבדיקה קלה, אולם אינו בגדר חיוב גמור.

כידוע איסור תולעים הוא אחד מהאיסורים החמורים שבמאכלות אסורות הכתובות בתורה.

ראשית: מחמת ריבויי הלאוין שנכתבו בתורה על אכילת תולעים.

שנית: התולעים השלמים אין להם ביטול אפילו בשישים.

שלישית: תולעים קטנים במזון הם דבר מצוי ושכיח מאד, ולפעמים בחתיכת מזון קטנה אפשר למצוא כמה וכמה חרקים.

מאז ומקדם היה נהוג ומקובל בכל תפוצות ישראל שיש חיוב לבדוק היטב כמעט כל הפירות, קטניות, וירקות עלים, ועוד.

לצערנו גם כעת, על אף התפתחות הטכנולוגיה בכל ענפי תעשיית המזון, עוד קיימת נגיעות חרקים במגוון רחב של מוצרי מזון, וגם במוצרים בהשגחה. מדי פעם כאשר מתגלה נגיעות מיוחדת במוצר מסויים אנו משתדלים לפרסם זאת לידיעת הציבור הרחב, כדי שידע כל אחד את אשר לפניו.

ועד הכשרות בשיתוף עם המפעלים שבהשגחתנו, עושים מאמצים רבים למנוע מכשול עד כמה שאפשר. משגיחי הביד"צ במפעלים שבהשגחתנו עומדים על המשמר, לבדוק בעינא פקיחא כל חשש של התלעה.

עם כל זאת בתנאי איחסון שונים ובתקופות מסוימות, במיוחד בימים חמים ולחים, לא ניתן להבטיח ניקיון מוחלט של המוצרים השונים, ויש ומתפתחים חרקים וביצי תולעים, גם אחרי שיוצרו ו/או נארזו.

בדרך כלל אם זה עוד קורה במפעל, שהנגיעות מתגלה, אין משווקים אותם בחותמת הבד"צ. אך במקרים רבים הדבר קורה במחסני השיווק או במערך השיווק ובמדפי החנויות, וזה עלול לקרות אפילו בבית הצרכן. ועל כן במוצרים הרגישים להתלעה, יש לבדוק אם קיימים סימני נגיעות, כגון: גושים, קורים, פירורים מוזרים וכדו'. במיוחד יש להקפיד בבדיקת אריזות פגומות או נקובות.

במפעלי השימורים, הקטניות, כגון אפונה, שזיפים, בטנים, שעועית וכדו', הוראת הבד"צ היא לבדוק דוגמאות לפני הייצור, ואם המשלוח נמצא נגוע, או אינו נקי באופן כללי, המשלוח נפסל לייצור בהשגחתנו. עם זאת, גם אלו שבהשגחה ראוי לבודקם לפני השימוש.

תולעים במי הכינרת

הרוחצים וטובלים במי הכינרת, עליהם להזהר שלא לשתות מהמים, מפני שמצויים בהם תולעים רבים. אולם מי השתיה הנשאבים מהכינרת ומסופקים ע"י הרשויות, עוברים תהליכי ניקוי ולא מצויים בהם תולעים.

זהירות
בתולעים

בס"ד לאפרושי מאיסורא חרקים בשום טרי ויבש:

עקב הימצאות חרקים קטנים ב'שום טרי ויבש'
על גבי הקליפות ואף על גבי (שיני) השום עצמם.
לכן איני להשתמש בשיני שום עם הקליפה.
ורק לאחר קילוף השיניים יש לשטפם היטב תחת
זרם מים. [וכשאפשר ראוי לפני השטיפה להשרות אותם
במי סבון למשך 3 דקות].

נ. ב. ראוי לאחסן את השום בנפרד ולא ביחד עם שאר מזון למנוע מעבר חרקים,
וכמו"כ במארזים ל"פדיון הבן" ראוי לארוז את השום בנפרד מהסוכר.

**ועד הכשרות
שע"י בד"צ העדה החרדית**
ירושלים ת"ז

מדריך
הכשרות

ב"ץ העדה החרדית

בהשגחת הבר"ץ
התולעים

במוצרי קטניות ופירות יבשים וכדו' הנארזים במפעלים, ו/או בחנויות שבהשגחת הבר"צ, נבדקים דוגמאות של המוצרים באופן שוטף וכדלעיל. ברם נשאר עדיין על כל אחד ואחד חובת הבדיקה מחשש תולעים. מה גם שהמוצרים עלולים להתליע אחרי הבדיקות שלנו במפעל, כאשר הם כבר נמצאים באריזתם הסופית, ואף לאחר שיצאו מבתי האריזה.

חשוב לציין כי גם פירות שבדרך כלל אינם נגועים בתולעים, הרי שבסופי עונה עם התגברות החום עלולים גם בהם להתפתח חרקים.

להלן נפרט רשימה חלקית של המוצרים שמתגלה בהם לעתים תולעים, ושמהם בגדר מיעוט המצוי, ויש לברר ולבדוק אותם לפני השימוש בהם. כל המוצרים הללו יש להקפיד שיהיו מאיכות טובה ומאוחסנים כראוי במקום קריר ויבש. כמו כן יש לברר לגבי סוגים ומוצרים אחרים, מאחר ולעתים מתעוררים שאלות במקומות ובסוגים שונים.

בכל מקרה, באם גיליתם חרקים במוצרים שבהשגחת הבר"צ, אנו מבקשים מאוד להודיע מיד בכתב למפעל המייצר, עם שליחת העתק אלינו. וגם להודיענו בטלפון 02-6700200 כדי שנוכל לבדוק ולפעול מיד לתיקון הדבר. וכמו כן במידת האפשר אנו מבקשים לשמור את המוצר הנגוע, בכדי שנוכל לבדוק את סוג הנגיעות, ובכך לקבל את המסקנות לגבי מקום הנגיעות, ונקיטת הפעולות הנדרשות לשיפור ומניעת תקלות בעתיד.

בפנים מדריך הכשרות ברשימת המוצרים השונים יצוינו גם ההוראות בדבר בדיקת תולעים.

באלו שע"פ הוראה מחייבת ע"פ ההלכה לבדוק, רשום "יש לבדוק" וכו'. ואלו שנכון וראוי לבדוק, רשום "ראוי לבדוק" וכו'.

מנהג זהירות:

בכל המוצרים והמאכלים, גם לאחר הבדיקה המדוקדקת, וכן המינים שאינם כלל בגדר מיעוט המצוי. ידועים דברי ה"חכמת אדם" בכלל ל"ח סעיף כ', וזה לשונו: "ראוי לאדם להסתכל במה שאוכל ועל ידי זה ינצל מכמה תולעים, ומעיד אני עלי שכמה פעמים ניצלתי על ידי זה ב"ה"

והיא הוראה כללית לפקוח עין ולגלות עירנות שמא נפל זבוב או נמלה וכדומה. ואינו בגדר בדיקה מעלייתא, אלא הסתכלות וגילוי ערנות.

זהירות
בתולעים

מדריך
הכשרות

ב"ץ העדה החרדית

בהשגחת הבר"ץ
התולעים

בדיקות פירות הקיץ

פירות קיץ כגון: אפרסק, משמש, שזיף, נקטרינה, דובדבן, ענבים, גויבה, וכדומה, מצויים בהם לעיתים רימות (תולעים) של זבוב הפירות (בצבע לבן שקוף ניכר נקודה שחורה בקצה הרימה), - ובפרט בפירות רכים ובשלים, לכן ראוי לחתוך כל פרי ולבדוק מבפנים על ידי התבוננות

להלן נביא כמה דוגמאות של בדיקת פירות וירקות / קטניות

רימות זבוב הפירות בגויבה, קשה לזיהוי עקב הצבע הזהה לבשר הפרי

רימת "זבוב הפירות" במשמש טרי

רימת זבוב הפירות בדובדבן

זהירות בתולעים

מדריך הכשרות

ב"ץ העדה החרדית

בהשגחת הבר"ץ

לפי חוקי התורה

נגיעות בעגבניות

להלן נביא כמה דוגמאות של בדיקת פירות וירקות / קטניות

זחל בעגביה, חודר בד"כ מהחלק העליון בסמוך לעלה הכותרת

סימני חדירת הזחל בעגביה

נגיעות בתמרים

חיפושית בתמר

תמרים יש לבדוק הייטב לאחר הוצאת הגרעין, מול מקור אור

זהירות בתולעים

מדריך הכשרות

ב"ץ העדה החרדית

בהשגחת הבר"ץ

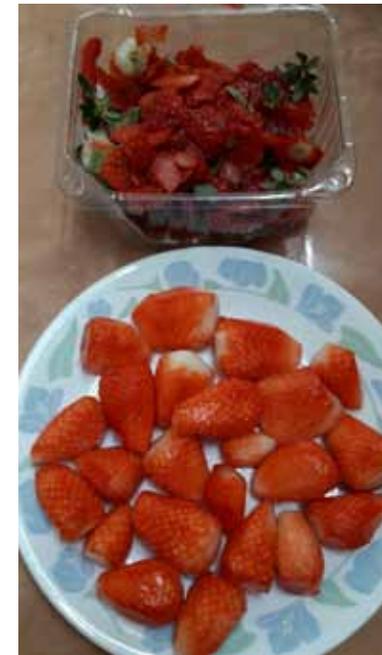
לפי חוקי התורה

ערכנו בדיקות רבות באופנים שונים ועמל רב, ליעילות השטיפות להסרת חרקים בתות שדה - ונוכחנו כי השטיפות כפי מה שהיה מקובל אינן יעילות מספיק, ועלולים להישאר חרקים בודדים.

חלק מסוגי החרקים מסתתרים בשקעים של זרעי התות על כל הפרי. התברר כי גם בתות יפה ואיכותי מצויים מקומות מסתור וסדקים.

החרקים שנמצאו הם בעיקר תריפסים צעירים, אקריות, כנימות עלה ופסוקאים.

במאפיות וקייטרינגס שבהשגחת הבד"צ נאסר השימוש בתות שדה טרי.

תות שדה לאחר קילוף השכבה החיצונית כולל הגומות

במוצרי תעשייה - רק לאחר בדיקת

מומחים מטעמנו כפי הוראת הרבנים עוברים התותים בישול וריסוק. (כמויות גדולות מהבדיקות נפסלו, ולכן יש מחסור במוצרי תות).

גדולות מהבדיקות נפסלו, ולכן יש מחסור במוצרי תות).

פלפלים כל הסוגים (כל הצבעים):

מצויים בהם חרקים קטנים באזור העוקץ מתחת לעלה הכותרת, ולעיתים הם גם חודרים לבפנים, כמו כן מצויים לעיתים זחלים בתוך הפלפל, ולכן חובה להוריד את עלה הכותרת עם מעט מבשר הפלפל, לחצות לשניים, להוציא את הליבה והזרעים, להשרות בקערה עם מעט מי סבון או חומר לחיטוי ירקות [למשך 3 דקות], ולשטוף היטב תחת זרם מים.

בפלפל למילוי, שאין אפשרות לחצות, יש להוריד את עלה הכותרת עם מעט מבשר הפלפל, להוציא את הליבה והזרעים ולשטוף היטב תחת זרם מים.

יש לחתוך את ראש הפלפל [העוקץ] עם מעט מהפלפל שם מסתתרים חרקים קטנים

שטיפה היטב תחת זרם מים

לאחר הורדת הראש והזרעים מבפנים יש לפרק לכמה חלקים ולהשרות במים עם חומר ניקוי [סטריילי, דטרגנט] למשך 3 דקות

חשש תולעים בתות שדה

אנו חוזרים ומפרסמים בזה הוראת הרבנים:

ראוי שלא להשתמש כלל בתות שדה טרי

(גם לא אחרי שטיפות)

מותר לכתחילה על ידי קילוף כל הפרי עד להסרת כל השקעים והורדת העלים עם מעט מבשר הפרי ולשטוף היטב תחת זרם מים.

תות טרי לצורך ריסוק דק בבנדר

אפשר להקל לאחר הורדת העלים עם מעט מבשר הפרי, שריית התות לשלוש דקות עם מעט מי סבון.

ושטיפה טובה בזרם מים (שלוש פעמים), וריסוק דק בבנדר.

(פרי רך ורקובי יש להוריד חלקים אלו ולחצות כל פרי שיש בו חריץ או סדק).

הוראות בדיקת אורז לבן

מסננת לבדיקת אורז לבן, וקטניות
[גודל החורים כ-1.5 מ"מ]

א יש לסנן את האורז בכמות של רבע ק"ג במסננת אטריות (גודל חורים כ-1.5 מ"מ, פחות מעט מרוחב גרגירי אורז).

ב יש לנענע ולנער את המסננת עם האורז היטב על גבי משטח לבן ולהתבונן אם מצויים שם חרקים הנראים לעין, כגון חיפושית באורך בין 2-3

מ"מ. או זחלים (תולעים) בצבע לבן - בז' עם ראש כהה. או חרקים קטנים באורך כ-1 מ"מ בצבע חום בהיר/אפור.

ג גם אם לא רואים חרקים הנראים לעין - יש לבדוק שוב אחרי הסינון, על ידי פיזור האורז בשכבה של גרגירים בודדים על גבי משטח לבן ולראות שאין בין הגרגירים חרקים כנזכר לעיל.

אורז באריזת וואקום עם הכיתוב "בחזקת נקי מתולעים" שבהשגחת הבד"צ עוברים תהליך ניקוי ובדיקות, וכשהאריזה עדיין במצב של וואקום אין בהם חשש תולעים. והמהדר יבדוק קלות.

לאפרושי מאיסורא

באורז אדום, מצויים אחוזים גבוהים של נגיעות סמויה בתוך הגרגרים אשר בבדיקה רגילה בסינון ופיזור לא ניתן לזהותם. ולכן בדרך כלל לא ניתן להשיגם בהשגחת הבד"צ ועל הציבור להיזהר.

להסיר מכשול!

במוצרים דלהלן נמצאים לפעמים נגיעות סמויה:
גריסים/גריסי פנינה, חיטה (שלם), אורז מלא/אורז בסמטי מלא, גרעיני כוסמין אורגני (שלם)
ולכן בנוסף לבדיקה הרגילה (כמו באורז לבן), יש להשרותם במי מלח לפחות דגימה (3 כפות גדושות מלח לליטר מים), ולראות אם צפים גרגירים במים - ואם כן, יש לשוברים ולראות אם אין משהו פנימי (נגיעות פנימי של תולעים).

נמצא ננוע אין להשתמש!

הערות והוראות בענין ניפוי קמח / סולת.

קמח רגיל - לבן

לכתחילה יש להשתמש בנפה של 70 מש, במידה ונמצאו חרקים בפסולת הנשארת בנפה ראוי לנפות פעם נוספת

קמח מלא

יש להשתמש בנפה של 50 מש, במידה ונמצאו חרקים בפסולת הנשארת בנפה ראוי שלא להשתמש בקמח.

קמח תירס/חומוס, וכדומה.

לפזר על גבי משטח לבן.

קמחים ארוזים בחזקת נקי- ללא צורך בניפוי.

משווק בהשגחתינו כמה סוגי קמחים שיוצרו בתהליך מיוחד והם בחזקת נקי-ללא צורך בניפוי. על גבי האריזות צויין הוראות ההשגחה כגון באריזת וואקום, חנקן (מילוי אויר), - יש לנהוג לפי הוראות אלו.

לאחר פתיחת האריזה נא לאחסן בקירור.

סולת

כדאי לנפות בנפה של 25 מש במידה ונמצאו חרקים אין להשתמש בסולת. כאשר בפסולת הניפוי לא נמצאו חרקים יש לפזרם על גבי נייר לבן כמות של כ-3 כפות, ולהתבונן בבדיקה ע"ג הנייר ואח"כ להרים את הנייר בקלות ולתת לסולת ליפול ולבדוק אם נשארו זחלים קטנים דבוקים לנייר. במידה ונמצאו זחלים בסולת אין להשתמש בסולת זו.

קמח מצה

להשתדל לקנות טרי. ולבדוק ע"י פיזור בצלחת או להעביר בתוך קערה מצד לצד לראות שאין גושים וקורים.

ניתן להשיג בחנויות כלים, נפות של 70 מש באישור הבד"ץ שנבדקו על ידינו מחברת "בן עמי פלסט" על כל אחד יש חותמת מאושר מטעם הבד"ץ יש לבדוק את שלימות הנפה לפני השימוש.

הוראות כלליות!

אין לסמוך על התאריך אחרון לשיווק המופיע על גבי האריזה, אלא להקפיד על טריות המוצר ע"י בדיקת תאריך הייצור, וכן לבדוק את שלמות האריזה ושאינו סימני נגיעות חיצוניים (כגון חורים, קורים, פיורים רבים), ולא מאחסון ממושך, ולאחסנם במקום נקי קריר ויבש עד השימוש, ואז לבדוק על פי כללי ההלכה.

השימוש בקמחים הנ"ל אחרי הניפוי אמורים רק באופן שמשמש עם הקמח באותו יום, או כשמאחסנם במקפיא לאחר הניפוי, אם משאירים אותם בחוץ הם עלולים להתלע במיוחד בימי הקיץ, וראוי לנפותם שוב לפני השימוש.

הודעה לצבור

נגיעות חרקים בתאנים

ראוי לכל ירא שמים שלא לאכלם. אלא אם יודע לבדוק היטב

זחל בין החרקים

השם חרקים נחשב לאכילת

בתאים מיובשים (כילי המסרים בתווית טבחה/מטה) מוציאים לעיתים קרובות חרקים שונים (המסומים האלים ובזוחלים), החרקים מוציאים בין חלקי הפרי (הזרעים) והסיבים) ומזרמת גוון ומבנה הפרי יש קושי רב למדקם, ובמיוחד ספרי בעל גוון כהה.

ללא בקיאות ראויה ובדיקה מדוקדקת מאוד עלולים להיכשל באיסור תולעים החמור. וראוי לכל ירא שמים שלא לאכלם כלל (אין קשר סתמי בין-ל-ל).
02-6700200

זהירות!

באריזות נייר של סוכר ומלח, עלול להימצא חרקים קטנים (בצבע חום בהיר/אפור), במקום הקיפול הנסגר בדבק, ויש להיזהר.

לאפרושי מאיסורא

עקב תלונות על הימצאות רימות (תולעים) וכדומה, במאכלים מבושלים או חיים, ובפרט בבשר ודגים, ומבדיקות שערכנו גילינו כי מקורם מזבובים שונים שמטילים ביצים או רימות (תולעים), לתוך המאכלים. **על כן יש להקפיד לא להשאיר מאכלים מגולים בפרט בימי הקיץ, ובוודאי במקומות הימצאתם של זבובים. וחמירא סכנתא מאיסורא!**

הוראות והדרכה מעשית לבדיקת כרתי- לוף

מונח כשרות לצבורי: ק"י העמדה לבדיקת חרקים במזון שע"י ועד הכשרות כר"ץ העדה החרדית ירושלים 02-6700200

מדריך הכשרות

בר"ץ העדה החרדית בהשגחת הבר"ץ ירושלים

לאפרושי מאיסורא

בצל יבש המשווק בעונות השנה מצויים חרקים, ובמיוחד בעונה זו בשכיחות גבוהה.

(חרקים קטנים כ-1 מ"מ בצבע לבן/צהוב בהיר או שחור/חום), ולכן יש לבדוק ולנהוג כפי ההוראות דלהלן בכל ימות השנה.

1. יש לחתוך את הקצה העליון. דהיינו כל החלק הרפוי ומעט יותר, תלוי באורך צוואר הבצל, שהוא בדרך כלל בין 1 - עד 3 ס"מ. באזור זה מצויים אחוזי הנגיעות הגבוהים ביותר וראוי לזרוקו או לבדוק היטב היטב.

2. להסיר את השכבה החיצונית הרפיוות מהבצל.

3. אם יש חלל בין גלדי הבצל, המצוי בעיקר במרכז ו/או בין 2 קבוצות גלדים (נראה כעין תאומים), (ראה הסמך) יש לחצות ולהפריד בין כל אזור ההלל ולשטוף היטב עם שפשוף ביד תחת זרם מים.

4. בצלים מסוגים היטב לאחר הורדת חלק השיפוע העליון אינו חייב בבדיקה

והשי"ת יצילנו ממכשולות

לאפרושי מאיסורא

בבדיקות שערכנו השנה בענבים מצאנו כי שכיחים תולעים על גבי הענבים והגבעולים.

ולכן חובה לשוטפם ולבודקם היטב לפני האכילה כדלקמן:

- 1 להפריד כל אשכול לכמה חלקים (אפשר בעזרת מספרים) בכדי שהשטיפה תהיה יעילה יותר.
- 2 להשרותם במים עם מעט סבון ל-3 דקות.
- 3 לשטוף היטב היטב תחת זרם מים.
- 4 בעת האכילה לבדוק שהענב שלם ואין בו מקום רך ממוסמס או רקוב, ושאינו נקודה בצבע שחור או חום בקוטר כ- 1 מ"מ או יותר ויכר שנמשך ממנו מחילה לבפונים, שאז יש חשש לרימות (תולעים) בתוך הפרי - ואין לאכלו.

תמוז תשע"ד ועד הכשרות שע"י העדה החרדית ירושלים

מדריך הכשרות

בר"ץ העדה החרדית בהשגחת הבר"ץ ירושלים

להסיר מכשול! חובת זהירות מתולעים בפירות וירקות והוראות שטיפה ובדיקה.

בדיקה

לתועלת הציבור ומניעת מכשול, הננו בזה לפרסם מקבץ הוראות בעניין חשש תולעים והדרכה לבדיקה ושטיפה, ממה שכבר פורסם על דינו בעבר עם עדכון הוראות [מודגש באדום] ממה שנמצא ביותר לאחרונה. בכדי להינצל מכל צד מכשול של חרקים חיצוניים המצויים לעיתים על גבי פירות וירקות, ראוי ונכון לשטוף היטב כל סוגי פירות וירקות לפני האכילה. אמנם בסוגים בהם שכוח יותר, ראה הדרכה מפורטת לקמן.

בצל

בבצל יבש המשווק בעונות השנה מצויים חרקים. (חרקים קטנים כ-1 מ"מ בצבע לבן/ צהוב בהיר או שחור/ חום),

יש לבדוק בכל ימות השנה. כפי ההוראות דלהלן:

- יש לחתוך את הקצה העליון, דהיינו כל החלק הרפוי ומעט יותר, תלוי באורך צינור הבצל. שהוא בדרך כלל בין 1 - עד 3 ס"מ. באזור זה מצויים אחוזי הנגיעות הגבוהים ביותר, וראוי לזרוק או לבדוק היטב היטב.
- להסיר את השכבה החיצונית הרפופה מובהצל.
- אם יש חלל בין גלדי הבצל, המצוי בעיקר במרכז ו/או בין 2 קבוצות גלדים (נראה כעין תאומים) יש לחצות ולהפריד בין כל אזור החלל ולשטוף היטב עם פשפוף ביד תחת זרם מים.
- בבצלים הסגורים היטב לאחר הורדת חלק העליון אינם חייבים בבדיקה.

שום

עקב הימצאות חרקים קטנים ב'שום טרי ויבש' על גבי הקליפות ואף על גבי (שיני) השום עצמם.

לכן אין להשתמש בשיני שום עם הקליפה.

לאחר קילוף השיניים יש לשטפם היטב תחת זרם מים. [וכש אפשר ראוי לפני השטיפה להשרות אותם במי סבון למשך 3 דקות].

ג.ב. ראוי לאחסן את השום בנפרד ולא ביחד עם שאר מזון למנוע מעבר חרקים, וכמו"כ במאדריס ל"פדיון הבן" ראוי לארוז את השום בנפרד מהסוכר.

חצילים וקישואים

בידקות שונים ובפרט **חצילים וקישואים** מצוי על גביהם חיצונית חרקים קטנים מאוד ולכן **חובה**

להוריד את עלה הכותרת [ראוי להשרות במים עם מי סבון למשך 3 דקות] ולשטוף היטב תחת זרם מים.

תות שדה

כן הראוי לא להשתמש בתות שדה שלם (גם לא אחרי שטיפות).

גם הנמכרים בחנויות בהנחיות שבהשגחת הבד"צ, יש לנהוג כפי ההוראות דלהלן:

מותר לנתחילה על ידי קילוף כל הפרי, עד להסרת כל השקעים, והורדת העלים עם מעט מבושר הפרי, (בכרי סדוק, רך, או רקוב, יש לסלק אזורים רכים וממוסמסים ולחצות היכן שיש סדק לבפנים), והרטיית הפרי עם מעט מי סבון, ושטיפה טובה תחת זרם מים (לשטוף פעמיים) וריסוק דק בבגנדר.

עגבניות/עגבניות שרי

לאחרונה נמצא ביותר **נגיעות חיצונית של חרקים קטנים ב'עגבניות רגילות/עגבניות שרי' ובמיוחד באזור העוקץ**. ולכן **חובה להוריד את עלה הכותרת [ראוי יותר להשרות במים עם מעט סבון למשך 3 דקות ואח"כ לשטוף היטב תחת זרם מים.**

בתקופות שונות במשך השנה נמצאים בעגבניות ועגבניות שרי, תולעים בצבע לבן עד חום-בהיר עם ראש כהה, **החודרים לפרי**, סמוך לעלי העוקץ וגם בשאר שטח העגבניות. סימני החדירות ניכרים על ידי חורים או כתמים (בצבע חום-בהיר עד שחור), ולעיתים גם בסימני לכלוך פיזורים כהים וכדומה.

ולכן יש לבדוק לפני השימוש, וכשרואים סימני חדירה וכרסום כנ"ל, יש לפתוח ולבדוק.

ירקות עלים מגידול מיוחד

ירקות עלים מגידול מיוחד המאושר ומפוקח על ידינו, הם אף ורק על ארזיות שמדופס

עליהם חותמת מיוחדת כזו: << ואין להשתמש רק בתנאי השטיפה המופרטים על הארזיה.

- ארזיות מאותן חברות ובאותם מותגים שאין עליהם את חותמת הנ"ל, אינם מפוקחים ואינם מאושרים על ידינו! ועל הציבור להזהר!
- ירקות עלים מגידול רגיל, הרי הם מוזהקים בריבוי חרקים, ויש עליהם חובת בדיקה מעולה. וראוי לכל יר"ש שלא לאוכלם כלל.

הירקות המצוננים והחתוכים שעל הארזיה חותמת הבד"ץ עוברים שטיפה יסודית בפיקוח צמוד של משגיחים מומחים והם בחזקת נקיים מתולעים, ואין עליהם חובת הבדיקה.

שומר

מצויים בו חרקים קטנים בין השכבות של הירק, חובה להסיר את הגבעולים הירוקים עם העלים הקטנים, לחצות ולהפריד את הגלדים [השכבות הלבנות] עד שיהיו חלקים ומופרדים ללא סדקים ומקומות מסתור, להשרות במים עם חומר ניקוי למשך 3 דקות ואח"כ לשטוף יגל כגל תחת זרם מים עם פשפוף ביד.

פירות קץ

חשמע, אפרסק, נקטרינה, דובדבני, שזיפים וכדומה עלולים להיות נגועים ברימות בצבע

לכן שקוף

יש לנקוט במשנה זהירות בבדיקתם ויש לחתוך כל פרי לחלקים והתבוננות היטב תוך כיפוף בשר הפרי, בפרט בפירות רכים או ממוסמסים.

פלפל-גמבה

מצויים בהם חרקים קטנים באזור העוקץ מתחת לעלה הכותרת, ולעיתים הם גם חודרים פנימה דרך חור או רווח של עלה הכותרת, כמו כן מצויים לעיתים חזלים בתוך הפלפל,

ולכן חובה להוריד את עלה הכותרת עם מעט מבושר הפלפל, לחצות לשניים, להוציא את הליבה והזרעים, להשרות במים עם מעט סבון ל-3 דקות ולשטוף היטב תחת זרם מים.

בפלפל למילוי, שאין אפשרות לחצות, יש להוריד את עלה הכותרת עם מעט מבושר הפלפל, להוציא את הליבה והזרעים, להשרות במים עם מעט סבון ל-3 דקות, ולשטוף היטב מבפנים עם זרם מים.

בננות - נגיעות חיצונית

נמצאו חרקים קטנים חיצוניים. (המצויים בין הבננות ובעלים המיובשים שבקצה הקליפה).

יש להוריד העלה המיובש בקצה, ולנגב את הבננה חיצונית עם נייר מגבת וכדומה,

ראוי שלא להניח את הבננות ליד מאכלים (שאינם נשטפים).

אין חשש בפרי עצמו.

ענבים

בבדיקות שערךנו בענבים מצאנו שמצויים חרקים קטנים על גבי הענבים והגבעולים.

ולכן **חובה לשוטפם ולבודקם לפני האכילה כדלקמן:**
1. להפריד כל אשכול לכמה חלקים קטנים (אפשר בעזרת מספרים) בכדי שהשטיפה תהיה יעילה ביותר.
2. להשרותם במים עם מעט סבון ל-3 דקות. ולשטוף היטב תחת זרם מים.

3. בעת האכילה לבדוק שהענב שלם ואין בו מקום רך ממוסס או רקוב, ושאין נקודה בצבע שחור או חום בקוטר כ-1 מ"מ או יותר, וניכר שנמשך ממנו מחילה לבפנים, שאז יש חשש לרימות (תולעים) בתוך הפרי - ואין לאכלו.

תאנים טריים או מיובשים

ראוי לכל ירא שמים שלא לאוכלם. אלא אם יודע לבדוק היטב.

בתאנים מיובשים (מלל הנמכרים בחנויות שבהשגחתנו) מצויים לעיתים קרובות חרקים שונים (חיפושיות, חזלים וכדומה). החרקים מצויים בין חלקי הפרי (הזרעים והסיבים) ומחמת גוון ומבנה הפרי ייש קושי רב לבדוקם. ובמיוחד בפרי בעל גוון כהה.

ללא בקיאות ואריה ובדיקה מדוקדקת מאוד עלולים להיכשל באיסור תולעים החמור, וראוי לכל ירא שמים שלא לאכלם כלל (עייני קיצור ש"ע סימן מ"ו - ל"ט)

(Strawberries continued)

• **When blending the strawberries:** remove leaves with some of the flesh. Soak strawberries in soapy water. Rinse 3 times under a stream of water. Blend finely.

In both cases, if any part of strawberry is split, soft or rotting, cut it away.

• **Frozen strawberries:** These may only be used finely blended.

Summer Fruit

Peaches, nectarines, cherries etc. may be infested with white worms.

Cut fruit into sections, pay attention while checking by bending the fruits flesh, especially if soft/mushy. Plums may also have scale insects. Check and remove if found.

Tomatoes/ Cherry Tomatoes

Small insects are commonly found on the skin of tomatoes/cherry tomatoes.

Remove stem and rinse tomato well under a stream of water. (It is recommended to soak in soapy water for 3 minutes.)

Internal infestation:

White/light brown worms with dark heads can be found penetrating into tomatoes/cherry tomatoes near the stem or in other areas.

Check for holes or brown or black spots. If found, open and check tomato.

Zucchini (Courgettes), Eggplant

Very small insects are often found on the peels and stems of zucchinis/eggplants.

Remove the stem, then rinse well under a stream of water. (It is recommended to soak the vegetables in soapy water for 3 minutes.)

יש לבדוק לפני השימוש

A product with this symbol requires checking before eating.

Due to the hot climate, there can be issues in regard to food preservation in Eretz Yisroel that are not common in other countries.

Grains and Pulses:

E.g. rice, beans, barley etc: Require checking. If bought vacuum packed, recommended to check lightly. Refrigerate after opening.

Flour:

Must be sifted. If bought in a pre-sifted sealed packet, refrigerate after opening.

Pitzuchim - Nuts/Dried Fruits:

The hechsher on pitzuchim stores and prepackaged products only covers terumos, maasros and shviis and not that the food is insect free. These require checking.

Spices:

One should check 3 spoonfuls of each new spice bottle/package by smoothing out on a white surface and checking for beetles or webbing, then refrigerate.

Fruit & Veg Checking Guide

This magnet was produced to raise awareness. For further questions contact: Eidah Hachareidis: 02-6700-200 | For distribution 02-537-2060

02-6700-200

All fruit and vegetables should be rinsed well.

Bananas

The banana itself is presumed clean. Small insects may be found on peel, most commonly in between the bananas and on the dried stem at the end of the peel.

Remove dried stem at end and wipe the banana's peel. (Bananas should not be kept next to foods that don't get rinsed.)

Blueberries

Blueberries may contain worms.

Soak in soapy water for 3 minutes, then rinse well under a stream of water. Cut 10-15 berries in half and check for worms.

Citrus Fruits

Grapefruits, oranges, lemons etc. may have scale insects on peels.

If using the peel, scrub it with a scourer.

Remove peel and then rinse hands and fruit well. Check the exterior to ensure there is no mushy part. Mushy parts indicate that maggots may have penetrated, so check those areas after removing the peel.

Dates (Medjoul)

• **Dried dates (including those sold under B'datz Hashgacha)** may contain insects like beetles, larvae etc.

Cut date open and hold against a strong source of light so the date becomes transparent. Check for worms, beetles, as well as deposits which show that worms have been there. Check outside of dates against the light for scale insects, remove the affected area if found.

• **Frozen dates are assumed to be bug free.**

it is recommended to check a sample of about 10%.

Fennel

Fennel may contain small insects between layers.

Remove the green stalks with the small leaves. Cut the fennel in half and separate the white layers until they are separate and in pieces without any crevices or hidden areas. Soak in soapy water for 3 minutes, then rinse and rub each layer under a stream of water.

Figs (fresh or dried)

Figs (including those sold under Bdatz Hashgacha) often contain insects; beetles, larvae, etc. These are commonly found between the seeds and fibers of the fruit. The figs' color and structure make it hard to check.

Seek guidance from an expert. It is fitting for a Yerei Shamayim not to eat figs at all.

Garlic

Small insects are often found between the peels and on the cloves of fresh and dry garlic.

Do not use the peels.

Peel cloves, rinse them well under a stream of water. (It is recommended to soak garlic in soapy water for 3 minutes.)

NOTE: Garlic should be kept separate from other food to prevent insect transfer. Therefore, they should be packaged apart from the sugar in 'Pidyon Haben bags.'

Grapes

• **Grapes may contain small insects on the grape or stem.**

1. Separate each cluster into several small bunches (10-12 grapes).
 2. Soak grapes in soapy water for 3 minutes. Then, rinse well under a stream of water.
 3. When eating, check for signs of insects burrowing into the grapes. The grapes should be whole without any soft/mushy/rotting areas or brown/black penetrating spots with a diameter of 1mm or more. If there are spots, peel back to check if the spot penetrates the grape.
- **Dried grapes (raisins):** These require checking.

Leafy Greens

Regularly grown leafy greens are assumed to be heavily infested and must be checked extremely well with guidance from an expert.

Leafy greens that are specially grown bug free with Bdatz Hashgacha will always have this stamp.

These should only be used after rinsing according to package instructions.

Refrigerated, pre-cut vegetables with the B'datz stamp on the package have been thoroughly rinsed under the close supervision of expert mashgichim and are assumed to be bug free. CAUTION: Always check stamp as hechsher may vary on packages from the same brand.

Mushrooms (fresh)

Mushrooms may have red or brown spiders.

Mushrooms that are sold in stores under Bdatz Hashgacha are specially grown bug free. It is recommended to check by looking them over or shaking them on a white surface. If bugs are found, all mushrooms that are open between the stem and the cap must be discarded. The closed ones should be checked or rinsed and then may be used.

Onions

Onions may contain small white, yellow, black or brown insects (approx. 1mm).

1. Cut off top stem with a bit of onion. (This area is most likely to be infested and should be thrown away/checked very well.)
2. After the top has been cut off: Remove the outer layer of onion.
3. If the onions layers are closed and firmly packed the onion does not need checking. However, if there is space in between the onion layers (often in the center/between groups of layers) one should cut the onion in half; separate it along the entire area of the space and rinse those layers well under a stream of water while rubbing with fingers.

Peppers

Peppers may contain small insects commonly found near/under stem. They may penetrate the pepper through a hole by the stem. Larvae can also be found inside peppers.

Remove stem along with some flesh. Cut pepper in half (unless whole pepper needed for stuffing). Remove core and seeds. Soak pepper in soapy water for 3 minutes and rinse well under a stream of water.

Strawberries

Strawberries (including those sold under Bdatz Hashgacha)

• **Whole strawberries:** Remove leaves and peel entire fruit until all indentations are gone. Rinse well under a stream of water.

ברכות
הנהגין

הקדמה לטבלת ברכות למוצרים שבהשגחת הבר"ץ

היות ונדרשנו מאת הציבור לפרסם את סוגי הברכות על מוצרים והחטיפים למיניהם אשר בהשגחתנו, נשתדל בס"ד בזה לפרט עד כמה שידינו מגעת. אנו מקוים כי הקפנו כמעט את כל המוצרים שבהשגחתנו. בראשונה, נקדים כמה כללים

א. קמח מחמשת מיני דגן שבושל בקדירה:

בשו"ע או"ח סימן ר"ח סעיף ט' איתא: "עירב קמח דוחן ושאר מיני קטניות עם קמח של חמשת מיני דגן ובשלו בקדירה, מברך בורא מיני מזונות ועל המחיה... ואם עשה ממנו פת מברך המוציא וברהמ"ז. ודווקא שיש באותו קמח מחמשת מינים כדי שיאכל ממנו כזית דגן בכדי אכילת פרס, אבל אם אין בו זה השיעור מחמשת המינים אינו מברך לבסוף ברכת המזון, אלא בתחילה מברך המוציא כיון שיש בו טעם דגן, אע"פ שאין בו כזית בכדי אכילת פרס".

מבואר בזה שבאם יש תערובת של חמשת מיני דגן ויש בתערובת טעם דגן מברך לפניו בורא מיני מזונות. ויש לדון באלו החטיפים המצופים שוקולד למיניהם, האם המוצר והציפוי נחשבים כתערובת של חמשת מיני דגן, או שאין זה נחשב כתערובת אלא דינם כעיקר וטפל, שאז אף שהטפל הוא מחמשת מיני דגן, הוא בטל לעיקר.

וראה בשו"ע סימן רי"ב ס"א ובשו"ע הרב שם ובמ"ב סק"א ובשעה"צ סק"ד. ואולם, עיין במ"ב שם סק"ג ובשעה"צ סק"ט וכיו"ב כתב בשו"ע הרב שם. והיוצא מדבריהם, שאף כשאינם בתערובת אלא אוכל דג מלוח עם פת אפילו כשתאב להמליח יותר, אם תאב גם לפת, מ"מ הפת אינה טפילה וצריך לברך עליה ופוטר את המליח. ומשמע שהוא הדין במיני מזונות, שבאופן זה מברך על המזונות ופוטר את המליח. ולכן, אלו החטיפים המצופים בשוקולד שיש בתוכם וופלה או בייגלה או ביסקוויט וכיוצא בזה, דודאי יש בזה טעם דגן, מברך לפניו בורא מיני מזונות, ולאחריו אם יש בחמשת מיני דגן שיעור של כזית בכדי אכילת פרס, [דהיינו כ-30 גרם קמח דגן בתוך 4 דקות], מברך לבסוף על המחיה. ואם אין בו כזית בכדי אכילת פרס מברך לאחריו בורא נפשות. ואם הוא ספק, הרי אם יש בו כזית בצירוף עם השוקולד מברך בורא נפשות. ויש מפקקים ע"ז ודעתם שגם בחטיפים אלו יש לחלק אם תאב

לשוקולד או לוופלה.

ב. כפי מה שכתוב בשו"ע הנ"ל, הרי אם יש מחמשת המינים בתערובת [גם אם הוא מועט] מברך בורא מיני מזונות, אמנם אם זה ניתן רק למטרת דיבוק וקישור תוכן המוצר, הרי היא בטל בתבשיל (סימן ר"ח ס"ב ועיי"ש בס"ג כשיש ספק טוב לאוכלו בתוך הסעודה) אולם יש הרבה מוצרים שיש שם תערובת מחמשת מיני דגן ולא ברור לאיזה מטרה ניתן אם לדבק או להטעים, בזה אם יש בו כ-10% אחוז ממין דגן מן הסתם ניתן לטעם, ובדרך כלל אז זה גם נרגש בחיך, ואם הוא פחות מ-10% הוה ספק, וספק ברכות להקל וברכתו שהכל, ועל פי זה נקבעו הדברים דלהלן.

ב. ברכה אחרונה:

הרבה (ובעיקר נערים צעירים) שהם טועים לחשוב שמכיוון שברכה הראשונה היא מזונות, מברכים גם אחריהם ברכת מעין שלוש, ולא כן היא. כי אחוזי הדגן אינם שווים בכל המוצרים, כמובן, בדרך כלל אין בהם יותר מ-50% דגן, ובפרט אלה שאחוזי הדגן פחותים מזה, והרגילות היא שלא אוכלים מהם שיעור גדול, ולכן הברכה אחרונה היא בורא נפשות, אבל מי שאוכל שיעור גדול עד שיש בו דגן כזית בכא"פ, כגון ביסקוויט מצופה צריך לברך אחריהם ברכת מעין שלוש, אך קשה לפרט כמות אחוזי הדגן שבכל המוצרים ובפרט שהדבר עלול להשתנות לפי התנאים. בכל זאת בחלק מהמוצרים שהתאפשר לנו לברר בבירור את אחוזי הקמח שבהם, נפרטם להלן בטבלה. וכאשר אוכלים מהם שיעור כזית דגן בכדי אכילת פרס שהוא זמן של 4 דקות, מברך אחריהם על המחיה.

ראה בענין זה במשנה ברורה סימן ר"ח ס"ק מ"ח ובשו"ת דברי יואל ח"א סי"ג ובאגרו"מ.

ג. קמח מולינו לאפייה, ללא גלוטן

קמח מולינו לאפייה, ללא גלוטן על בסיס עמילן חיטה - מכיל 53% עמילן (והוא חמץ גמור על אף שהוא נטול גלוטן) ועוד 36% קמח אורז. היתר הם תוספות שונים. ברכה ראשונה על לחמים וחלות ולחמניות היא המוציא. לגבי ברכה אחרונה עליהם: כשאכלו כשני כזיתים במשך 4 דקות (שהיא שיעור כדי אכילת פרס) מברכים ברכת המזון ויוצאים בזה סעודת שבת ויו"ט, ופוטר שאר הדברים הבאים תוך הסעודה. באכילת פחות מזה - ברכה האחרונה היא בורא נפשות, אך יטול ידיים לפני האכילה בלא ברכת נט". והגם שברכתו הראשונה היא בכל אופן המוציא, בכל זאת כשאינו אוכל כשני כזיתים מזה בתוך 4 דקות, לכתחילה לא יכוין לפטור שאר הדברים הבאים בתוך

ד. קמח תפוא"א, תירס, סויה וכדו':

הסעודה, אלא יברך עליהם בנפרד לפני נטילת ידים. בדיעבד כשלא בירך לא יברך בנפרד על שאר הדברים ומותר לאכלם על סמך הברכה על המאפים מקמח הנ"ל.

כל המוצרים שמיוצרים מקמחים של תפוח אדמה, תירס, סויה וכדו' - ברכתם שהכל, והוא לפי פסק הרמ"א בסימן ר"ב סעיף ז'. ולפי מה שכתב במשנה ברורה שם סעיף קטן מ"ב, שמרן המחבר מסכים לכך. (ותמרים שכתב שם במחבר דלא נשתנית ברכתן, שאני דניכר תוארן וצורתן), ולכן כל המוצרים שמיוצרים מקמח תירס או מקמח תפוא"א או מקמח סויה וכדומה, ברכתן שהכל ואחרי האכילה בורא נפשות.

ה. ללא גלוטן:

ישנם מוצרים שמודפס על האריזה "ללא גלוטן" פירושו ללא קמח דגן, וברכתם שהכל.

ו. בטנים מצופים (אמריקאים - קבוקים):

ברכתם בורא מיני מזונות, כדין תערובת דגן. ולגבי ברכה אחרונה, אין הבוטן מצטרף לשיעור כזית וצריך שיהיה בציפוי בעצמו כזית בכדי אכילת פרס כדי לברך על המחיה. ואם לא אכל כזית רק בצירוף הבוטן, מברך בורא נפשות. יש בוטנים מצופים בקמח אורז והבוטן הוא הרוב וברכתו בפה"א.

ז. גביעי גלידה, גלידות קסטה וקרמבו:

או גביעי גלידה חמה, שמטרתם רק להחזיק הגלידה, מברך שהכל על הגלידה ופותר גם הגביע. וכשאכלן ביחד ונשאר עוד קצת מהגביע אפילו כשאוכלו לבד אחר שאכל הגלידה אין צריך לברך עליו (משנ"ב סימן קס"ח ס"ק מ"ו) אבל גלידות קסטה או הביסקוויטים של קרמבו, שהם מזונות בפני עצמם, אין הביסקוויטים נפטרים בברכה שהכל וצריך לברך עליהם בנפרד בורא מיני מזונות.

ח. גרנולה:

תערובת של שיבולת שועל, צימוקים ופירות מיובשים, התערובת אינה עוברת בישול, אלא קליה, ולכן על אף שיש בהם גם תערובת שיבולת שועל שהיא מחמשת מיני דגן, אין ברכתה מזונות אלא הולכים בתר הרוב שהיא

שיבולת שועל קלוי וברכתה בופה"א, ואף על השיבולת שועל מברך בפה"א כיון שזה קלוי. ויש מפעלים שבתהליך הייצור הגרנולה עוברת בישול ואז ברכתה מזונות.

ט. דגני בוקר:

יש בהם שני סוגים עם תהליכי ייצור שונים, תהליך א: אלו שנעשים מקמח תירס או שאר קטניות ומיוצרים ע"י אקסטרודר, וברכתם שהכל. תהליך ב: אלו שנעשים מגרגרי חיטה או גרגרי אורז או תירס, כשהם לא טחונים, הם עוברים תהליך ריכוך בקיטור, ואינם ראויים לאכילה עד אחרי שהם עוברים תהליך רידוד ושיטוח בוואלסים וייבוש בתנור וציפוי בסוכר. ברכתם בפה"א.

י. כריות במילוי נוגט/שוקולטה:

ברכתם הראשונה מזונות, לגבי ברכה האחרונה צריכים לאכול כזית בכדי אכילת פרס דהיינו 2 חטיפים ב 4 דקות

יא. מיני מזונות האפויים:

דינם כדין פת הבא בכיסנין, ומבואר בשו"ע או"ח קס"ח שאם אכל מהם כשיעור קביעת סעודה יש בזה חיוב נטילת ידים והמוציא וברכת המזון. ועיי' שם במ"ב שגם שאר הדברים הבאים ללפת את הפת מצטרפים לשיעור קביעות סעודה.

יב. עוגות גבינה:

אם אין בהן קמח ברכתן שהכל. ואם יש בהן קמח יותר מ-10%, ברכתן מזונות. ובכדי לדעת את המציאות בעוגות הנמכרות יש להתקשר למשרדי ועד הכשרות.

עוגיות וטורטים וכדו' של פסח אשר בהשגחתנו, כולם, ברכתם שהכל.

יג. פיצה:

ישנם חנויות פיצה שמוכרים פיצה שברכתה "המוציא", כמו"כ ישנם סוגי פיצה קפוא שברכתם המוציא, יש גם פיצה שברכתה מזונות. לפי הוראות הבד"ץ, כל בצקי הפיצה שבהשגחתנו מיוצרים ברוב מי פירות כלפי המים, וטעם המי פירות מורגש בבצק ולכן ברכתו מזונות, עיי' או"ח סי' קס"ח ס"ז ומשנה ברורה ס"ק ל"ג.

י.ד. פיתה קראנ'צ באגאט קראנ'צ:

ברכתם מזונות אחרי שהתהליך הוא שהם לא אפויים כראוי, ולכן הם דומים לקרקרים שברכתן מזונות.

טו. פצפוצי אורז:

של "בטר אנד דיפרנט". ושל אשכול, ושל עדין, ברכתם מזונות, משום שהם עוברים תהליך בישול ואח"כ ייבוש או אקסטורדה או משום שנעשים מקמח אורז. והמיוצרים במפעלי דגן עוברים תהליך קליה בלבד וברכתם אדמה.

טז. פריכיות:

יש מהן כמה סוגים, יש ממין אורז, חיטה, כוסמין, ושבולת שועל - קוואקר, ויש גם משני סוגים ביחד. ברכתן שהכל, ו"א בורא מיני מזונות, ו"א בורא פרי האדמה. קיים גם מסוג כוסמת (קטניות) ו"א ברכתו שהכל ו"א בורא פרי האדמה. אלו המיוצרים מתערובת קמח שבולת שועל או מרוב קמח אורז, ברכתן מזונות.

יז. קרוטונים:

ברכתם בורא מיני מזונות, מכיון שנעשה מלחם מיוחד שאינו ראוי כל כך לאכילה ועשוי רק לצורך הקרוטונים וגם הוא קשה ככסנין. ואם אכל מהם לבד כשיעור כזית בכדי אכילת פרס, מברך עליהם על המחיה.

ואם אכלם עם שאר דברים, יש שאלה של קביעות סעודה שצריך לברך המוציא וברכת המזון.

יח. קמח לדבק - שהכל:

קיים מוצרים שונים שיש בהם קמח באחוזים ניכרים, ובכל זאת ברכתם שהכל, מחמת שהקמח מוכנס שם רק לדבק וכמבואר בסימן ר"ח ס"ב משנ"ב ס"ק ז'.

טבלת הברכות למוצרים שבהשגחת הבד"ץ

לנוחותכם:

מאחר והצרונים מחפשים מוצרי "ורד הגליל-תלמה", תחת שמות שונים, והיות ובמקביל למוצרי "ורד הגליל" ישנה סדרת דגני בוקר ללא ציפוי עם שמות דומים המיוצרים ע"י "תלמה שפע" וברכתם לפעמים אחרת (עיין במקומם), הכנסנו למדריך את רשימת מוצריהם בכללות, לפי סדר הא"ב, ומשם הפנייה לסוף הרשימה, במרוכז ומפורט.

למען דעת:

גם מוצר שברכתו הראשונה היא "מזונות" אין להסיק מכך שברכתו האחרונה היא "על המחיה", כי לברכה אחרונה נצרך כזית דגן דוקא בשיעור של כדי אכילת פרס (4 דקות) ראה לעיל בהקדמה לטבלת הברכות

המוצרים לפי סדר הא"ב

א

אגוזון (חברת ירושלים)	שהכל
אגוזי (עלית מגדים)	שהכל
אגוזים מסוכרים	בורא פרי העץ
אובלטים (אם החיטה ברט)	מזונות
אייר ביס (בצל פיקנטי-בייגל בייגל)	מזונות (כ-60% קמח)
אלמנדוס (תערובת פיצוחים בציפוי קמח-מיה)	מזונות
אנס (גם בשימורים)	האדמה
אפרופו	שהכל
אריזת מולטי	האדמה
אשכולות אגוזים ודגנים שוקולד (פרוגס)	האדמה

באגסי (חטיפי העמק)

מזונות (55% חיטה)

בוטנים מסוכרים

האדמה

בוטנים מצופים אמריקאים (קבוקים) (עלית)

מזונות (וראה בהקדמה)

בוטנים מצופים קמח אורז

בפ"א (וראה בהקדמה)

בוגי (גלמה)

שהכל

בורגל

מזונות-על המחיה

בורקס, מלווח, בלינצ'ס, אגרוול

מזונות

בייגלך ללא גלוטן (אוסם)

שהכל

ביג ביט (עלית מגדים)

מזונות, וי"א שאם תאב לשוקולד מברך שהכל

ביסים (קלאב מרקט)

מזונות (55% חיטה)

ביסלי (אוסם)

מזונות

ביסלי דק

שהכל

ביסלי תירס

שהכל

במבה (אוסם) וחטיפי תירס של כל החברות

שהכל

במבה עם שיבולת שועל (עלית)

מזונות

בסט נאש (משובח)

שהכל

בצל

ראה טבעות בצל

בקלאווה

מזונות

ברנפלקס (דגני בוקר של תלמה שפע)

מזונות (כ-40% קמח)

ברנפלקס מייפל (תלמה שפע)

מזונות

ברנפלקס נשנושנים (תלמה שפע)

מזונות

בשר צמחי ונקניקיות

שהכל

גביעי גלידה

שהכל על הגלידה ופוסטר הגביע, והאוכל הגביע לבד מברך מזונות

גלידות קסטה

ראה בהקדמה

גלי כוכבים

שהכל

גלילי ופלה ממולאים

מזונות

גרעיני אבטיח

האדמה

גרעיני דלעת

האדמה

גרנולה (מכל המפעלים שבהשגחתנו)

האדמה

גריסים מבושלים / גריסי פינה

מזונות

דגני בוקר (אוסם)

מזונות

דגני בוקר (אפיפית)

מזונות

דגני בוקר (מפעלי דג)

האדמה

דגני בוקר (טעמן)

שהכל

דגני בוקר גם ממולאים (אשבול)

מזונות (כ-30% קמח)

דגני בוקר טבעות בטעם דבש (ריבוע כחול)

מזונות (כ-20% קמח)

דגני בוקר לפנות בוקר (אם החיטה)

שהכל

דגני בוקר על הבוקר (גלמה)

שהכל

דגני בוקר עם שחר (בר טיב)

שהכל

דגני בוקר פתיתי תירס (ריבוע כחול)

שהכל

5 דגנים מלאים (גלמה)

מזונות

5 דגנים (מצה לך) (מצות כרמל)

מזונות

7 דגנים (חלבה, תפוח וקינמון) (רפאל'ס)

האדמה

דובדובן מסוכר

שהכל

דוחן

האדמה

דוריטוס (עלית)

שהכל

דלי אגוז (תלמה שפע)

מזונות

דלי שקד (תלמה שפע)

מזונות

דלי פקאן (דגני בוקר תלמה שפע)

מזונות (כ-45% קמח)

דקליות (אחזה)

מזונות (כ-75% קמח)

דקיקיות (אוסם)

שהכל

דרז'ה גלי מצופה (קינד)

שהכל

דרז'ה חמוציות מצופות (קינד)

העץ

דרז'ה בוטנים מצופים (קינד)

האדמה

1

ופלים

מזונות

ופל במילוי קרם מצופה בשוקולד חלב (טעמן)

מזונות

2

זהובים בטעם בצל קימל מלוח (מצות כרמל)

מזונות

זנגויל מסוכר

האדמה

ח

חטיפי שוקולד קליק (תלמה ורד)

ראה בסוף הרשימה

חטיף אנרגיה (אחזה)

שהכל

חטיף בוטנים מסוכר (עדן - ועוד)

האדמה

חטיף בוטנים במילוי חלבה (אשבול)

מזונות

חטיף בר דבש (האחים)

מזונות

חטיף גרנולה (מפעלי דגן)

האדמה

חטיף גרעיני חמניה (פינאטס)

האדמה

חטיף חמניות

האדמה

חטיף סובין (מפעלי דגן)

מזונות

חטיף שומשום מסוכר

האדמה

חטיף קוקוס מסוכר

שהכל

חטיף קוקוס (פינאטס)

העץ

חטיף שוקולד חמוציות/חלווה ואגוזים/קוקוס/אננס (אופק טבע)

מזונות

חטיף תירס (תלמה)

שהכל

חטיף תפוז"א (ברוס 10)

שהכל

חטיפי תירס (זוגלובק טבע)

האדמה

חיטה תפוחה - שלזה (אשבול, גלומה, ומפעלי דגן, בטר אנד דיפרנט)

האדמה

חיטה מלאה (מצה'לך) (מצות כרמל)

מזונות

חיטופים (חטיפי העמק)

מזונות (55% חיטה)

חיטית שיפון (מצה'לך) (מצות כרמל)

מזונות

חמאת בוטנים

שהכל

חמאת שומשום טבעי/קשיו

שהכל

חמודים (גלומה)

שהכל

חמוציות

בורא פרי העץ

ט

טבעות בצל (תפוג)

שהכל

טורטיה תירס (אסם)

שהכל

טורטיה בטעם חמוץ מתוק/ שום בצל (אסם)

שהכל וי"א בפה"א וי"א מזונות

טורטים ועוגיות כשר לפסח בהשגחת בד"ץ עדה החרדית

שהכל

טחינת אגוזי יער/המלך (חברת ירושלים)

שהכל

טיזר קורנפלקס (לביס)

שהכל

טעמי (עלית מגדים)

שהכל

טעמי בוקר (אשבול)

מזונות (כ-30% קמח)

כ

כדורי דגנים מצופים שוקולד (טחנת האבן)

שהכל

כדורי דגנים מצופים שוקולד חלב (תות ממתקי איכות)

מזונות

כדורי שוקולד מסוכר (טעמן)

שהכל

כוסמת (קטניות)

האדמה

כיף כף (עלית מגדים)

מזונות, וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל

כיפלי בצל (תלמה שפע)

שהכל

כיפלי גריל (תלמה שפע)

שהכל

כיפלי צ'פס (תלמה שפע)

שהכל

ל

כריות	(דגני בוקר של תלמה שפע)	כיפלי צ'יפס קטשופ	(תלמה שפע)
כריות TO GO	במילוי קרם נוגט	(תלמה שפע)	מזונות (כ-25% קמח)
כריות מצופות שוקולד חלב	(תות ממתקי איכות)	מזונות	מזונות (כ-25% קמח)
כריות מצופות במילוי נוגט/שוקולטה	(ורד הגיל)	מזונות (כ-10% קמח)	ראה בהקדמה

לבבות דקל

בורא פרי האדמה

לדר

שהכל

לה נאש

(משובח)

שהכל

לחם פשתן

(כ-35% גלוטן) מזונות

לחמית ללא גלוטן

(אסם)

שהכל

לפנות בוקר

(אם החיטה)

שהכל

מ

מאפינים	(אחזה)	מזונות (כ-25% קמח)
מולטי כדורי דגנים עם מילוי בטנים שוקולד	מזונות (25% דג)	
מולר רייס - מעדן חלב עם אורז	ברכתו כברכת האורז	
מחיות פרי	שהכל	
מיני גליליות מצופה שוקולד	(טחנת האב)	מזונות
מיני/ופלה מצופה	(עלית מגדים)	מזונות, וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל
מיקספלקס דגנים	(תלמה ערד)	מזונות
ממתק אגוזי יער	(חברת ירושלים)	בורא פרי העץ
ממרח אגוזים/חרובים	(עלית מגדים)	שהכל
ממתק חרובים	(חברת ירושלים)	שהכל
ממתק קוקוס	(חברת ירושלים)	בורא פרי העץ
ממתק שומשום/חמניות/דלעת טבעי	(חברת ירושלים)	בורא פרי האדמה
ממתק שקדים/פיסטוק/קוקוס/טבעי	(חברת ירושלים)	בורא פרי העץ

מרמולדה

שהכל

מרציפן

שהכל

מנצ'ס

ראה אלמנדוס

נ

ננקיות

שהכל

נשנש תירס

(בייגל את בייגל)

מזונות (כ-60% קמח)

נשנש תפו"א

(בייגל את בייגל)

מזונות (כ-40% קמח)

נשנש פיקנטי

(בייגל את בייגל)

מזונות (כ-50% קמח)

ס

סומבררו

(מה)

שהכל

ע

עוגי

(חטיף דגנים של תלמה ורד)

ראה בסוף הרשימה

עוגי

(דגני בוקר של תלמה שפע)

מזונות (כ-20% קמח)

עוגי עם פיצפוצים בטעם שוקולד

מזונות (כ-14% קמח)

מזונות (כ-14% קמח)

עוגיות

(כל הסוגים-תבואות בר)

מזונות (כ-70% קמח)

עוגיות בציפוי שוקולד

(טחנת האב)

מזונות

עוגיות גרנולה

(אחזה)

מזונות (כ-80% קמח)

עוגיות וטרטים כשר לפסח בהשגחת בד"ץ העדה החרדית

שהכל

עוגיות ולחמניות של חברת "לשבע" ללא גלוטן

שהכל

עוגיות טף

(טאבורד)

שהכל

עוגיות מצופות שוקולד חלב

(תות ממתקי איכות)

מזונות

עוגיות שומשום

(אחזה או תבואות בר)

מזונות (כ-20% קמח)

עוגיות נשיקות קצף

(תבואות בר)

שהכל

עוגות גבינה

ראה בהקדמה

עוגת גלידה

(ריאון)

שהכל

פ

פופסים	שהכל
פופקורן	האדמה
פינקי (חטיפי העמק)	מזונות (כ-55% חיטה)
פיפס (שופר 70)	מזונות (כ-55% חיטה)
פיצה	מזונות, ראה בהקדמה
פיצפוצי אורז (בטר אנד דיפרנט)	מזונות, ראה בהקדמה
פיצפוצי אורז (מפעלי דג)	האדמה, ראה בהקדמה
פיצפוצי אורז (אשכול)	מזונות, ראה בהקדמה
פיצפוצי אורז (עדין הדר)	מזונות, ראה בהקדמה
פיצפוצי בוקר (שקוף שזה טבעי)	האדמה
פיתה קראנצ'	מזונות
פלאפל	שהכל
פסק זמן (ביג ביט, רד) (עלית מגדים)	מזונות, ו"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל
פקפקים (בוטנים אמריקאים בציפוי עבה) (מיה)	מזונות
פרה ביסקויט קטן וגדול (עלית מגדים)	מזונות ו"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל
פריכות אורז (בטר אנד דיפרנט)	שהכל, ו"א בפה"א, ו"א מזונות
פריכות אורז בציפוי שוקולד (טחנת האבן)	האדמה
פריכות אורז עם כוסמת (אסם)	שהכל ו"א בפה"א
פריכות אורז עם כוסמין (בטר אנד דיפרנט)	שהכל, ו"א בפה"א, ו"א מזונות
פריכות אורז עם קוואקר (בטר אנד דיפרנט)	שהכל, ו"א בפה"א, ו"א מזונות
פריכות אורז עם תירס (בטר אנד דיפרנט)	שהכל, ו"א בפה"א, ו"א מזונות
פריכות דגנים מצופות שוקולד	שהכל
פריכות דקות דגנים נמוחות (אסם)	מזונות
פריכות דקות פיטניס	מזונות
פריכות חומוס עדשים קינואה (שטראוס)	שהכל
פריכות כוסמת (פרך, פרח, אלומה) (מפעלי דג)	שהכל ו"א בפה"א

צ

צ'אק שוקולד (עלית מגדים)	שהכל
צ'ופי דובונים שיבולת שועל (טעמן)	מזונות (כ-20% קמח)
צ'ופי טבעות דבש (טעמן)	מזונות (כ-20% קמח)
צ'ופי טבעות צבעוניות (טעמן)	מזונות (כ-20% קמח)
צ'ופי קורנפלקס (טעמן)	שהכל
צ'יטוס (עלית)	שהכל
צ'יפס (עלית)	בפה"א (י"א שהכל)
צ'יפס תפוז"ע	העץ
צ'יפסי (אסם)	בפה"א (י"א שהכל)
צ'יפקס (חטיפי העמק)	שהכל
צ'יקס (בייגל את בייגל)	שהכל
צנימונים (מאפיית דוידוביץ)	המוציא וברכת המזון

ק

קדאיף	מזונות
קוואקער	ראה שבולת שועל
קוקומן - חום לבן/צדפים/פצפוצים	מזונות (תלמה שפע)
קוקומן כדורים	מזונות (תלמה שפע)
קוקומן - חטיף דגנים	מזונות (תלמה ורד)
קוקוס מצופה שוקולד	ראה בסוף הרשימה
קורנפלקס	שהכל (בטר אנד דיפרנט)
קורנפלקס	שהכל (דגני בוקר של תלמה שפע - טעמן - עוז - יש - ארזות ירושלים)
קורנפלקס מצופה שוקולד חלב	שהכל (תות ממתקי איכות)
קורנפלקס עם ציפויים	שהכל (בטר אנד דיפרנט)
קינאה תפוחה	האדמה (מפעלי דג)
קינאה	האדמה (בטר אנד דיפרנט)
קינמונים	מזונות (דגני בוקר של תלמה שפע)
קלאסי קרקר	מזונות (מצה'לך) (מצות כרמל)
קליפות מסוכרים/מצופים	שהכל
קליק - שוקולד וחטיפים	ראה בסוף הרשימה (תלמה ורד)
קמח מולינו ללא גלוטן	ראה בהקדמה
קראנצ' פיתה	מזונות
קצפיות	שהכל (אחזה)
קרטונים	מזונות (אסם ודוידוביץ) (ראה בהקדמה)
קריספי	מזונות (אסם)
קרמבו	שהכל, ועל הביסקויטי מזונות (ראה בהקדמה)
קרמבלי	מזונות (אשכול)
קרנצים	מזונות (דגני בוקר של תלמה שפע)
קרקר דגן	מזונות, ואם נאכל במקום לחם טעון נט"ו וברכתו המוציא, ועיי' בשו"ת מנח"י ח"א סי' ע"א
קרקר טופו	מזונות (אסם)

קרקר כוסמין	מזונות (מצה'לך) (מצות כרמל)
קרקר סובין	מזונות (מצה'לך) (מצות כרמל)
קרקר שש דגנים	מזונות (בייגל את בייגל) (כ-70% קמח)
קרקר	שהכל (פסח בא)
קרקר ללא גלוטן	שהכל (אסם)
קרקר פשתן	מזונות (לגבי ברכה אחרונה רק אם אוכלים 70 גרם תוך 4 דקות, ניתן לברך על המחיה) (ביכורים)

ר

רחות לוקום	שהכל
------------	------

ש

שאשי ובאלי	מזונות (אשכול) (כ-20% קמח)
שאשא	שהכל (אשכול)
שבולת שועל - קוואקר	כשהוא חי והדרך לאכלו כך - האדמה, כשמבושל - מזונות - על המחיה
שבקיה	מזונות
שוגי - חטיף דגנים	ראה בסוף הרשימה (תלמה ורד)
שוגי עם פצפוצי שוקולד לבן וקרם שוקולד	מזונות (כ-11.6% קמח)
שוגי בטעם וניל עם קרם חלב	מזונות (כ-11.7% קמח)
שוגי / שוקו - קורנפלקס	שהכל (דגני בוקר של תלמה שפע)
שוגי פיצי	מזונות (דגני בוקר של תלמה שפע) (כ-45% קמח)
שומשמיות	מזונות (אחזה) (כ-27% קמח)
שוקולד, חטיפים/קליק	ראה בסוף הרשימה (תלמה ורד)
שוקולד חלבי, פרוה, לבן	שהכל
שוקולד עם אגוזים	שהכל
שוקולד לבן עם עוגיות	מזונות (עלית מגדים) (כ-15% קמח) (וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל)
שוקולד מריר עם עוגיות ושברי שקדים	שהכל (עלית מגדים)
שוש	שהכל (עלית)

ת

שלגונים וגלילות	שהכל, והגביע פטור ע"י ברכת הגלידה
שלוה	ראה חיטה תפוחה
שניצל צמחי	שהכל
שניצל תירס לקט ירקות	האדמה (זוגלובק טבעי טבעול) (60% גרגרי תירס)
שקדיה	שהכל (חברת ירושלים לממתקים)
שקדי מרק	מזונות (שקדי מרק לפסח - שהכל)

תותית	שהכל
תירס תפוח	(אשכול, גלומה, מפעלי דגן) האדמה
תמר ופיקאן	שהכל (חברת ירושלים)
תמר ושומשום	בורא פרי האדמה (חברת ירושלים)
תמר ואגוז	בורא פרי העץ, ואחריו בורא נפשות (חברת ירושלים)
תמר ושקד	בורא פרי העץ, ואחריו בורא נפשות (חברת ירושלים)
תן צ'אפ	שהכל
תן צ'אפ - כריות	שהכל (מיה)
תפוציפס	ראה צ'יפס

שוקולד, חטיפים, קליק וטבלאות של חברת ורד הגליל-תלמה

חטיפים:	הברכה
קליק IN במילוי נוגט, או קרם חלב, מצופה שוקולד	שהכל
שוגי חטיף דגנים קורנפלקס	שהכל
שוגי חטיף דגנים קורנפלקס בטעם שוקולד	שהכל
שוגי חטיף דגנים עם פצפוצי שוקולד לבן וקרם שוקולד	מזונות
קוקומן חטיף דגנים בטעם שוקולד עם קרם חלב	מזונות (מכיל קמח חיטה)
קוקומן חטיף דגנים פצפוצי אורז בטעם שוקולד	מזונות (מכיל קמח חיטה)
קליק מצופה, במילוי נוגט, או קרמל, או שוקולטה 10-35 גרם	שהכל
קליק קרם חלב - חטיף שוקולד חלב מעולה ממולא קרם חלב	שהכל

קליק בשקיות 65/75 גרם:

קליק בסקויט	מזונות
קליק כריות (במילוי נוגט)	מזונות
קליק קורנפלקס	שהכל
קליק כדורים (חום)	שהכל
קליק חום לבן	שהכל

שוקולד טבלאות:

שוקולד טבלאות קליק XL עוגיות ודגנים	(סגול) שקדים ודגנים (ורוד), ופל ואגוזים (כתום),
עקיצות דבש	(שחר צהוב), פצפוצי דגנים (חום) שהכל
שוקולד טבלאות ורד הגליל, חלבי או פרווה,	(עם או בלי שקדים ואגוזים), שהכל

זוּעַד הַפִּיקוּחַ הַהֲלָכָתִי

סתם, תשמישי קדושה,
ד' מינים, שיעטנו, מכשירי השמל,
השקעות ופיננסים
שע"י בד"ץ העדה החרדית

‘ועד הפיקוח ההלכתי’

סקירה קצרה על מערכת הכשרות של ‘ועד הפיקוח ההלכתי’
שעל ידי בד"צ העדה החרדית ירושלים

‘ועד הכשרות - שעל ידי העדה החרדית, הפכה מזה עידן ועידנים למושג ולמותג בלתי ניתן לערעור, ועד שכל דרדק וזאטוט הגדל בקרב מחנה יראי ה' החפץ להכניס דבר מאכל לפיו, יודע שבראש ובראשונה יבדוק אם חותמת הכשרות המהודרת מתנוססת על מארז המוצר, ובמידה ולא, יתגבר מעל חשקו ורצונו לאכול את הדבר, ויחזירונו אחר כבוד על המדף.

וכדרך הילדים הבודקים את חותמת הכשרות על המוצר, כך הוא דרך המבוגרים הנקלעים לשמחה משפחתית או כל אירוע המוני, שטרם יתיישבו ליד השולחן הערוך, יבררו מראש מי הוא בעל הקייטרינג, והאם הוא מהודר עם ‘תעודת כשרות’ ברת תוקף, אחרת הוא לא ישתתף בסעודה.

ורבים מהצעירים מבינו אינם יודעים כלל, כי עד לפני עשורים מספר לא היה כזה מושג של קייטרינג עם משגיח כשרות צמוד, וכך עד שרבותינו הגדולים חברי הבד"צ יצאו בקריאה ואזהרת קודש שאין להזמין קייטרינג ללא השגחה מהודרת מטעם עדתנו החרדית, ואף אין להסתמך על שלט האומר ‘כל המוצרים הם בהשגחת הבד"צ’, וב"ה אפשר דרא, וכהיום אין בנמצא בקרב ציבור יראי ה', שיערכו כל מאורע שהוא עם קייטרינג ללא הכשר.

ובעוד שבקרב רבני עדתנו שליט"א אינם מכתיבים מנחה לעצמם בכל הנוגע לטהרת ונקיות ביתם של ישראל, הרי שעם הזמן ראוי לנכון, שכשם שבתחום המזון יש לפקח ולעקוב בשבע עיניים על טהרת כשרותו, כך ישנם תחומים רבים נוספים, שמבלי שימת לב ניתן להיכשל חלילה בדברים חמורים ביותר - כחילול שבת וכדומה, זאת בהיעדר השגחה צמודה וראויה שתעקוב מקרוב אחר כל שלבי הייצור שיהיו על פי התורה והמצווה. בד בבד, עם התפתחותה המהירה של הטכנולוגיה והמכשור הדיגיטלי, כמעט בלתי אפשרי לרכוש מכשירים טכנולוגיים לבית מבלי לוודא מהראש, שאין כל חשש סרחה בכשרותו של המוצר.

מתוך נקודת הנחה זו, ראו רבותינו הגדולים לנכון, לצאת עם בשורה לקהל יראי ה', עם העמדת מערכת הכשרות המהודרת בשם ‘ועד הפיקוח ההלכתי’, שאמנם החלה צעדיה בזעיר אנפין בפיקוח אחר מוצרי סת"ם ועוד שייעשו שתכלית הכשרות כראוי, אך עד מהרה התפתחה ושילחה את פארותיה לתחומים רבים ומגוונים, תוך כדי העסקת משגיחים צמודים במפעלים רבים, החל ממפעלי תשמישי קדושה, ועד לחברות פיננסיות וקרנות גמל, כאשר המשגיחים פועלים בהתאם להנחיות מרגן ורבנן עיני העדה רבני עדתנו שליט"א, ומוודאים שהכל נעשה כדת וכהלכה כראוי וכיאות לציבור המדקדקים בהלכה.

תשמישי קדושה סרת"ם

קלף לכתובת סרת"ם

תהליך יצירת הקלף הוא ארוך מאד, והרבה שלבים ותת שלבים הוא עובר מרגע הפשטת העור מן הבהמה ועד לרגע שבו הסופר נוטל את הקולמוס ומתחיל לכתוב עליו את האות 'לשם קדושת' סרת"ם. שלבי היצור השונים טומנים בחובם סכנות וחששות לכשרות הקלף, ועד העבר הלא רחוק, היתה המציאות עגומה מאד, שהמומחים לא הצליחו להנפיק תוצרת מהודרת מבית מלאכתם, וחלק ניכר מהקלף המשווק לקה בחוסר הידור.

בזמנינו, תודות למומחיות הרבה שצברה מחלקת הקלף ב'ועד הפיקוח', אנו עדים לכך שרוב ככל יצרני הקלף בשוק הציבור החרדי נמצא תחת השגחת 'ועד הפיקוח ההלכתי', והם מייצרים קלף 'עבודת יד' ברמת איכות שאין טובה ממנה - הן בטיב הקלף וחוזקו והן ביופיו והידורו.

מאחר וציבור הרוכשים מוצרי הסרת"ם אינם מתמצאים בדרך כלל במכשולות המצויות בתחום הקלף, ומה גם, שהקלף נרכש על ידי הסופר ולא על ידי הרוכש המצוי, מן הראוי לשום על לב, שעם רכישת המוצר יודא הלוקח, כי הקלף נרכש במפעל העומד תחת פיקוח הבד"צ.

ביותר הדברים אמורים לגבי רכישת תפילין או מזוזות, אלו נכתבים על ידיעות קטנות שהסופר חותך אותן מתוך ידיעות שלמות, כך שאין כל אפשרות לרוכש המוצר לעקוב אם קודם חיתוך הידיעה היתה על הידיעה הגדולה מדבקת כשרות, שעל הלוקח לוודא זאת מול הסופר או הסוכן, שהקלף שברשותו נרכש ממפעל העומד תחת השגחת 'ועד הפיקוח ההלכתי שע"י בד"צ העדה החרדית ירושלים', וכי ראה את חותמת הבד"צ האורגינאלית מוצמדת על הקלף.

מידע חשוב לציבור הסופרים: לצד ההשגחה הניתנת על קו העיבוד של עורות 'שליל' להן ישנה מעלה והידור מיוחד בהלכה, ישנה השגחה גם על קלף העשוי מעורות 'עגלים', כשעל גבי מדבקת הכשרות נכתב - מעגלים.

להשומת לב הרוכשים קלף:

יש לוודא שהחותמת מוצמדת על הקלף ולא בשום צורה אחרת, זוהי הערובה היחידה שהקלף אכן עומד בתנאי הכשרות.

להלן רשימת מפעלי הקלף הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"צ:

- אשר יאקאב - יצור מיוחד - ירושלים
- בק עבודת יד - יצור מיוחד - ירושלים
- מקור הקלף המהודר - יצור מיוחד-בני ברק
- קלף נפרשטק - בית שמש
- פרידמן עבודת יד - קרית ספר
- קלף פארמעט - יצור מיוחד - ירושלים
- קלף וילנא - יצור מיוחד-בית שמש

ב'ועד הפיקוח ההלכתי שוקדים על מלאכת הקודש בנאמנות ובמסירות רבה, רבני הועד, המפקחים והמשגיחים, לצד אנשי המקצוע השונים המתמחים בתחומים הרלוונטיים למקצועם, אינם שובתים יומם ולילה מעבודתם, והם עושים את מירב המאמצים ויתירה מכך, על מנת להגיש את המוצרים הנמצאים בתחומי הפיקוח כשהם כשרים למהדרין מן המהדרין ונטולים כל חשש קולא והיתר מפוקפק - כנאה וכיאה למסורת הכשרות של 'העדה החרדית' מדור דור.

ואכן, זכות אבות עומדת לו ל'ועד הפיקוח' ובסייעתא דשמיא גדולה זכינו לאימון ציבורי רחב היקף, הן מצד קהל הקודש הצורכים את המוצרים הרלוונטיים דוקא עם חותמת הכשרות הוותיקה של 'העדה החרדית', והן מצד היצרנים השונים המבינים שאם רצונם להבטיח למוצר שברשותם שיווק נרחב ורחב אפיקים המקיף את כל שכבות הציבור החרדי בארה"ק ומחוצה לה, עליהם להתהדר עם החותמת המהודרת של 'העדה החרדית'.

תודות לכך, אנו עדים למאות מוצרים שאינם בתחום המזון הנושאים את חותמת הכשרות של 'ועד הפיקוח ההלכתי שע"י בד"צ העדה החרדית', וכל יהודי ירא וחרד לדבר ה' המזדקק לרכוש מוצר מהמוצרים המנויים לעיל ודומיהם, מוצא לפניו מגוון מוצרים איכותיים ביותר ומהודרים ביותר שהשימוש בהם מהנה ביותר וכשר ביותר ללא שום חשש.

במדור שלפניכם, תקבלו סיקור תמציתי על הנעשה והנשמע במסדרונות 'ועד הפיקוח ההלכתי', תמצאו בו רשימה מפורטת של התחומים הצריכים פיקוח - ותת רשימה של המוצרים שבתחום הנמצאים תחת הפיקוח, בתוספת שורה קצרצרה על החששות שבכל תחום מהמוצרים הנמצאים בפיקוח, ובשימת לב לשורת מוצרים חדשים שהיתוספו למערכת הכשרות של 'ועד הפיקוח' בשנה החולפת, כמו כן, מוצרים כאלו שהתחדשה או התרעננה ההשגחה עליהם אחר שבמשך תקופה לא שווקו בהשגחה.

מטרתנו במדור זה, לספק לקהל הקדוש את עיקרי המידע הנחוץ אודות פעילות 'ועד הפיקוח ההלכתי' והמוצרים הדורשים פיקוח והשגחה, בעבור ידעו את אשר לפניהם ויבינו על מה עליהם לשים לב ומשנה זהירות ולדרוש חותמת השגחה מהודרת, ותקוותנו איתנה שבעז"ה יהיו דברים אלו לתועלת הציבור הקדוש דורשי כשרות מהודרת.

המעבדה לבדיקת שעטנז בירושלים:

רח' מאה שערים 6 פינת חיי אדם

טל: 02-5371021 (פתוח בין השעות 7-4 אחה"צ, עש"ק 9-12 לפנה"צ)

חליפות ללא חשש שעטנז הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"צ:

• רשת חנויות "ברודווי"

ההכשר תקף רק על חליפות עם תווית תפורה שעליה חותמת הכשרות של הבד"צ.

בתי תפילין ורצועות

2

שוק הבתים מאכעל'ס בימינו התפתח מאד, אם בשנים עברו היתה מלאכת קודש זו נחלתם של יחידים שהיו עוסקים במלאכת עשיית הבתים מהחל ועד כלה בעשר אצבעותיהם, ואבותינו סמכו בעיניים עצומות על עושי המלאכה שהיו ידועים כיראי שמים מופלגים, הרי שבימינו, עם הגידול המבורך של ציבור היראים בלעיה"ר בד בבד עם השתכללות צורת המלאכה, עבר גם שוק זה תהפוכות ושינויים מפליגים, שכתוצאה מכך עוברים ה'בתים' כמה תחנות מתחילת עיבוד העורות ועד לליטוש הסופי של הצבע, ומשום כן, נדרשת השגחה מתמידה ופיקוח עקבי, כדי שייעשו כל המלאכות כהלכתן בתכלית הדקדוק.

המפקחים והמשגיחים מטעם 'ועד הפיקוח' עוקבים אחר כל שלבי היצור, החל ממקור העורות שהיו מבהמות טהורות בלבד וכאלו שאין בהם חשש 'בכור', עובר בשלבי מלאכת עיבוד העורות, וכלה בתהליכי עשיית הבתים, ריבועם, עשיית השיני'ן, והצביעה, ומוודאים שכל שלב ושלב נעשה בעבודת יד דייקא וע"י יהודים שומרי תורה ומצוות ויר"ש.

חשוב להדגיש, כי בהתאם לסטנדרטי ההשגחה הגבוהים בעדתינו, עובר כל 'בית' של תפילין השגחה פרטנית פעמים מספר בכמה שלבים מהייצור, מבלי להסתמך על בדיקות מדגמיות.

וכתהליך עשיית הבתים, כך הוא תהליך עשיית הרצועות. גם הם נעשים מעור בהמה, ושלבי היצור ארוכים ומסורבלים, והם דורשים פיקוח מלא וקפדני על מנת שיהיו כשרים וראויים לשימוש מצוותם. המפקחים עוקבים אחר העורות שמקורם מבהמות טהורות שאינם בחשש 'בכור', ומוודאים שהחומרים השונים כמו גם חומרי הצבע, יהיו עשויים מחומרים המופקים מדברים טהורים שהם בגדר 'מן המותר בפיר', וכל העוסקים במלאכה יעשוה לשמה.

הרוכש תפילין אצל סוחר סת"ם, עליו לוודא שעל כל בית מוצמדת מדבקה שעליה מתנוססת חותמת הבד"צ על הולוגרמה שאינה ניתנת לזיוף. כך יוכל להיות סמוך ובטוח שהתפילין שבידו ראויים לשימוש של מצוה למהדרין מן המהדרין. כמו כן, הרוכש רצועות, עליו להבטיח שעל החבילה צמוד אזיקון מיוחד שעליו מתנוססת חותמת הבד"צ, זוהי הערובה היחידה שהרצועות שבידו כשרים ומהודרים בתכלית הכשרות וההידור.

3

גידים לתפירת ס"ת תפילין ומזוזות

כך גם, קיים פיקוח על הגידים לתפירת ס"ת ומגילות וכן לתפירת בתי התפילין. ההשגחה נועדה לפקח שהגידים באים מבהמות טהורות, ושאיין בהם חשש 'בכור', ושהיו נעשים לשמה וע"י יהודים יר"ש. מפקחים ונאמני כשרות אלו עוקבים בבתי השחיטה אחר תהליך הוצאת הגידים, ומוודאים שהם כשרים ומהודרים.

בנוסף לכך, אנו מקפידים שיהיו הגידים דוקא 'שזורים' ושתהא השזירה כהלכתה. ולפיקוח זה נזקקנו עקב אשר נוכחנו ששוק הגידים רווי עם סוגי גידים זולים - חלקם בלתי שזורים כלל וחלקם גידים בלתי איכותיים הנקרעים מהר, וחלקם כאלו שלא ידוע האם נעשו 'לשמה' והאם נעשו בידי ישראל בכלל, וישנם גם כאלו שמדביקים עם דבק כדי לחזק את הגיד.

על רוכשי הגידים לבדוק אם ישנה הולוגרמה על סליל הגידים עם הרכישה, או לוודא מול עושה הבתים על כך.

דיז לכתובה וצבע רצועות ובתים

4

בעקבות הביקוש הגובר מצד הסופרים וצורכי הסת"ם, 'ועד הפיקוח' מעניק הכשר והשגחה על 'דיז לסופרים' כמו גם על 'צבע לרצועות ובתים', תוך שימת דגש זהירות שהמרכיבים ממנו נוצרים יהיו כשרים למהדרין מן המהדרין - לפי כל כללי ההלכה, ולא יערבבו בהם חומרים שאינם 'מן המותר בפיר'.

להלן רשימת מפעלי הבתים הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"צ:	
<ul style="list-style-type: none"> פריזנט - ביתר שווארץ בתי תפילין מהודרים - אשדוד שיינפלד בתים - ביתר שם תפירת - בית שמש תפירה-קרישסקי בתים - ירושלים נזר ישראל - חיפה מרכז התפילין - בית שמש מורשה מסורת הבתים - ירושלים קוביטשעק - אשדוד נזר התפילין-ירושלים פלברבוים - בית שמש 	<ul style="list-style-type: none"> בית התפילין הירושלמי יצור מיוחד - ירושלים תיתורא שלימה יצור מיוחד - ירושלים התפילין - קרית ספר וקשרתם - בני ברק חותם ההידור - ירושלים כתר תפילין - קרית גת לעבאוויטש המהודרות - אשדוד נ. ראז - ירושלים נפרסטק בתים - בית שמש עטרת תפילין - חיפה פרידמן בתים - בני ברק קשר לתפילין - בני ברק

להלן רשימת מפעלי הקלף הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"צ:	
<ul style="list-style-type: none"> פרידמן עבודת יד - קרית ספר קלף פארמעט - יצור מיוחד - ירושלים קלף וילנא - יצור מיוחד - בית שמש 	<ul style="list-style-type: none"> אשר יאקאב - יצור מיוחד - ירושלים בק עבודת יד - יצור מיוחד - ירושלים מקור הקלף המהודר - יצור מיוחד - בני ברק קלף נפרסטק - בית שמש

להלן רשימת יצרני הרצועות הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"צ:	
<ul style="list-style-type: none"> בית ישראל - ירושלים פרידמן רצועות - בני ברק תפירת הרצועה - מנדרזיצקי - ירושלים 	<ul style="list-style-type: none"> שימבורסקי - ירושלים שפע קודש - בני ברק קרויס רצועות - ירושלים

יצרן הצבע לתפילין הנמצא תחת פיקוחו של הבד"צ:
שופרא' מבית "שימבורסקי" - ירושלים

יצרן השערות הנמצא תחת פיקוחו של הבד"צ:
שטרנפלד - טלז סטון

בנוסף לפיקוח על לשכות ההגה, אנשי בשורה אנחנו היום על חידוש נהדר בתחום הפיקוח על מערכת ההגה על מוצרי סת"ם, כאשר במהלך השנים האחרונות התעוררה דרישה ציבורית לרענן את הנהלים במערכת ההגה, לאור זאת שישנו חוסר ידיעה על תפקיד המגיה שהוא מחויב לידע ולשלוט בהלכות הגה החמורים לכל פרטיהם ודקדוקיהם - הן באיתור הפסולים לכתחילה או בדיעבד והן בהכרת אופני תיקון הפסולים או העדר יכולת תיקונם, ורבים המה שאינם יודעים כלל שההגה היא מלאכה בפני עצמה הדורשת ידע ומומחיות - הרבה יותר מהכתיבה עצמה.

עקב כך ולאור הוראתם הברורה של רבותינו הגאון"צ הבד"צ שליט"א, באו פנים חדשות למערך המפקח על תחום ההגה, ומעתה, מתחייב כל מגיה לשנן את ההלכות השייכות אליו בצורה יסודית ומקיפה, ולאחר מכן עומד בכור המבחן המודד את מידת ידיעותיו והכרת המלאכה, וכשנמצא ראוי לתפקיד הוא מקבל 'תעודת מגיה' וכתב קבלה המסמך אותו לשמש בתפקיד 'מגיה' במלאכת שמים קשה זו.

לאור זאת, חלה חובה על ציבור היראים לדרוש מהמגיהים 'תעודת מגיה' וכתב קבלה המעיד שהמחזיק בו הינו ראוי לעסוק במלאכת שמים זו, ובהעדר תעודה ברת תוקף - יש להימנע מלהשתמש עם שירותיו של המגיה.

לשכות הגה
בפיקוח הבד"צ שליט"א

תחת סמכות 'ועד הפיקוח' פועלים 'לשכות הגה' המעניקים שירות של 'הגה' לכל צרכי סת"ם ובדיקת ושיפוץ תפילין. המגיהים עוסקים במלאכת ההגה בצוותא חדא, תוך תחושת אחריות כבידה הרובצת על כתפיהם, כשעליהם ממונה 'מו"ץ מפקח' מיוחד מטעם רבותינו הבד"צ שליט"א שתפקידו להשיג על סדרי ההגה שיתנהלו לפי ההוראות המיוחדות ללא כחל ושרק.

כמו כן, חשוב ליידיע את הציבור הקדוש על הידור מופלג שהונהג בלשכות ההגה על פי תקנת רבותינו הגאון"צ שליט"א, והוא, ששכר המגיהים משולם לפי שעה ולא לפי פרשיות או מזוזות, תקנה גדולה זו נועדה להבטיח, שהמגיה לא יהיה מהיר במלאכתו על-מנת להספיק הרבה כדי להגדיל משכורתו, ועקב תקנה זו מבטיחים יותר את איכות ההגה ותועלתה.

כך גם, עוקב המשגיח מטעם 'ועד הפיקוח' אחר כל הפעולות הנעשות בעת שיפוץ התפילין, כמו: הכנסת הפרשיות לבתי התפילין - פעולה הדורשת מומחיות רבה, תפירת הבתים בגידים כשרים, ריבוע הבתים, צביעה חוזרת, ובמקרה שהבית עצמו דורש שיפוץ משגיחים על צורת השיפוץ על כל שלביו.

לשכות ההגה תחת פיקוחו של הבד"צ הינם:

- לשכת הגה מהדרין - ירושלים. טל: 02-5379820
- הלשכה הירושלמית - ירושלים. טל: 02-6318888
- לשכת הסת"ם - בית שמש. טל: 02-6438383

להלן רשימת יצרני הגידים הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"צ:

רק אלו שיש עליהם מדבקת כשרות	כהן - בית שמש	אירנשטין - ירושלים
קרויזר - ירושלים	כהן - בני ברק	אירנשטין - בני ברק
קרישבסקי - בית שמש	לנדי - ביתר	אייזנברג - בית שמש
רוטמן - ירושלים	מארק - בית שמש	אנשין - ירושלים
רוטמן - בית שמש	מנדלוביץ - בית שמש	בלומנטל - ירושלים
שאטלנד - בית שמש	סירוטה הגיד מיוחד - בית שמש	בר לב - בית שמש
שחר - בני ברק	סלאנים - ירושלים	גוטדינר - ירושלים
שטרנפלד - טלז סטון	פרידמן - בית שמש	הרץ - ירושלים
שפירא - בית שמש	פריינד - בית שמש	וולס - בית שמש
ויינטוק - בית שמש	קיפניס - בית שמש	וידר - בני ברק
	קרויזר - בית שמש	וייספיש - בית שמש

להלן יצרני הדיו הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"צ:

- דיו הברכה - ירושלים
- דיו הדר - ירושלים
- דיו עשן שמים - מודיעין עילית

הסמכת סופרים
יראי שמים

כשאתה מחפש 'סופר' לרכוש ממנו מזוזה לפתח ביתך או תפילין עבור בנך שהגיע למצוות, אתה בטח מבקש למצוא אברך ירא שמים ומדקדק במצוות הבקי היטב בהלכות כתיבה ושאר ההלכות המסתעפות, ואינך מוכן להתפשר על פחות ממופלג בתכלית.

רבני 'ועד הפיקוח' המוסמכים מטעם רבותינו הגאון"צ חברי הבד"צ שליט"א, מעניקים 'כתב קבלה' לסופרים יראי שמים ומדקדקים במצוות, הנבחנים בחינות מחמירות ומקיפות על כל הלכות סת"ם, ובנוסף לכך הם עומדים בכור המבחן לפני רבותינו הגאון"צ חברי הבד"צ שליט"א במושב בית דין המיוחד למבחנים אלו. וכשמוצאים בהם כדי סיפוקם - הן מבחינת ידיעת ההלכות והן מבחינת אישיותם ורמת הירא"ש שלהם, הם זכאים לתעודת 'כתב קבלה' הנכספת, המעידה על כשירותם לתפקיד הנעלה של מלאכת שמים זו.

יצוין בהדגשה, שבהוראת רבותינו שליט"א התעודה היא בתוקף רק ל' שנים בלבד, ובעבור ג' שנים מתאריך הנפקת התעודה, חייב הסופר לעבור מבחן מחדש - להבטיח שאכן עומד ביראתו וכי הוא משנן את ההלכות הנצרכות ויודע אותם על בוריים. על הקונה מוצרי סת"ם מוטל אפוא לוודא שהתעודה שבידי הסופר היא ברת תוקף.

כמו כן, הורו הרבנים שליט"א למפעילי לשכות ההגה"ה, להציע לציבור המביאים לבדוק תפילין ומזוזות, שישנה אפשרות להגיה 2 הגהות ולא להסתמך על הגהה אחת - אף שהמגיה הוא מומחה במלאכתו, וההצעה הזו מומלצת מאד ע"י הרבנים שליט"א כדי להבטיח את טיב ההגה"ה על הצד היותר טוב לגמרי. יש לציין, שחשוב מאד לבקש זאת כשמביאים סת"ם לבדיקה, ולא לסמוך על מפעילי הלשכה שיציעו מעצמם.

בית הוראה ומערכת שיעורים לענייני סת"ם

S

בעקבות פעולות ועד הפיקוח הוקמו 'בתי הוראה' מיוחדים לענייני סת"ם בראשות הגאון הגדול רבי יהודה פישר שליט"א חבר הבד"צ, במסגרתם יושבים הרבנים הגאונים מורי צדק דעתנו שליט"א ומשיבים לשואלים דבר ה' זו הלכה בכל השאלות הנפוצות בעניינים אלו.

כמו כן, מאורגנים שיעורים מיוחדים בהלכות סת"ם עבור ציבור הסופרים היראים וכלל שוחרי ההלכה הצרופה. השיעורים נמסרים ע"י הרבנים הגאונים שליט"א הבקיאים בהלכות קשות אלו ומאירים את עיני השומעים להבין ולהשכיל ולהורות כדת של תורה.

השיעורים הנמסרים ע"י הרבנים הגאונים שליט"א בספר 'קסת הסופר', כדלהלן:

הגאון הגדול רבי אברהם יצחק אולמן שליט"א חבר הבד"צ יום ה' בשעה 6:30 בהיכל כולל תרביצ"א רח' עבודת ישראל שכונת בתי ורשא, עיה"ק ירושלים.

הגאון הגדול רבי אהרן בראנדסדארפער שליט"א מרבני הועד חבר הבד"צ יום ג' בשעה 7:30 בביהמ"ד הדיין מפאפא שכונת בתי אוגריין, עיה"ק ירושלים.

הגאון רבי יו"ט ליפא נייחוז שליט"א מו"ץ דעתנו יום ג' בשעה 8.30 בביהמ"ד תולדות אהרן רח' רבי יהושע 7, בית שמש

לתשומת לב הציבור הקדוש:

יש לנקוט משנה זהירות שלא להסתמך על שום הצהרה שהיא בנוגע לכשרות רכיבי הסת"ם, ולהשיג לרכוש רק את אלו שעליהם מתנוססת חותמת הבד"צ אורגינאלית.

ולגבי הסופרים, יש לדרוש מהם 'תעודה' ברת תוקף.

נחלת בנימין לכשרות הסת"ם

בבית הוראה ירושלים - געזול'ס שול רח' חיי אדם 36 פינת רח' שערי משה ירושלים

זמני בית הוראה

הגאון הגדול רבי יהודה פישר שליט"א חבר הבד"ץ

יום ראשון בין השעות 14:00 - 15:15

הרה"ג רבי עקיבא משה שיינברגר שליט"א מו"ץ דעתנו

ימים: שני, שלישי, חמישי, בין השעות 17:15 - 16:15

הרה"ג רבי ישראל בלוי שליט"א מו"ץ דעתנו

ימים: שני וחמישי בין השעות 14:00 - 15:15

בבית שמש

הרה"ג רבי יו"ט ליפא נייחוז שליט"א מו"ץ דעתנו

ברמה ב'

בבית הוראה 'זכרון אברהם' שע"י העדה החרדית רח' רבי אלעזר 49

בימים ראשון עד חמישי בין השעות 15:30 - 15:00

בשכונת 'קנה בושים' בית הוראה 'זכרון אברהם' שע"י העדה החרדית

בעזרת של בית הכנסת פרושים רחוב אבא שאיל 5

ביום שלישי בין השעות 22:45 - 22:00

תשמישי קדושה טליתות וציציות

פתולי ציצית

זה שנות דור נהגו היראים לדבר ה', שלא לרכוש פתילי ציצית רק מיהודים יראי ה' הידועים במומחיותם וזהירותם לייצר את הציצית כהלכתה ללא שום חשש, וכבר עשרות רבות בשנים שרבותינו הגאונים ה'צ' הבד"צ זצוק"ל העניקו הכשר ופיקוח על מפעלי יצור הציצית.

פיקוח הבד"צ מוודא שהפתילים נעשים אך ורק מצמר נקי וח"ו לא מעורב בהם שום חוט ממין אחר, כמו כן, משגיחים על הפועלים שיהיו שומרי תורה ומצוות ויר"ש שכל עבודתם נעשית לשמה.

סוגי הציצית שבהשגחת הבד"צ מתחלקים לרמות הידור שונים: רגיל - פיקוח 'לשמה' החל מהטוויה, לשונות הצמר - פיקוח 'לשמה' החל משלב העשייה הנקרא פורגאן [הוא שלב מסוים שבין הניפוץ לטוויה, ויש המחשיבים אותו לתחילת הטוויה המצריך כוונה 'לשמה'], ניפוץ לשמה - פיקוח 'לשמה' על כל שלבי עשיית הפתילים החל מגיזי הצמר והלאה.

טליתות של מצוה טליתות גדולים וטליתות קטנים

הטליתות בני זמננו מיוצרים מכמה סוגים, רובם המכריע מיוצרים מצמר בלבד, אבל ישנם לא מעט הנהגים ללבוש ציצית מטליתות של כותנה וכדומה. בעקבות זאת, דורש תהליך יצור הטליתות השגחה ופיקוח, משום שלדעת רוב פוסקי זמנינו הרי שבגד העשוי פוליאסטר פטור מציצית ואין לברך על בגד כזה ברכת המצוות, וגם משום שישנם מפעלים המערבבים חומרים שונים בתוך בדי הצמר.

פיקוח הבד"צ הינו איפה על בדי האריגה שיהיו 100% מצמר או כותנה בלבד, ושהם ללא שום תערובת ממין אחר.

וחשוב לדעת, כי מערכת הכשרות היחידה המפקחת על הבדים משלב החוט, ואינה מסתמכת כלל על בדיקות מדגמיות, הינה אך ורק 'העדה החרדית'.

ומכאן תצא הקריאה לציבור יראי ה', שלמרבה הצער פשתה המספחת בעידן האחרון, ובאמצעים שונים ומפוקפקים נמכרים כהיום בדים לציצית שנעשו ללא שום פיקוח, והרוכש התמים כלל אינו שם על לבו שכשרותם של בדים אלו מוטלים בספק רב אם ראויים המה להטלת ציצית, ובהתאם לכך - הברכות הנאמרות עליהם הם לבטלה ח"ו, ובמקרים רבים מדובר בחששות חמורים של שעטנז, מאחר וכבר היו לעולמים במפעלים שאינם עומדים תחת פיקוח הדוק, שערבבו סיבי פשתן בתוך בדי האריגה של צמר או פוליאסטר, כדי לתת חזק לבד העשוי מחומרים שאינם עמידים דיים.

כמו כן, נצרכת זהירות מרובה על תפירת הבד שיהיו מידותיו תואמות את כללי ההלכה. ולפי הנפסק במשנה ברורה (ס"ח סק"ז וסט"ז סק"ד) נוהגים שלא יפחות אורכו מאמה על אמה מלפנים ואמה על אמה מאחור, וכן בבגד לגדול יש צורך שהכתפיים במקום הנקב לתחיבת הראש יהא בשיעור שהכתף גדול יותר מהחור, ולכך מקפידים במפעלי היצור שתחת השגחתנו, שהכתפיים רחבים דיו לפי מידה זו - כל כתף רחב יותר מהנקב.

שיעור בדי הציצית הנמכרים בימינו הוא: בבגדי הצמר ממס' 5 ובבגדי כותנה ממס' 8 - מידתם גדולה כשיעור לדעת הגרא"ח נאה, ובבגדי צמר ממס' 6 ובגדי כותנה ממס' 9 - מידתם גדולה כשיעור לדעת החזו"א.

כך גם, נצרכת השגחה קפדנית על תפירת הכנפות - שיהיו מרובעות לגמרי. וזהירות מרבית על מיקום החורים שבכנפות לתחיבת פתילי הציצית - שיעשו במיקום הנכון. ובימינו מודדים מסוף הבגד כ-4.5 ס"מ ושם מנקבים החור, כמנהג וותיקי ירושלים משנות דור שהיו מודדים בשיעור גדול גפרור.

כך, שהשגחה מיוחדת נוספת קיימת על תפירת הבדים והכנפות שיהיו באמצעות חוטים שאינם יוצרים חששות, על מידות הבגד שיהיו כשיעור, ועל ריבוע הכנפות ודיוק מיקום החורים שבכנפות.

[**ובשולי** הדברים יש לעודד אודות הזהירות הנדרש ברכישת בדי ציצית, ובמיוחד לקטנים, שישנם המקפידים לרכוש חוטי ציצית יקרים ומהודרים, בעוד שעל בגד הציצית אינם שמים לב שיהיה כשר למצוה והם רוכשים בגדים העשויים פוליאסטר כפי שמצוי מאד בשוק - ונמצאים מונעים מבניהם קיום המצוה כתיקונה לבד מההפסד הכספי של רכישת החוטים היקרים ללא תועלת.]

זהירות ותשומת לב:

כשרות הבד"צ אינה על 'החברה' אלא על 'המוצר' בלבד, לכן חובה לחפש את חותמת אישור הבד"צ על כל מוצר ומוצר. ואין לסמוך על הצהרות המוכרים והמשווקים שהחברה היא תחת פיקוח וכדומה.

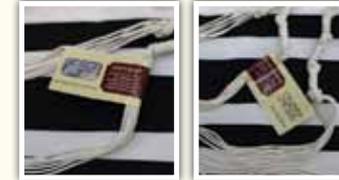
טליתות מוכנים עם ציציות קשורים

בועד הפיקוח בועד הפיקוח שקדו על טובת הציבור ותועלתם בשלמות, ולשם כך יסדנו מערך של השגחה ופיקוח על 'קושרי ציצית', כדי לספק לציבור היראים מוצר מושלם של ציציות המוכנים לשימוש מצוה מיד עם רכישתם ללא שום חשש ופקפוק.

מערכת פיקוח זו הגיעה בעקבות כך, שבשוק הרחב נמכרים בדי ציצית מוכנים הפסולים לשימוש מכל וכל, אם מפני שהקושרים הם כח עבודה זול וירוד כדוגמת אסירים בבתי הכלא הפזורים ברחבי הארץ, או כאלו שאינם בר דעת, וישנם גם מקרים שמעסיקים עובדים זרים נכרים לקשירת ציצית, וכמובן שאלו קושרים אף בעיצומו של יום השבת. כך גם ישנם יצרנים שתופרים את פתילי הציצית על הבגדים כשהם מוכנים, ועל זה הדרך עוד סוגי פסול שונים ומשונים - העושים את בדי הציצית בלתי ניתנים לשימוש כלל, והלובשים אותם נכשלים למרבה הצער הן בלבישת ד' כנפות ללא ציציות כשרות, והן בברכות לבטלה רח"ל, ולמרבה

הצעד והכאב - רבים מציציות כאלו המכרים תחת כל עץ רענן, מתנססות עליהן 'חותמות כשרות' - 'מהודרות' רח"ל.

יש לציין, מלאכת הקשירה נעשית בפיקוח אדוק ומחמיר ביותר, הן על הקושרים העוסקים במלאכתם בבתיהם - לוודא שהקושרים ראויים למלאכתם והם עושים את המלאכה בנאמנות בכל פרטי ההלכות ודקדוקיהם. וכמו כן, הוקמו חדרי קשירה מרוכזים הנמצאים בבעלות המפעלים, שם מבצעים את קשירת הציציות בפיקוח הדוק ועקבי שיהיו הקושרים שותף"מ ויר"ש העוסקים בעבודתם לשם מצות ציצית ובקייאם במלאכה.

יצוין, כי רובם של הקושרים הינם אברכי משי יושבי אהל שיראתם קודמת לחכמתם, ובשעות הפנאי בין סדרי הכולל, עושים את עבודת הקודש כהשלמת הכנסה.

הטליתות קטנים וגדולים המוכנים עם ציצית קשורים שבהשגחת הבד"צ, מוצמדת מדבקה עם חותמת הולוגרמה על אחד מהפתילים.

יש להתריע בזאת על מכשול חמור הקיים בשוק, כאשר ישנם כאלו הקונים בדי ציצית שהבד עצמו מיוצר במפעל שתחת הפיקוח ויש עליו חותמת הבד"צ, אולם הציציות נקשרו באופן עצמאי ללא פיקוח, ולכן, חייבים לוודא שישנה חותמת הולוגרמה על אחד הפתילים - שהוא הסימן היחיד שהחוטם נקשרו כהלכה בפיקוח הבד"צ.

רשימת מפעלי בדי טלית הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"צ:

• כתר מלכות מבית טליתניה - רק עם אישור הבד"צ • משכן התכלת - רק עם אישור הבד"צ • לכתחילה - מבית מלאכת מחשבת • הידור מצוה - מבית כנשר • סאמעט - רק עם אישור הבד"צ	• מופת למהדרין - מבית מופת • לעילא - מבית פאר • כהלכתו - מבית חכם יודאיקה • כתר ציצית - מבית כתר • פארקאש ציצית

רשימת מפעלי הציצית הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"צ:

פתילי ציצית - לשונות הצמר - ניפוץ לשמה • נאלעס - בית שמש • ואלעס - ירושלים • זיבירט - אשדוד • ישראל אשר וואלעס - ירושלים • כנשר - ירושלים • משכן התכלת "ייצור מיוחד" - באר שבע	• נצח - אשדוד • סאמעט - ירושלים • סרולוביץ - בני ברק • הפתיל המהודר - בני ברק • מופת למהדרין - בית שמש • כתר ציצית - ניו יורק • פארקאש - ניו יורק
רק פתילי ציצית רגילים: • הפתיל המהודר - בני ברק • ואנוהו - בני ברק • טיב הפתיל - מנחם מנדל פרוכטר - בני ברק	• מצוה ציצית - אשדוד • פאר הציצית - ירושלים • פתילי האומן - נתיבות • לכתחילה מבית מלאכת מחשבת - נתיבות

קשירת הציצית בהשגחת הבד"צ:

• "קשר למהדרין" - מבית "כתר מלכות" • "מצוה ציצית" - אשדוד • "פארקאש" - ניו יורק • "מופת למהדרין" - מבית מופת	• "הידור מצוה" - מבית "כנשר" • "חותם" - מבית "משכן התכלת" • "כתר ציצית" - ניו יורק • "לכתחילה" - מבית "מלאכת מחשבת"

• "טערקישע טלית המהודר" - סוכנת ראשית: לונדון

'ועד הפיקוח ההלכתי' אחראי מטעם רבותינו הגאון"צ הבד"צ שליט"א, על מערך ההשגחה על כשרות תשמישי מצוה של ירח האיתנים, כמו: שופרות, ארבעת המינים והסכך.

בשורות אלו נפרט קצת על מהות הפיקוח על יצור שופרות למצוה. המידע וההסברים אודות הפיקוח על ארבעת המינים והסכך, יבואו א"ה בחוברת מידע מיוחדת לקראת ירח האיתנים.

ההכרחיות לרכוש שופר עם חותמת כשרות מהודרת, אינה נופלת מההכרחיות לחותם כשרות על כל מוצר מורכב, שכן, תהליך יצירת השופרות הוא ארוך ומסורבל, החל מחיתוך הקרן מעל ראש האיל - כשהוא אטום ומלא מוח עצם, עובר בניקור הקרן והוצאת המח, משם לשלב החימום והמיתות, אחריו שלב בניית הפיה וקידוח החור מהפיה עד לחלל הרחב של הקרן, והשלב הסופי הוא ליטושו והברקתו טרם שיווקו למכירה.

במהלך מלאכת היצירה, עלולים להיווצר פסולים חמורים, כדוגמת: סתימת חורים עם חומר פסול, סדקים הפוסלים, ועוד שורת חששות רבות - מהם הפוסלים את השופר לגמרי ומהם ההופכים אותו לכשר בדיעבד, ובחלקם הגדול של הפסולים, האדם המצוי אינו מסוגל לזהות אותם, ורק בדיקת מומחה ומקצועי מבחינה בהם.

'ועד הפיקוח ההלכתי' מינה צוות מומחים מהשורה הראשונה בתחום, בהכוונתם נעשים תהליכי היצירה: חימום הקרן, יישורו, בניית הפיה, קידוחה, שיוף השופר והברקתו. ובסיום התהליך, עובר כל שופר ושופר בדיקה מקצועית לוודא את שלמותו, ורק אז מוצמדת עליו מדבקת ההולוגרמה "בהשגחת הבד"צ של העדה החרדית ירושלים".

להלן יצרני המטבעות לפדיון הבן הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

• י.א.ו. מתנות בע"מ	• קפרי - דגם ביהמ"ק
• סדרת הקודש מבית חדד כסף טהור	

מוצרי השמל

דורנו האחרון עבר שינוי חד ומשמעותי מהדור שלפניו, בכל מה שקשור להרגלי ההשתמשות של צרכי הבית, וביותר ניכר השינוי בתחום הטכנולוגיה והמכונאות, אם בדור שלפנינו והדור שלפניו היו המכשירים החשמליים מועטים ושכלוליהם מוגבלים, הרי שבדור האחרון עם התפתחות עולם הטכנולוגיה ושכלוליו הרבים והמגוונים בכל תחום שרק יהיה, צוברת מגמת השינוי תאוצה אדירה משנה לשנה, ואולי גם מחודש לחודש, עד שכמעט אין לך תחום שלא נוצרים בו שינויי הרגלים תכופים.

ההתפתחות הטכנולוגית, יש לה השלכות ישירות על עולמו של היהודי החרדי שומר התורה והמצוות, לבד מהמובן הרוחני של פגעי הטכנולוגיה שדרכי שמירתו ואופני נטירתו נתונים בידי גדולי הדור, הרי הוא מייצר התמודדויות הלכתיות מורכבות מאד גם במובן הגשמי והטכני, כשבעקבות השכלולים המגוונים, נוצרים בעיות שונות ומשונות המעמידות בספק את ההיתר להשתמש בהם בבית היהודי, ובמיוחד כשנוגע להשתמשות בימי שבתות קדשנו.

והדברים אמורים כלפי המכשירים והמכונות המיוצרים חדשים לבקרים מלווים בשכלולים וטכניקות מחודשים ומועילים, ואט אט הם קונים שביתה בבתי בני ישראל, כשהם מביאים בכנפיהם שאלות הלכתיות שונות ומורכבות, שלהכרעתם מוכרחים לשקול בדעת תורה בד בבד עם להבדיל בין הקודש לחול דעת מומחים ומהנדסים הבקאים ברזי המכונאות וסודותיה, כדי לפתור את השאלות בצורה מקצועית ויעילה, ולספק לקהל הקדוש מוצרים כשרים וראויים לשכון בבתי ישראל.

רבני 'ועד הפיקוח' בהכוונת רבותינו הגאון ה'בד"ץ שליט"א, פועלים בליווי טכנאים ומהנדסים מומחים מהשורה הראשונה בעולם ההנדסאות, לעמוד על טיבו של כל מכשיר וכל מכונה, ולבנות לו מנגנון כשר ומהודר ללא שום חשש ופקפוק וללא שום וזיתור וקולא, כדי שיהיה ראוי לשאת עליו את חותמת הכשרות של 'העדה החרדית'.

לפנינו רשימת המכשירים השונים המיוצרים בפיקוח והשגחת הבד"ץ:

בשולי הדברים חובה לציין: פיקוח הבד"ץ אינו ניתן על שום מפעל, כי אם על שופרות מסוימים בלבד, כלומר, כל שופר ושופר מפקחים עליו, והוא עובר בדיקה יסודית מקיפה – ועליו מדביקים חותמת כשרות עם הולוגרמה. ולכן, אי אפשר לסמוך על החברה המייצרת או על המשווק, ואין לרכוש אלא רק שופר שיש עליו מדבקת הולוגרמה מטעמנו.

להלן רשימת יצרני השופרות הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

• הוד והדר	• שופרות הגולן	• שופר כהלכה
• הידורא	• שופר המשופר	• שופרות שלום
• שופר מהדרין מקרן איל	• קול תרועה	• שופריא
• שופרות וסרמן	• תרועת מלך	• קל תקיעה

מטבעות נסף לפדיון הבן

עוד מוצר הנושא את חותמת הכשרות של 'ועד הפיקוח ההלכתי' הוא 'מטבעות כסף לפדיון הבן', שבו משתמשים האבות לפדות את בנם בכורם.

מטבעות אלו נמכרות בשוק הפתוח, והרבה מייצרני המטבעות מערבבים חומרים נוספים בתוך הכסף, ובכך הם מפחיתים את הערך הנדרש מהמטבעות – ונמצאים האבות פודים את בניהם בפחות מחמשת שקלים כמפורש בתורה.

ובתקופה האחרונה סערה היהדות החרדית בארה"ב כאשר נתוודע לרבנים ויושבים על מדין שם, שאחד הסוחרים שיווק מטבעות כסף שלא היה בהם השיעור הנדרש, והתעורר פלמוס נרחב אודות הבכורים שנפדו ע"י מטבעות אלו.

לאור זאת, זה כבר כמה שנים שב'ועד הפיקוח' מעניקים חותמת כשרות למפעלים המייצרים 'מטבעות כסף' כשרים למהדרין – תוך שימת דגש שיהיו המטבעות נעשים מכסף טהור ולא יהיה מעורבב בהם חומר אחר יותר מן השיעור המותר.

כאמור, ישנם חששות רבות במטבעות הנסחרות בשוק הפתוח, וכל העומד לקיים מצוה נדירה זו שומה עליו להזהר ולרכוש מטבעות כשרים שאין בהם שום חשש, כדי שלא יפסיד ח"ו את המצוה הנדירה ולא ישאיר את בנו כשקולר תלוי בצווארו.

תנורי אפיה דו-תאיים

1

התנורים שלהם 2 תאי אפיה, טומנים בחובם מגוון חששות ושאלות. שהעיקרית שבהם היא, העובדה שבדרך כלל בונים את התאים ממקשה אחת, מה שגורם שאלה רצינית ששני התאים יש להם דין כלי אחד שאסור להשתמש חלקו לבשר וחלקו לחלב. ועוד יש בהם חשש נזילה ומתא אחד למשנהו במהלך האפיה - מה שעלול לעולל בעיות חמורות בהלכות בשר וחלב וכדומה. וכמו כן, ישנם תנורים כאלו שבונים ארובה אחת בשביל שני התאים, מה שגורם לבישול בשר וחלב יחד בתוך הארובה.

בועד הפיקוח בנו מנגנון מיוחד שהתאים נבנים בנפרד ומחוברים בצורה שמשאירה אותם שני כלים נפרדים. כך גם, נעשתה טכניקה מיוחדת המונעת מהנוזלים הנשפכים בתא העליון לזחול לתא התחתון. ונבנה מנגנון מיוחד של ארובה נפרדת לכל תא.

ויש מן הצורך להדגיש אודות התנורים החדשניים הנקראים בילד-אין, הנבנים בתוך ארון המטבח, שבתנורים אלו חייבים השגחה מהודרת ומקצועית במיוחד, עקב כך שארובות התנורים האלו פונים לכיוון אחד - כלפי חוץ, ונדרשת דרישה עיקשת ונחרצת מאד מבעלי המפעלים כדי שיתרצו לבנות ארובות נפרדות לשני התאים.

להלן דגמי התנורים שנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

הכשרות הינה רק כשיש מדבקת הכשרות עם מספר סידורי מאחורי התנור

דלונגי - ניופאן - בילד-אין דו תאי
NDB6767 NDB6868 NDB6969 NDB6870

לאבאמט - דו תאי
X5555 - B5555 - W5555

"לנקו - Lenco" - ישפאר
LDOV 60 דו תאי

"קראון" - ניופאן דו תאי
CROWN- CRDO2020

"רוויזר" - חברת בהידור - דו תאי
RGM94M2B RGM94M2W RGM94M2X

שטארק - ניופאן - דו תאי
STKDO2024

"באייר" - תן אלקטריק- דו תאי
מותג: BAYERE
BAFSK6969WBK, BAFSK6969WIX

בלומברג - ראלקו - תנור דו תאי
HDWN8133X HDWN8133B

בקו - דו תאי
KFDM 62120 D KFDM62125 DX

בקו בילד-אין דו תאי
KFDM 22100X

דלונגי - ניופאן - תנור דו תאי ייצור מיוחד.
DCS12 DCS32 DCS57 DCS67 DBIS87
DCS120 DCS320 DCS570 DCS670 DCS550

כלים חשמליים
שאונם צריכים טבילה

2

ההלכה פסוקה בשו"ע שכלים המיוצרים ברשותו הנכרי - חייבים טבילה, וכל כלי הנרכש מחברה שבבעלות נכרית - מטבילים את הכלי לפני שמשתמשים בו.

אלא שכאשר מדובר ב אלקטרוניים - כדוגמת קומקומים, מיחמים, טוסטרים וכדומה, נתקלים בבעיה, שחוששים לקלקול הכלי מחמת הטבילה במי המקוה. לשם כך המציאו עצות שונות איך לחסוך את החשש הזה, כדוגמת פירוק הכלי והוצאתו מידי שימוש, ומרכיבים אותו מחדש כשהוא כבר בבעלות היהודי - אז נמצא שהכלי נוצר ברשות יהודי ופטור מטבילה.

אולם עצה זו ועוד בדומים לה אינם בהישג יד הכלל, ומה גם שלא כל אחד הוא מומחה במלאכה לתקן את הכלי באופן שיתבטל ממציאיותו הקודמת לגמרי. לכן הגו לפני מספר שנים בועד הפיקוח ההלכתי רעיון מבורך, לייצר כלים בהשגחה מלאה שיהיו הכלים ברשות יהודי מתחילת תהליך ייצור הכלי והלאה, ובכך לחסוך את החיוב בטבילת הכלים.

יישום רעיון זה הלכה למעשה לא היה קל לביצוע, שכן, ע"פ הוראת רבותינו הבד"ץ שליט"א לערוך את כל שלבי קניית הכלים והמרכיבים שלהם באופן המהודר ביותר, חייבים משגיחי ועד הפיקוח לצאת למדינות המזרח הרחוק - שם מיוצרים רוב ככלי כלים אלו - ולערוך הסכמים עם מנהלי מפעלי הייצור שהם מקנים את חומרי הגלם מהם מיצרים את הכלים לבעלי החברה היהודים, בשימת דגש שקנייתם תתבצע עוד לפני התחלת הייצור כדי שהכלי כולו ייוצר כשהוא בבעלות יהודית.

ואכן, בעקבות עבודתם המסורה של צוות המשגיחים והפעילות התמידית בעקביות וזהירות רבה, קיימים בשוק רשימה ארוכה של קומקומים ושאר כלי חשמליים שעל המוצר מודבק מדבקת הלוגו "מאושר מטעם ועד הפיקוח ההלכתי שע"י בד"צ העדה החרדית ירושלים" והכלי אינו צריך טבילה.

כלים ללא חשש טבילת כלים הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

- חברת קנדי במוצרים כדלהלן:
מותג SEVEN - קומקום נירוסטה • קומקום פלסטיק • טוסטר סנדוויץ' • מצנם
- חברת נורלייט במוצרים כדלהלן:
מותג תהילה - קומקום נירוסטה • קומקום פלסטיק • קומקום זכוכית
- חברת courant:
אופה פיצה בדגם Kosher courant

מכשיר המים 'מיני בר' הוא כעין תחליף למיחם שבת, והוא מכשיר משוכלל מאד שפועל כולו על 'מחשב' המפעיל חיישנים כמעט על כל צעד ושעל של פעולתו, החל ממילוי המים למיכלים - חם וקר, מודד את חום המים ומרתיה אותם בהתאם לצורך. ולבד זאת, גם השתמשות במים הקרים מפעיל את התרמוסטט בצורה מיידית, עקב היות המיכל בעל קיבולת קטנה מאד, מה שגורם לחיישן לצרוך מים חדשים מהברז.

ולכן, אין מן הצורך להכביר במילים כדי לסבר את האוזן שכאשר אינו מיוצר בפיקוח מומחה, עלולים המשתמשים בו להיכשל באיסורים חמורים של בישול בשבת וגרם הפעלת החיישנים, וכל בר דעת מבין איפוא שמכשיר כזה חייב 'הכשר' כדי להתירו לשימוש בשבת קודש.

המהנדסים המומחים מטעם הבד"צ יצרו מערכת הפעלה המבטיחה שכל פעולות המכשיר בשבת קודש, אינם מושפעים משום גורם אנושי וללא שום קולא ח"ו, וכך יכולים ישראל קדושים לענג את השבת באמצעות 'מיני בר' זה ללא שום חשש.

מיני בר, מיחמים, מכשירי מים קרים וסודה

- חברת קדמא - מיני בר
- מים בריאים - סדרת מאגו למהדרין
- שי סחר - סדרת "למהדרין" (אנדר בר למהדרין, אנדר בר ביג למהדרין, סמבטין למהדרין)

פלטות שבת הנמצאות בשימוש רבות אלפי ישראל מידי שבת בשבתו, היו עד לא מכבר מוצר פשוט ובלתי מורכב שלא הביא אתו שום חשש הלכתי כלשהו. אלא שבתקופה האחרונה - בהשפעת עידן הטכנולוגיה ושכלוליו המתרבים מיום ליום - החלו להגיע ארצה דגמים שונים של פלטות כאלו שמוטמן בהם תרמוסטט וויסות החום, המושפע מהנחת והסרת הסירים שעליו - מגביר את החום ומנמיכו כמידת הצורך.

לשם כך, הורו רבותינו הגאון"צ הבד"צ שליט"א להיערך לקראת מתן פיקוח על יצור פלטות שבת שלא יהיו בהם ח"ו חששות באיסורי שבת. ונכון לעכשיו, ישנם כמה חברות הנמצאים בשלבים מתקדמים של שיווק פלטות שבת המאושרים מטעם ועד הפיקוח.

ולכן, כשרוכשים פלטות חדישות מהדגמים המתקדמים והטכנולוגיים - יש לשים לב שלא לרכוש כזה רק כשיש עליו חותמת אישור הבד"צ.

פלטת שבת הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"צ:

- חברת מולטי לד - דגם ספיר
- חברת מ. יודאיקה - מותג בהידור

מיחם המים הביתי הפשוט עמו משתמשים בתי ישראל קדושים לשמירת המים החמים לשבת קודש, אין בו חששות חילול שבת בדרך כלל. לבד מצינור מדיד המים - שמימיו מתקררים וחוזרים למיחם - שעל זה כבר דנו פוסקי זמננו ובדור העבר. והוראת רבותינו הבד"צ שליט"א היא, לתת אפשרות של מניעת כניסת המים למדיד, ובמיחמים שבהשגחתנו קיימת אפשרות זו.

אולם יש בנותן טעם להעיר תשומת לב הציבור, שגם בתחום זה מתקדמת הטכנולוגיה בצעדים מהירים, ובחודשים האחרונים נמצאו בשוק מיחמים עם תרמוסטט פעיל, שכל פעולה של הוצאת מים מהמיחם משפיעה על פעולת התרמוסטט וחימום המים - מה שגורם כמובן חשש גדול של חילול שבת ח"ו. ויש לנקוט במשנה זהירות שלא לרכוש מוצרים אלו.

שונה בהרבה הוא המיחם הציבורי - כדוגמת המיחמים הגדולים בבתי כנסת ובישיבות בבתי חולים וכדומה, שכלפי חוץ הם נראים כמיחמים רגילים, אך באמת קיימים בהם חששות לאיסורים גמורים, ולדאבוננו מצויה המכשולה מאד שמחמת העדר ידיעה והעדר הבנה רבים עוברים על איסורי שבת ברורים בלא יודעים. כמו כן, משווקים בשוק מיחמים שונים שהיתר השימוש בהם מבוסס על קולות, והירא את דבר ה' אינו יודע שאין להסתמך עליהם בהיותם היתרים קלושים מאוד.

כאן המקום להביא לידיעת הציבור, שבביה"ח הדסה עין כרם בירושלים עיה"ק [במטבחון שממול ביה"כנ"ג פלן] ובביה"ח הדסה הר הצופים [באולם סעודות השבת (הרצאות) בקומה 1-] דאגו עסקנים חשובים להעמיד מיחם מים כשר למהדרין הראוי לשימוש היראים בלי שום חשש. ויבואו על שכרם מן השמים.

בימים אלו ישנם כמה יבואנים שמתעתדים לשווק מיחמי מים המיוצרים ע"פ הוראות הבד"צ והם יגיעו לשוק כשעל כל מוצר חותמת אישור מטעם 'ועד הפיקוח'. במיחמים אלו מנענו כל חשש של תרמוסטט וכדומה, כמו כן קיים בהם פתרון לכניסת המים למדיד, וכך גם הם מיוצרים באופן שאין צורך להטבילם - וכפי שהובא לעיל בארוכה.

עוד יש להביא לתשומת לב, שכמו כן במערכות של מים קרים והמתקנים המייצרים מי 'סודה', ישנם כאלו שאסור להשתמש בהם בשבת, וכל הרוכש מערכת כזו עליו לברר היטב טרם הרכישה איזה מתקן מותר לשימוש בשבת.

וכאן המקום לעודד את הגבאים וכל המפעילים מקומות ציבוריים, שבמידה והמתקן ברשותם אינו ראוי לשימוש בשבת - עליהם להודיע זאת לציבור כדי למנוע מכשול מבני ישראל.

השקעות ופיננסים

מחלקת 'השקעות ופיננסים' פועלת על פי הנחייתם התדירה של רבני הועד שליט"א לאור הכללים הברורים שקבע ויסד מרן הגר"י בלויא זצ"ל - חבר הבד"צ ורב המחלקה, ובשיתוף פעולה פורה של מיטב אנשי המקצוע בתחום, כדי לתת מענה הלכתי ומקצועי הולם ומהודר, ולהציל את ישראל מהאיסורים הרבים הנכרכים בעסקאות הנעשות שלא כדין.

במסגרת פעילות המחלקה באו רבני הועד בדברים והבנות עם רוב ככל מנהלי חברות ההון השונים בארץ הקודש לנהל את עסקיהם בכפוף לכללי ההלכה, סודרו היתרי עיסקא מהודרים, והוקמו מסלולי השקעה כשרים, המובדלים לחלוטין מהמסלולים הכלליים, אם באמצעות שינוי מבנה הקרנות ואם באמצעות מציאת חלופות להשקעות הבלתי כשרות.

הקמת המסלולים הכשרים ע"י מחלקת השקעות ופיננסים, גרמה למהפך עצום בעולם ההשקעות, כאשר בימינו כל משקיע או בעל קרן פנסיה כמו גם כל צובר במוצרי חיסכון לטווח קצר וארוך, יוכל למצוא קשת אפשרויות רחב היקף ומגוון מאד, של קרנות כשרות למהדרין מן המהדרין, שכל צעד ושעל בהתנהלות הקרנות מפוקח ע"י רבני הועד, ושום פעולה עסקית איננה מתבצעת בהעדר אישור הרבנים המוסמכים.

כדי לספק שירות הולם ומקצועי לציבור היראים הצורך את מוצרי מחלקת 'השקעות ופיננסים', פועל 'קו מידע' המספק מידע עדכני על חברות ההון המנהלות קרנות חיסכון והשקעה - אגרות חוב וקרנות סל וכדומה - המאושרים להשקעה בפיקוח הועד. הקו נותן מענה אנושי ע"י צוות המחלקה, וכן מידע מוקלט, כמו כן ישנה אפשרות להשאיר הודעה קולית בקו המידע, ולבקש טפסי הצטרפות למסלולים כשרים באמצעות משלוח אוטומטי למכשיר הפקס. מהמותר לציין, שלפני כל פעולת השקעה כדאי להיוועץ באנשי מקצוע, כדי להימנע משגיאות.

בחסדי ה' כי גברו עלינו, רואים במוחש שנושא הפיקוח ההלכתי על תחום ההשקעות והחיסכון לזמן ארוך, קיבל משמעות מיוחדת בכל רובדי הציבור, פניות ושאלות רבות מגיעות לשולחן הועד דבר יום ביומו, התעוררות רבתי חלה אצל כל איש אשר יהודי ייקרא, ולצד העמידה על המשמר על ידי ועד הפיקוח דעתינו, הוקמו מערכות כשרות נוספות בנושא, מעשים שבכל יום שאדם דש בעקביו, מקבלים הסתכלות אחרת, נמדדים בעיניים של ההלכה, וכמו זכוכית המגדלת מונחת על כל פרט בעסקאות הכספיות ואף בדיבור שלא להיכשל חלילה באיסורי נשך ותרבית.

חשוב להדגיש בזה, שהאזרח הפשוט אינו אמור להבחין בין מונה מים מכני למונה מים דיגיטלי, מאחר והמונה בצורתו החיצונית כמעט ואינו שונה בין זה לזה. סימן ההיכר היחיד הוא, שהמונה המכני - זכוכית הכיסוי שלו שטוחה ואינה מוגבה מבסיס השעון. המונה הדיגיטלי - זכוכית הכיסוי מוגבה כעין מכסה-כיפה.

ישנם כמה חברות המייצרות מוני מים בפיקוח והשגחת הבד"צ, והצגנו לפניכם את טבלת היצרנים וסימני זיהוי של כל יצרן, שבאמצעותם תדעו להבחין שמונה המים הוא כשר ומהודר לשימוש 'בהשגחת הבד"צ של העדה החרדית ירושלים'.

יהודי יקר! כך תדע שמונה המים שמשמש אותך אינו פועל בשבתות וחגי ישראל בצורה האסורה

שעון שמכסה הזכוכית שלו אינו מוגבה מעליו, אינו דיגיטלי ואין בו שום חשש של חילול שבת.

להלן מוני המים הדיגיטליים המאושרים על-ידי הבד"צ:

מונה מים דורות

- כשעתיים לפני כניסת השבת נדלקות נורות לד ירוקות בצידי המונה
- בחלקו העליון של הלוח הלבן יש הגבהה כמו מדרגה
- גלגלי הספרות הם בצבע שחור המספר במדבקת הברקוד מתחיל ב-11

שעון מים רימונים

- כשעתיים לפני כניסת השבת מופיע בצג הכיתוב "שבת שלום"
- על מכסה הפלסטיק כתוב שם המונה כפיר.

בכל מונה מאושר על ידי הבד"צ יש מדבקה מיוחדת כזו. המדבקה דבוקה על השעון מתחת למכסה הזכוכית.

על כל אחד לבדוק בביתו את מונה המים אם הוא כשר. וכן חובה על כל אחד לבדוק את המונה הראשי של הבנין אם גם הוא מאושר על ידי הבד"צ.

תהליך הפיקוח על המכשירים שבאישור הבד"צ הוא כפול, הן במפעלי היצר עצמם, והן בדיקות אימות נוספת על כל משלוח המגיע ארצה מארצות היצר, כדי להבטיח את שלמות כשרותו של המוצר הראוי לנוסס עליו את חותמת 'הבד"צ של העדה החרדית ירושלים'.

קרבן פנסיה

1

הפקדה לקרבן פנסיה – הפרשה של כל עובד מתוך המשכורת לצורך קיצבה חודשית בשנים שכבר לא יעבוד, כאשר המעסיק מפריש גם הוא עבור העובד סכום כסף גדול אף יותר, כיום, גם עובד עצמאי שמצהיר על עבודתו לרשויות מחוייב בהפקדה לקרבן פנסיה.

בשנים האחרונות, במרבית המקרים המעסיק בוחר בקרבן מסויימת עבור העובדים שלו, והכספים נכנסים למסלול ברירת מחלל שאינו כשור.

על העובד לדרוש עם תחילת העסקתו שההפקדות יבוצעו למסלול השקעה שעומד תחת פיקוח, כמעט בכל הקרנות יש מספר אפשרויות השקעה.

לאחר בחירה בחיסכון בקרבן פנסיה מסויימת, יש אפשרות להעביר בכל עת את הכספים בין קרנות הפנסיה או לשינוי מסלול השקעה באותה הקרבן.

בכל מקרה, כדאי תמיד לבדוק שהכספים מנוהלים במסלול מפקוח. פניות רבות מגיעות לשולחן הועד, לתדהמתנו, יש מקרים שלאחר חודשים ארוכים ואפילו שנים ארוכות, העובד גילה להפתעתו שכספי הפנסיה שלו מופרשים למסלול השקעה שלא עומד תחת פיקוח הלכתי כלשהו, לפעמים, עובד הפסיק לעבוד במקום אחד ולאחר מספר חודשים החל לעבוד במקום אחר, יתכן שהצבירה החדשה תיכנס למסלול שונה על אף שבעבר בחר במסלול השקעה מפקוח.

לתשומת לב!

גם כאשר אתה עובד אצל יהודי שומר תו"מ עליך לוודא כי הכספים מופקדים במסלול מאושר.

במערכת קו המידע ההלכתי יוכל העובד למצוא מידע על מסלולי קרנות הפנסיה העומדות תחת פיקוח הועד, לקבל רשימה מסודרת של המסלולים המאושרים וטפסים לשינוי מסלולי השקעה בקרנות הפנסיה.

מסלולי השקעה עוקבי מדדי חו"ל (S&P500 וכד')

רבים מהחוסכים והמשקיעים מתעניינים באפשרות השקעה במסלולים מחקי מדדים שונים בחו"ל, בהם השיגו רווחים נאים יותר לאורך השנים, ובפרט בשנה האחרונה שמפוזרות המלצות לרוב מפי יועצים שונים, אין אנו נכנסים במסגרת זו לעצם כדאיות ההשקעה במסלולים אלו, ועוד חזון למועד, ולצערנו מבוצעים לעיתים שינויים ללא חשיבה כלל לגבי גיל העמית, נזילות הכספים, מצבו הכלכלי ועוד דברים שצריך לתת עליהם את הדעת ולא ללכת אחרי העדר בעיניים עצומות, ב"ה בחלק מהחברות סודר פיקוח הלכתי גם על מסלולי השקעה מסוג זה. יש צורך בתשומת לב מיוחדת לגבי מעבר ממצב חיסכון למצב של מקבלי קיצבה, בשונה מהחוסכים במסלולים הלכתיים אזי החוסך עובר באופן אוטומטי למסלול הלכתי למקבלי קיצבה, במסלולי חו"ל או מסלולים אחרים שאינם נקראים "הלכה", יש צורך לזכור לבצע שינוי בעת הגיעו של העמית לגיל מקבל קיצבה.

בשנה האחרונה הורחב וחודש מערך השיעורים לצורכי דרבנן שחשקה נפשם להרחיב ידיעותיהם בנושאים אלו, השיעורים נמסרים ע"י רבני הועד שליט"א ומורי הוראה נוספים לע"נ הרה"ח בנימין לובין זצ"ל אשר יסד בהכוונת רבותינו חברי הבד"ץ את הוועד וניהלו במשך שנים. פרטים אודות השיעורים אפשר לקבל בפניה לקו המידע.

במהלך השנים האחרונות, אנשי שלומנו החכימו ידיעותיהם בצורת ההשתדלות לרווחים המושגים על ידי השקעה בשוק הפיננסי, ומתוך אמונת אומן בבורא עולם הזן ומפרנס את כל, כשור וישר הדבר לעשותו בדרך ההכשר ולאור ההלכה, על כן בועד הפיקוח פועלים כל העת להגדיל את האפשרויות השונות ובסייעתא דשמיא מרובה, במהלך השנה האחרונה, הצטרפו חברות נוספות המנהלות מסלולים בפיקוח ההלכתי וכן התווספו מספר מסלולי השקעה מגוונים במוצרי החיסכון השונים, כאשר כל אחד ואחד יכול לתת דעתו על מסלול השקעה המכונה בשם מסלול הלכה, זה שתכנון ההשקעה הנקבע על ידי החברה מותאם להנחיות ההלכתיות ואין הגדרה הקבועה מראש לגודל הסיכון בהשקעה, לחילופין, יכול החוסך להחליט להניח את כספו במסלול השקעה שרמת הסיכון שלו גבוהה יותר, כמו כן בעת האחרונה נוספו מסלולים העוקבים אחרי מדדי חו"ל נוספים וכן קרנות על מטבעות דיגיטליים.

מתוך שאלות הנשאלות על ידי ציבור יראי ה' בקו המידע ההלכתי, נוכחנו לראות שעדיין קיים חוסר מסויים בידע של הציבור הרחב לצורך הקפדה על מקום החיסכון שאכן הוא נמצא במקום מפקוח ומותאם להלכה. לכן באנו בשורות הבאות לעודד את תשומת הלב של הקוראים במספר נקודות שכיחות במוצרי החיסכון שעלול ליפול בהם טעות. ונישא לבבנו אל אבינו שבשמים שיאיר עינינו בתורתו הק' ויצילנו משיגאות, ונזכה ללכת תדיר לאור תורת רבותינו זצוק"ל ויבלח"א.

קו המידע ההלכתי

02-6700202

ימים א-ה בין השעות 1:00 בערריים ל-8:00 בערב
שאלות הלכתיות בימים ב' וד' בין השעות 7:30-9:30 בערב

רשימת החברות המנהלות מסלולי השקעה תחת פיקוחנו

הרשימה מתעדכנת מעת לעת ועל כן לפני כל שינוי יש לבדוק בקו המידע ההלכתי

לתשומת לב, האישור ההלכתי ניתן אך ורק למסלולים/ניירות מסוימים בתוך החברה, מסלול ברירת המחדל בחברות המצוינות אינו מאושר.

שם החברה	קיים מסלול כשר במוצרים דלהלן:
אי.בי.אי קרנות נאמנות	קרנות נאמנות, קרנות סל
איילון חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
אלטשולר שחם גמל ופנסיה	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה
אקסלנס ניהול השקעות וניירות ערך	ניהול תיקי השקעות במודל תיק כשר ובמודל S&P
בלאקרוק ניהול נכסים אירלנד	קרן סל
הכשרה חברה לביטוח	פוליסות חסכון
הפניקס פנסיה וגמל	קרן פנסיה מקיפה, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
הפניקס חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
הראל חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
הראל פנסיה וגמל	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
הראל קרנות נאמנות	קרנות נאמנות, קרנות סל
כלל חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
כלל פנסיה וגמל	קרן פנסיה מקיפה, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
מגדל חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
מגדל קרנות נאמנות	קרנות נאמנות, קרנות סל
מור ניהול קרנות נאמנות (2013)	קרן סל
מיטב גמל ופנסיה	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
מיטב ניהול תיקים	ניהול תיקי השקעות במודל אולטרה כשר ובמודל משולב ישראל כשר
מיטב תכלית קרנות נאמנות	קרנות נאמנות, קרנות סל
מנורה מבטחים ביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
מנורה מבטחים פנסיה וגמל	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
קסם קרנות נאמנות	קרנות נאמנות, קרנות סל
לתשומת לב, מסלול ברירת המחדל בחברות המופיעות לעיל אינו מאושר, האישור ההלכתי ניתן אך ורק למסלולים/ניירות מסוימים בתוך החברה, אפשר להאזין בקו המידע לרשימה המפורטת של המסלולים והניירות המאושרים, כמו כן ניתן לקבל את הרשימה בדואר, בפקס ובמייל ע"י חיוג לקו המידע ההלכתי: 02-6700202	
חשוב לציין! המידע מוגש כשירות לציבור ואין במידע זה משום תחליף ליעוץ מכל סוג שהוא.	

לתשומת לב, גם כאשר מצויינת המילה "כשרה" אין ודאות שהקרן עומדת תחת פיקוח הועד.

בשנים האחרונות מופיעים ברישומי הבורסה לניירות ערך כגון קרנות נאמנות או קרנות סל ולצד שם הקרן נוספה המילה "כשרה", מה עומד מאחורי מילה זו?

אפשרות אחת, קרן סל כשרה על פי התקנות - מאז חלו השינויים בכללי קרנות הסל נוספה המילה "כשרה" לשם קרן סל שפועלת בהתאם להנחיות, לכל מגפיק קיימות כארבע קרנות כאלו, קרנות אלו מאושרות על ידי הועד באופן גורף.

אפשרות שנייה, בשנה האחרונה הרשויות החלו להוסיף לצד שם כל קרן שקיבלה אישור הלכתי מכל גורם, את המילה "כשרה" וכן לציין בסוג הקרנות "קרן כשרה", לעיתים, נוצר בלבול וכאשר המשקיע מנסה לחפש בתשקיף הקרן את זהות נותן הכשרות, מעלה חרס בידו.

במערכת קו המידע ההלכתי יוכל כל משקיע לקבל רשימות מסודרות של הקרנות המאושרות ולקבל מידע על כל קרן שעומדת תחת פיקוח הועד, באמצעות הקשת מספר הנייר.

חיסכון לכל ילד

בשנה האחרונה שונו הכללים על ידי הרשויות ועל כן יש לשים לב:

< עד שישה חודשים מלידת הילד בוחרים באחד מהמסלולים המופיע ברשימה.

< לאחר גיל חצי שנה, נבחר על ידי הרשויות מסלול ברירת מחדל באחת החברות - (או בחברה שבחרו בה עבור הילד הקודם) מסלולים אלו אינם בפיקוח.

לצורך העברת הצבירה למסלול מפקח, מבקשים באמצעות מערכת הפקס בקו המידע ההלכתי טופס לשינוי מסלול באותה חברה או טופס לבחירת מסלול בחברה אחרת, ממלאים את הטופס ושולחים לחברה לעדכון המסלול.

לתשומת לב, חוסכים שבחרו לחסוך את הכספים באחד מהבנקים אין אפשרות להעביר למקום אחר את הצבירה עד לסוף תקופת החיסכון (גיל 18), אולם קיימת אפשרות לפתוח חיסכון נוסף בקופת גמל כשרה לצבירות העתידיות.

וזאת למודעי...

במידה וההורים לא בחרו מסלול השקעה עבור התינוק שנולד בתוך ששה חדשים, הרי שהכספים יופקדו על שמו במסלול ברירת מחדל באחת החברות שהם מסלולים ברמת סיכון מוגבר ללא פיקוח הלכתי.

לעיתים נופלות טעויות עקב שינויים תקופתיים בהוראות, כדי שילדך לא יכשל חלילה, חובה לבדוק האם הכסף מונח במסלול כשר.

העירוב המהודר

שע"י בד"ץ
העדה החרדית
ירושלים

היתר עיסקא

3

היתר עסקא שנחתם על ידי בעלי הרשאת חתימה של חברה בע"מ ועל פי החלטת הנהלה הינו מסמך מחייב מבחינת ההלכה ומבחינת החוק, ומהווה חלק בסיסי מעצם ההתקשרות בין שותפי העיסקא כחלק בלתי נפרד מהתקנון והרגולציה של החברה.

היות ומצויים בעוה"ר הרבה מכשולות באיסורי ריבית או חשש ריבית במשא ומתן בין איש לרעהו או עם בתי עסק, במקומות עבודה, בהחלפת מעות, בקשרי שידוכין ובחוזים שונים, מן הראוי שכל אחד ואחד לדאוג שבכל דבר שיש בו צד עיסקא שיהיו חתומים על היתר עיסקא.
אפשר לקבל במשרדנו וכן בקו המידע נסח מהודר להיתר עיסקא.

ועד הפיקוח ההלכתי להשקעות ופיננסיים שע"י בד"צ העדה החרדית פועל לסדר היתרי עיסקא לחברות פרטיות וציבוריות וכן ליחידים, המסמכים נחתמים על ידי מורשי החתימה בפני הרבנים שליט"א ומאושרים על ידם, הרשימה שבידי הועד מתעדכנת מידי פעם ומופצת באופנים שונים.

לפרטים ניתן לפנות לקו המידע ההלכתי בשעות המענה הטלפוני

ועד פיקוח
הלכתי

מדריך
הכשרות

בד"ץ העדה החרדית

בהשגחת הבר"ץ
ירושלים
תשע"ה

לשמרו ולערב עירובו

עירוב ללא גבול והשקעה ללא הפסקה

הרופאים שעמדו נדהמים מול הנס הגדול שאירע ל'ועד העירובין' בבית שמש • הפירצה מול רמאללה שהתגלתה בהפתעה ונפתרה בס"ד מבעוד מועד • עורק התנועה הראשי שנסגר לטובת 'ועד העירובין' של בד"ץ העדה החרדית • הכל על הפעילות הבלתי פוסקת של 'ועד העירובין', מדי ערב שבת בשבתו, פעמיים בשבוע • שמחים לשמרו ולערב עירובו

מכל המעלות והיתרונות של 'ועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית, נראה כי עולה על כולנה היא מידת ההשקעה שהוועד משקיע בתפקידו.

מאה אחוז ויותר מכך, אפשר לומר על היקפי ההשקעה האדירים, ללא הפסק וללא גבול, מדי שבוע, עושה 'ועד העירובין' כדי לשמור על כשרות העירוב בתכלית ההידור, בירושלים, בית שמש ובמירון, למען ציבור יראי ה'.

בכך מתייחדת פעילות 'ועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית, המשקיעה הון רב ואינספור כוחות למען כשרות העירוב, ללא קבלת תמורה או אפילו הערכה. מקסימום השקעה, נטו למען כלל הציבור החרדי הע"י.

הדברים משפיעים על התוצאות בשטח. עירוב מהודר, ללא פשרות. כאן אין מערכות ביורוקרטיות הזוללות כספים לשווא. כאן אין להקות פקידים שתפקידם לדאוג לשלמונים מיד ליד. כאן אין מערך צינורות מסועף הדואג לקיומו, על חשבון הציבור.

מהסיבה הזו, כל תרומה המתקבלת לקופת 'ועד העירובין' של העדה החרדית, מועברת באופן מלא לשטח, למען ציבור יראי ה' די בכל אתר ואתר.

בואו ונחזיק טובה להרבנים הגאונים שליט"א, רבני ועד העירובין דעדתנו ואתם עמם העסקנים החשובים הי"ו, העומדים לנצח על המלאכה ופועלים במיטב כשרון ברוב אונים ואמיץ נח לסדר את העירוב בפעיה"ק ובית שמש, וכן בערי הגליל עיה"ק צפת ת"ו, אתר"ק מירון ושוב אור הגנוז וסביבותיהם, ואשר ראשי הנהלת העדה החרדית מונסיסים בזה הון רב ודמים מרובים זה שנים רבות.

ועתה הרחיב ה' לנו ופרינו בארץ, ובאה הדרישה להרחיב את גבולות העירובין בכל מקומות מושבותיהם כפי הנדרש, ובאשר ההוצאה מרובה וכבירה למדי, מידי חודש בחדשו ומידי שבת בשבתו, ומה גם תיקון הנוקין מזמן לזמן לפרקים תכופים ואכמ"ל, ונדרש לכך סכומי עתק לכסותם.

אשר ע"כ, פונים אנו אל אחב"י הי"ו נדיבי עם, אשר ענין העירוב וקדושת השבת יקר בעיניהם להיות עושים ומעשים לדבר מצוה, לתרום עבור החזקת העירוב, גדול ורב זכותם וכידוע שגדולי ישראל המליצו על כך לזכות לכל הישועות והסגולות הנפלאות הטמונות בזכות מצות העירובין וקיומו לרבים.

ואף גם בבא לצאת ידי שמים בחשש ממון גזל שיש בידו שאמרו חז"ל (ביק צ"ד): ובשו"ע (ח"מ שסו סעי' ב') שיעשה צרכי רבים, ומה לנו צרכי רבים גדול מזה לתקן את אשר יוכלון שאת, עם ישראל ברחובות קריה נאמנה, בכל מקום שהם בארץ הקודש, לטלטל מרשות לרשות בכשרות ובהידור.

ואשרי הזוכים לתמוך במצוה רבה זו שיש בה משום זיכוי הרבים והצלתם מאיסורי שבת, לזכות לברכת השבת.

זכות השבת יכולה היא שתרחם כי היא מקור הברכה, ויהי"ר שנוכה כולנו יחד ליום שכולו שבת ומנוחה בביאת גוא"צ בב"א. ובאעה"ח היום יום שלישי לס' נח ער"ח מרחשון תשפ"ב לפ"ק הביד"צ דפעה"ק ת"ו

- נאם **יצחק טובי' ווייס** רב ואב"ד פעיה"ק ת"ו
- נאם **משה שטרנבוך** ראב"ד
- נאם **יהושע ראזענבערגער** נאם **יעקב מענדל יאראוויטש** נאם **יהודה כמחוגרי"ל פיישר**
- נאם **שלמה יודא הירש** נאם **שמואל כהנא' סהר"ס וצלחה"ה** נאם **בראנדסדארפער** נאם **שמעון יצחק שלינגר**

ניתן לתרום באמצעות נדרים פלוס ע"ש: העדה החרדית ועד העירובין לתרומת "פרנס השבת" בכל עיר ועיר, טל' 052-715-2627

חוטי החשמל והעמודים המחזיקים אותם המספקים כוח חשמל לקרונות הרכבת הקלה, אינם יכולים לשמש כעירוב כדי להתיר הוצאה בשבת מרשות לרשות. כשם שלא ניתן להשתמש בקווי החשמל באופן כללי. הסיבה לכך היא לאו דווקא בגלל החשמל העובר דרך החוטים, אלא דווקא בגלל הצורה שבה הם בנויים ופרוסים. אמנם, הרעיון מעיקרו איננו כה מופרך כפי שהוא נשמע, אולם לא ניתן לעשות שימוש ברעיון הנחמד הזה בפועל... שדרך אגב כבר עלה על שולחן מלכים, והפוסקים דנו בהרחבה אודותיו.

יחיד ומיוחד היה הגאון הגדול רבי יעקב בלוי זצוק"ל, חבר הבד"ץ והרב הפוסק של 'ועד העירובין' במשך כשלושה עשורים, כיוון והדריך בשטח, ובעצמו ירד לבדוק את צורת בניית העירוב בכל הנוגע לסלילת הרכבת הקלה והורה את הדרך אשר נלך בה, בכל דבר ועניין.

לעניינינו, החיבור בין הרכבת הקלה לבין העירוב מגיע ממקום אחר, קצת פחות חיובי, אלא דוקא מצד השני של המטבע... זה קרה כשעבודות תשתית של הנחת המסילות של הרכבת איימה על שלימות העירוב המהודר, שב'ועד העירובין' עמלו על הקמתו ועמלים על תחזוקו, מזה עשרות בשנים.

כך בבת אחת, נבלענו אל ההתרחשות, ביום שישי, בשעה 12.30 לפנה"צ, ערש"ק פרשת תולדות ש"ז, עת שבאנו לעקוב מקרוב אחרי הפיקוח הקבוע של 'ועד העירובין' של הבד"ץ.

בין רצף הטלפונים המגיעים אל המוקד של 'ועד העירובין' בנושאי בירורים לגבי העירוב סביב כל מיני מקומות נידחים בפאתי העיר, לקראת שבת הממששת ובאה, מגיע טלפון מאברך המתגורר בשכונת רמת שלמה, ושאלתו בפיו:

"הלו... אנו עומדים לעשות את השבת בביה"ח 'הר הצופים', מה לגבי העירוב שם?"

כל השיחה, השאלה והתשובה שבאה בעקבותיה, לא ארכה יותר מדקה, ואולי אף לא דקה שלימה. אך כדי שניתן יהיה לסיימה במהירות הזו, ובעיקר באופן בה נעשתה, קרי: להשביע את רצון השואל, ועוד מספר גדול של יהודים יקרים הנמנים על ציבור היראים שומרי שביעי שנאלצו להגיע אל ביה"ח הנ"ל בשבת, קדמו לכך חודשים ארוכים של עמל ויזע ועבודה אינטנסיבית ועקבית בכמה מישורים, כדי לענות את התשובה בת ארבעת המילים: "העירוב באיזור כשר לשבת". ועוד מילה אחת נוספת: "למהדריין"...

הרקע לבעיות העירוב סביב בית החולים הר הצופים, מעסיק את 'ועד העירובין' מזה תקופה ארוכה, עם המשך תכנית בניה מאסיבית כהכנה לתשתית הרכבת הקלה העומדת להרחיב את התוואי שלה באיזור בית החולים. כתוצאה ישירה מכך, ולאור השינויים ו'הפנים החדשות' שהמקום עובר משבוע לשבוע, הוצבו לעירוב המהודר של בד"ץ העדה החרדית אתגרים לא פשוטים כל 'שני וחמישי', כאשר הדבר אומר במובן המעשי, אין ספור מאמצי אילתור ומענה חדשים לבקרים. כל שבוע ואתגריו הוא. במשך תקופה של כשמונה חודשים נדרשו הרבנים לתת מענה הלכתי ופרקטי לעשרות רבות של פגיעות בעירוב ושינויי התוואי, כולל בניית עמודים חדשים וגדרים זמניים ותכנונים משבוע לשבוע עקב השינויים הדרמטיים בקו העירוב.

ביום ו' פרשת תולדות, גם בשבוע שבו נערכה השיחה הטלפונית עם האברך מרמת שלמה, הבחינו הרבנים שליט"א יחד עם הבודקים החשובים בפגיעה משמעותית בתשתית העירוב, מה שהעמיד בסכנה חלקים גדולים של העירוב (כפי שעוד נעמוד על כך בהמשך, מכתתים הרבנים שליט"א רגליהם בקביעות כדי לעמוד מקרוב על תקינות מחיצות העירוב).

למעשה, ביום ה' פרשת תולדות בבוקר, עדיין לא היה נראה באופק פתרון לתקלה, וכבר בו ביום הוקמה שורה של עמודים ו'לחיים' כדי לבדל ולהפריד את האיזור הבעייתי של הר הצופים משאר חלקי העירוב, כאשר בד בבד נעשו שתדלנות מרובות כדי להשיג אישורים לתקן (זמנית) גם את הדרכים המובילים לבית החולים.

ליל שישי, המצב עדיין שוקט על שמריו, אין פתרון באופק. קרוב לוודאי שיצטרכו להוציא הודעה מסודרת לציבור על דבר התקלה, אך בכל זאת הוחלט ב'ועד העירובין' לחכות עוד מעט אולי בכל זאת יסתמן משהו, והעובדים המסורים שליחי 'ועד העירובין' שעמלו בכל מרצם סביב לשעון יצליחו להתקין משהו זמני לשבת הבאה, ועל אף שזה רק לצורך ציבור הנזקקים להגיע לביה"ח, ולא לכלל הציבור!

בדרך לא דרך, לקראת שעות הצהריים של יום ו' פרשת תולדות, בסייעתא דשמיא מיוחדת ולאחר שעות רבות ורצופות עבודת קודש, הצליחו במאמץ אדיר להתקין גדר באורך של כ-40 מטר ועוד כמה וכמה 'אביזרי' עירוב, ע"פ ההלכה והוראת הרבנים שליט"א. והעירוב סביב ביה"ח הר הצופים קם וגם ניצב על עמדו עלציהו"ט, נגד כל הסיכויים...

זה הסיפור שמסתתר מאחורי שיחת טלפון תמימה אחת מני רבות. כאשר ממנו אפשר לקבל אינדיקציית מה של גודל האחריות המונחת על כתפי

‘וועד העירובין’ מטעם בד”ץ העדה החרדית, בכל שבת ושבת במשך כל השנה כולה.

למעשה, הסיפור אינו מסתיים כאן. הוא ממשיך להתרחש מדי שבוע בשבוע, גם כעת, בגין תכניות הבניה המאסיביות שבאיזור שממשיכה להתרחב ולייצר קשיים שונים חדשים לבקרים ודורשות מאמץ רב עד לסידור העירוב בכשרות מהודרת, כמתבקש, כל פעם מחדש.

לזהותו של עירוב הבד”ץ ובכללו ‘וועד העירוב’

לא קל להושיב סביב שולחן אחד את חברי ‘וועד העירובין’ המהודר ביותר שקיים - העירוב שעומד תחת פיקוחם האישי של רבני העדה בד”ץ העדה החרדית, הפועל לפי סטנדרטים ועקרונות נטולי פשרות, כמיטב המסורת של הבד”ץ בכל תחום מתחומי פעילויותיו.

חברי הוועד ונציגיו אינם משופעים בזמן מיותר, הם רואים לנגד עיניהם שליחות קודש של העמדת העירוב על תילו ועל מכונו ודאגה מתמדת על שלימותו כשרותו והידורו, במשך כל שבתות השנה. חברי הוועד דרוכים דרך קבע כדי לתת מענה מידי ככל האפשר נוכח כל פגיעה אפשרית בעירוב החל בפגעי מזג האוויר עובר דרך קבלני שטח המבצעים עבודות בניה גדולות בתוואי קו העירוב, וכלה באפשרות של חבלה מכוונת בנסיבות מחמירות...

בכל זאת הצלחנו לחבור אל קומץ חברי הוועד, וגם זאת לפרק זמן מצומצם ומוגדר מראש ולהוציא מאמתחתם סקירה מרתקת על קצה המזלג אודות פעילות ‘וועד העירובין’, על אודות העקרונות המנחים אותם, על הקשיים הלא פשוטים, מנהליים וטכניים כאחד, המלווים אותם על כל צעד ושעל, ועל הפתרונות שהם עמלים להמציא מסביב לשעון.

המדובר כאן מ’פרויקט’ מורכב, דינאמי, המשתנה לעיתים קרובות והמצריך כוננות מתמדת על כל צרה שלא תצוץ, ועל כל הפרעה שלא תצוף. והכי חשוב, שכשהם כן מגיעים - ונגלה כבר כעת, הם מגיעים בהמוניהם - לדעת להתמודד מולם בכל כובד הראש ולמצוא מענה מידי לאתגר שהם מציבים בשטח.

מהתמונה העולה לאחר הראיון המיוחד אפשר לסכם את פעילות ועד העירוב בשלוש מילים: **אחריות, טיפול-הפעול** מסור ועקבי, ו**מוכנות** להשקיע מעל ומעבר, למען ציבור יראי ה’.

אחריות

החידוש הראשון מבית ‘וועד העירובין’ מטעם בד”ץ העדה החרדית הוא שהרבנים הגאונים שליט”א, מעניקי ‘חותמת’ הכשרות, הם בעצם העומדים על המשמר ומפקחים בפועל ממש על המלאכה שתיעשה לפי כל כללי ההידור, בדרגה הכי גבוהה שקיימת, עד כדי כך שהרבנים טורחים ויורדים לשטח בעצמם בתדירות גבוהה, ולפי הכלל ש’אין לדיין אלא מה שענינו רואות’ דנים הם על כל מציאות מורכבת שנוצרת בשעת מעשה, ומייד מורים כדת מה לעשות וכיצד צריך לפעול. אין צריך להוסיף שהוראות הרבנים אכן מיושמות מיידית בשטח על ידי הפעילים המיומנים והנמרצים העומדים על המשמר יומם ולילה, קיץ וחורף, במסירות ובמומחיות נדירה לתפקידם.

ב’וועד העירובין’ שבים ומדגישים, שרבני הבד”ץ אינם משמשים רק כ’רב המכשיר’ שנותן את ההוראות וממשיך בדרכו. אדרבה, הרבנים הם אלה שמודעים היטב על כל שינוי, קטן כגדול, שנעשה אי שם בתוואי העירוב, ודנים בכל פרט ופרט לפי המציאות בשטח כאשר צוותי הבודקים מתלווים אל הרבנים כדי לבצע את הדרוש, הלכה למעשה.

האחריות הכבדה הרובצת על העומדים על מלאכת הקודש מטעם בד”ץ העדה החרדית, מחלחלת איפוא מלמעלה, מכבוד הגאונים הצדיקים שליט”א, ומגיע אל עבר חברי הוועד הנאמנים ולבודקים בשטח. האחראים העורכים סיורים קבועים במשך כל ימות השבוע, לכל אורך תוואי העירוב, בירושלים, בית שמש ומירון, באופן קבוע, כאשר סיור הבקרה מתחיל מיום ראשון בבוקר, ונפרס על כל ימי השבוע, עד סמוך לכניסת השבת ממש. מטרת הסיור הוא לוודא כמובן את שלמות העירוב וכשרותו מסביב לכל שכונות העיר, כאשר כל מה שדרוש תיקון, אם לגבי החוטים עצמם, אם לגבי שלימות ותקינות ה’מחיצות’ (שהם בסיסי העירוב, שעליהם נסמכים חוטי העירוב וצורות הפתח) מקבל מענה מידי.

אל תמנע טוב מבעליך

במהלך השיחה שמענו את עיקרי הדברים שעליהם מתבסס ההגדרה “עירוב בפיקוח ועד העירובין של הבד”ץ העדה החרדית”. ניתן לסכם אותם בכמה שורות כתובות, אך דומה שעל היקפם האמיתי לא ניתן לעמוד אם לא רואים בשטח את הצוות בפעולה או למצער, לשמוע מכלי ראשון על פעילותם. בכל זאת משום ‘אל תמנע טוב מבעליך’ העלינו כאן מעט מזעיר, שאינה אלא טעימה קלה מכל מה שקורה תמידין כסדרן...

מפי 'וועד העירובין' אנו למדים כי אחריות פירושה, שגם כשהאחראים נתקלים בפרצות ושינויים גדולים בתשתית העירוב במקומות בניה העוברים בגבולי העירוב, וכמעט שאין סיכוי לתקן את הדרוש בזמן הקצר עד לכניסת השבת - בוועד אף פעם לא מרימים ידיים! בכל סיטואציה שהיא, הם יעשו מאמצים כבירים, מעל ומעבר, לא להשאיר את העיר ללא עירוב **לכתחילה** חלילה.

ואכן, במשך 30 השנים האחרונות, לא נוכל להזכר במקרה של 'העדר עירוב' בירושלים, למעט שני מקרים חריגים במיוחד, כמו לפני מספר שנים בעת ירידת השלגים הגדול שהמשיך אל תוך השבת, אשר מנע את הפיקוח בשטח ופעם אחרת היתה כאשר אינשי דלא מעלי חיבלו רח"ל בחוטי העירוב בעיצומו של שבת.

בכל פעם אחרת, הוי אומר, מדי שבוע בשבוע, 48 שבועות בשנה, ובשנה זו, 52 שבועות, העירוב עומד על תילו באחריותם המלאה של 'וועד העירובין', בס"ד.

למעשה, למדנו ב'וועד העירובין', כי אחריות פירושה גם, שעוד טרם שהתקלה נעשית, כל מקום שקיים חשש כזה או אחר של פגיעה של תשתית העירוב, מקדמים את הרעה מבעוד מועד ומקימים קו חליפי לביסוס והידור העירוב, ולפעמים אפילו לזמן קצר, למרות העלויות הגבוהות הכרוכות בכך.

טיפול-תפעול

כדי לסבר את האוזן, נציב שאלה פשוטה: כמה זמן לוקח לתקן חוט עירוב? התשובה יכולה להיות, "כמה דקות", אבל גם יכולה להיות "יומיים תמימים"! ולא, אין כאן שום גוזמה.

במקומות רבים, כל שינוי קטן בקווי העירוב, בגלל אתרי בניה או שינויים אחרים, מצריך עוד **קודם לכן** שש פעולות לפחות, כאשר לא ניתן לוותר על שום פעולה מהשש:

- א. לבדוק מהי האופציה העדיפה והאפשרות הטובה ביותר לפי ההלכה מבלי לגרום מכשול לרבים חלילה, גם אם זה רק לשבת אחת.
- ב. להשיג מהקבלנים בשטח הסכמה עקרונית, שיתנו לבצע את הדרוש - כשבדרך כלל נושא העירוב אינו בדיוק בראש מעייניהם...
- ג. כנ"ל אצל בעלי המקום שגם הם בדרך כלל לא משתייכים לקהילה

חסידית כלשהיא... ולפעמים הם גופים ממשלתיים הפועלים בשיטות ביורוקרטיות האורכות מספר חודשים כדי להשלים צעד אחד.

ד. תכנון פעולה מורכב, הכולל תכנון גישה של הציוד הכבד אל תוך איזורי בניה.

ה. אישורים רשמיים מהגורמים המוסמכים.

ו. להביא אל המקום צוות מתוגבר ומיומן לשעות עבודה בשעות לא שעות, לעיתים עד סמוך ממש לכניסת השבת.

הכביש מפריע, הכביש ייסגר.

היה זה יום שני בשבוע, כאשר הבודק מטעם 'וועד העירובין' של בד"ץ העדה החרדית, הבחין בחוט אחד מחוטי העירוב החוצה כביש ראשי סואן המשתלשל לו למטה. הוי אומר החוט נקרע והעירוב באזור כולו נפסל. היה ברור שכדי לתקן את התקלה יש למצוא שעת הכושר בה אין תנועת רכבים בכביש סואן זה, ואז לתקן את הדבר במהירות האפשרית, מבלי להחשף לסכנה חלילה. הבודק התחיל לחכות לשעה כזו אולם, דקות חלפו להן אחת אחרי השניה והתנועה, זורמת כבראשונה, ואולי אף ביתר שאת... הבודק לא התייאש ובמשך מעל שעתיים חיכה לדקה בה יוכל לבצע את מה שצריך, אולם ללא הועיל.

בלית ברירה חזר לאחוריו והגיע למחרת עם שחר לנסות שוב את מזלו, בשעות הללו האמורות להיות דלילות לתנועה. הפעם הגיע עמו גם צוות מיוחד ומיומן. הציוד מוכן ו... מחכים. רבע שעה, חצי שעה כלום לא זז, חוץ מהתנועה שזזה ללא הפסק.

הנסיון הבא נערך שוב בשעות הערב, אולי בשעות פקוקות ניתן יהיה לעבור בין המכוניות ללא סיכון, אך גם הפעם ללא תוצאות. אין שום אפשרות להגיע לצד השני של הכביש ולתקן את העירוב.

כשהשעות נקפו הגיעו למסקנה שאין מנוס מלרתום את ה... משטרה לענין. אין ברירה יוצרים קשרים במקומות הנכונים, ובשמונה וחצי בערב הגיעה ניידת של המשטרה ופשוט עצרה את כל הכביש הראשי לכבוד העירוב!

תוך חמש דקות כבר תוקן הכל, לא לפני שמאות רבות של מכוניות עמוד דום לכבוד האירוע ותרמו מזמנם למען שבת המלכה...

נקודה מעניינת בסיפור היא, שלאחר סידור הבעיה, התעניין השוטר אצל הצוות מה זה החוט הזה שכל כך חשוב להם, ולמה בעצם הוא עצר את התנועה... הצוות הסביר לו שהדבר לא חשוב להם עצמם יותר ממה שהוא חשוב לרבות ואלפי שומרי תורה ומצות, אשר בהעדר עירוב תקין הם נידונים במידת מה למאסר בית למשך כל השבת... לא ברור עד כמה הוא הבין את התשובה, אבל כשהסתלק הפטיר לעבר הצוות: "אגיד לכם את האמת, אני לא ממש מבין מה זה הדבר הזה, וגם לא חשבתי מלכחילה להיענות לדרישות שלכם, אולם משנוכחתי בנחישות שלכם והעמידה העיקשת על העקרונות החשובים לכם, הבנתי שזה משהו חשוב ונעניתי לכם! זאת למרות שמדובר בצעד נדיר וחריג לחסום כביש ועורק תנועה ראשי כזה ללא אישורים מיוחדים מהדרגים הגבוהים ברשות המוסמכת", אמר והסתלק.

מתוך היומן

למעשה, למה להאריך בסיפורים, ב'זועד העירובין' הואיל לאפשר לנו הצצה נדירה לתוך יומנו של אחד הבודקים, ולרשום לעצמנו קצת ממה שראינו שם. לא הספקנו הרבה מדי מחוסר אפשרות זמן, בחרנו יום אחד ואותו נפרס בפניכם כאן:

יום ג' פרשת ראה. השעה 7:50 בבוקר לאחר תפילת שחרית. הבודק ניגש ליומן כדי לבדוק אלו מטלות עליו לבצע באותו יום, לאחר מכן מעתיק אותן לעצמו, וחיש מהר יוצא לסדר את מוטל עליו. ראשית, הוא שם פעמיו אל חנות הגינון ומברר מה קורה עם התיקון של דבר מה ממוצרי העירוב שנמסר לחנות ההיא. בעל העסק מתנצל שלא הצליח לתקן וממליץ על בעל עסק אחר, מומחה בעל שם המתגורר במושב צלפון, ללא שהיות מיותרות יוצא נציג 'זועד העירובין' ועושה את דרכו למושב צלפון, ומשאיר שם את המכשיר לבדיקה.

8.45, מעלה הנציג האחראי את כל הצוות על רכבו ויחד יוצאים לבדיקות יסודיות בקו העירוב, כמעשה שבשגרה. סך הכל עוד יום בעבודת הקודש של הבודקים. המזג אויר ה'נוח' של 32 מעלות בצל לא ממש מרתיע. הבודקים מגיעים לאיזור בית החולים הרצוג. יש צורך להגיע למתחם שמאחורי בית החולים, כשלשם כך יש צורך באישור מיוחד מטעם גורם הבטחון בבית החולים. לאחר קבלת האישור המיוחד, הבודקים יורדים לשטח המדובר ובודקים בצורה יסודית את כל המחיצות, מתקנים פירצה שנמצאה, ולאחר שעה קלה של עבודה שהסדירה את הפרצה כראוי, הם מתכוננים לצאת ולהמשיך בסיור. מתברר שיציאה ממתחם בית החולים אינו יכול להתבצע

גם הוא ללא אישור ושחרור רשמי... בדרך החוצה עוכב צוות הבודקים בידי אנשי הבטחון שדרשו לדעת באופן מדויק איזו פעולה חבלנית בוצעה מתחת לגבם...

9:50. ממשיכים בסיור לאורך הקו. הנה לא נעדר מעיניהם הבוחנות עמוד שנעקם כתוצאה מתאונה וחדל לשמש בתפקיד שנועד לו. בזריזות וביעילות נפרס הציוד המיוחד הנדרש לשם כך, ובמומחיות רבה ובס"ד מצליחים ליישר את העקמימות ב-100%, עד שלא ניכר כלל שאי פעם עיקמו את צורתו. במעבר אל העמוד הבא, מתברר כי הרכב הפוגע כנראה לא הצליח לבלום את עצמו בעמוד הקודם שנעקם והמשיך בדהרה אל העמוד הבא, שנהרס לחלוטין. כאן, כבר לא יעזור לנסות ליישר את העמוד שהתעקם ללא תקנה. מהר מאד נשלף הציוד, מתבצעת קריאה למוקד ועמוד חדש מגיע במיוחד אל המקום. הצוות מתחיל בגיבול מלט ואחרי כשעה נשתל במקום עמוד חדש במהירות הבזק, עד כי לא ניכר כי פנים חדשות באו לכאן...

השעון מראה 11:35, ממשיכים הלאה אל איזור... הבודקים מזהים ענפי עצים המתקרבים לחוטים בצורה מאיימת. תופעה זו נקראת בלשון הבודקים 'פגעי טבע'. מהר מאד נשלפים הכלים המתאימים והענפים עוברים גיזום מקצועי מהיר, שלא ירהיבו עוז להתקרב שוב אל החוטים היקרים...

12:00 הבודקים מגיעים לאיזור בית וגן מתקנים חוט החוצה את מסילות הרכבת הקלה, שנקרע על ידי אנשי דלא מעלי, ובהמשך מתעכבים ומתקנים את גדר הפח (בשימוש זמני) במקום בניה.

12:55 מתקבל טלפון מאחד הספקים המייצר סרט סימון מיוחד. הוא מעדכן שההזמנה מוכנה לאיסוף וצריך לקחתו כעת מכתובת מסוימת שנמצאת בקצה השני של העיר. המכונית עושה את דרכה לשם וההזמנה הנחוצה נאספת. גם שם באיזור מבחינים בגדר המשמשת את העירוב שנפרצו בו כמה וכמה פרצות בגין הפעילות המוגברת באתר הבניה שצף באיזור. מובן שהכל בא על פתרונו.

במקום קרוב מתבצעת בניה, בשכונה ברמות, יש צורך לתקן את שער הכניסה (הזמנית) בצורה הלכתית, ולבודק אופציות חלופיות לשער כניסה שעלולה להיפתח. זמן מה עובר עד שהצוות הורשה להיכנס למתחם הבניה כשהם מצוידים בקסדות מיוחדות, וגם זאת לאחר קבלת קיתונות של הפועלים ולאחר שליחת רמזים דקים ועבים על נוכחותם הבלתי רצויה...

1:20 מגיעים לאזור נטול גישה לרכב, הצוות יורד רגלית לשטח וממשיך

ועד
העירובין

מדריך
הכשרות

בר"ץ העדה החרדית

בהשגחת הבר"ץ
הישיבה החרדית

113

ועד
העירובין

מדריך
הכשרות

בר"ץ העדה החרדית

בהשגחת הבר"ץ
הישיבה החרדית

112

את הבדיקה בחום הלוהט. הזיעה ניגרת, אך עצם הנוכחות במקום ההוא אינו נעים מידי גם בשאר עונות השנה... המקום משקיף על רמאללה ואינו משרה רוגע על המבקרים בו. אולם הצוות שאינו חת ממאומה, ממשיך בבדיקה יסודית בתוואי העירוב. לאחר צעידה רגלית ממושכת תחת השמש הקופחת מתגלה בס"ד פרצה ענקית באורך 30 מטר שכנראה נפרצה ע"י בני הדודים שממול... ולפי כל השיטות והדיעות אין כרגע עירוב לאיזור כולו (על אף שגם אם לא היו מוצאים את התקלה יש למחיצות חזקה במקום שאין חשש וריעותא).

נערכת התייעצות קדחתנות בשטח, והוחלט על דפוס פעולה לפי תנאי השטח. הצוות יורד לעטרות הסמוכה ורוכש שם 3 עמודים חדשים, ולאחרי שלוש שעות לערך, הם מאפשרים לעצמם לנשום לרווחה. ב"ה סיימנו להעמיד 2 'צורות הפתח' במקום הגדר. הבודקים סופקים ידיים מנחת, כשהם מעדכנים את הרבנים בתוצאות הטובות. הסיפוק הוא גדול ב"ה, והסייעתא השמיא המיוחדת שמלווה אותם, שהנחה אותם לאיזור ואפשרה להם גם למצוא את התקלה וגם לתקן אותה על הצד הטוב ביותר נותן כח להמשך. בסך הכל מדובר במקום שאינו כלול בסיוור הרגיל שנערך בשבוע רגיל, כי מדובר במחיצה טובה וחזקה לכל הדעות, ואין שם שום חשש, וזה תקין לפי כל כללי ההלכה והפסק. ובכל זאת... היתה זו השגחה פרטית מופלאה שהנחתה את רגליהם לשם, כדי לתקן את הגדר כדת וכדין.

4:40 בצהריים, אנו חוזרים משטח הוואדי לכיוון הכביש ואם חושב לעצמו הצוות שבכך תמו תלאותיהם, הרי שעד מהרה חשים הם בפנצ'ר ברכב. יוצאים לבדוק, ורואים שבורג חדר לצמיג האחורי של הרכב והשבית את הרכב באזור הררי וכלל לא סימפטי... באין ברירה מטפלים בתקלה במקום בתוך דיונות עפר, ובאפיסת הכוחות ממש הצליח הצוות סוף סוף לעלות על הכביש, סמוך ונראה לציון שמואל הנביא כשהשעון מראה 7.35 רבע שעה לשקיעה.

תפילת מנחה והודיה לה' על הס"ד, אח"כ טעימה קלה לקיים מה שנאמר 'וסעדו ליבכם ואחר תעבורו'... כדי לאגור כוחות מחודשים ליומן המשימות העמוס הממתין ליום המחרת.

השקעה

כפי שהתחלנו, ב'ועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית, מציינים שורה ארוכה של שיפורים והשקעות שמוכנסים תמידין כסדרן במערך העירוב, כאשר המושג 'חיסכון' פשוט אינו קיים כל עוד מדובר על הידור נוסף, שיפור נוסף או דרך נוספת להאריך את חיי המוצרים המתכלים.

ולדוגמה קטנה, ניתן להשיג עמודי ברזל המשמשים לעירוב, במחיר מוזל עד כדי מחצית מן המחיר, אך מכיוון שהעובי והחוזק שלהם נמוך ואינו עמיד לאורך זמן, מקפידים ב'ועד העירובין' לרכוש דייקא את היקר, אך החזק, אשר יעמוד לימים רבים ובתוספת הידור.

בפועל אין זה כלל כה פשוט כפי שזה נשמע מהעובדה הפשוטה, שמחלקת הכספים של 'ועד העירובין' אינו מקבל סיוע משום גורם חיצוני, אלא מתנהל כגוף עצמאי לחלוטין. כאשר משמעות הדבר היא שכל ההשקעות היקרות להחריד נעשות ע"י הוועד בעצמו והנהלת העדה החרדית, וללא כל עזרה מגוף אחר! ואם לפי המושכל הראשון נתון זה אמור להשפיע על טיב הכשרות ואיכותה, הרי בא 'ועד העירובין', ומוכיח את ההיפך הגמור; כמו כן, כל הצעה לשיפור העירוב כך שיעמוד לפי שיטה נוספת, עוברת דיון יסודי ובכל כובד הראש הראוי, ואם תימצא כראויה אכן תתקבל בברכה ותישמע לאלתר בשטח! והכל כדי שתהיה לתועלת ציבור שומרי שבת ומקדשי שביעי עה"י. החברי ב'ועד העירובין' אף מציינים שלאור השקעות העתק הנדרשות לצורך כך, מה גם שמדובר בגוף המקפיד ביותר על כל חומרה שהוא מציב כתנאי סף, מדובר בדבר שאינו מובן מאליו כלל ועיקר.

ב'ועד העירובין' אינם חוסכים גם במשאבים אף כאשר מדובר על פתרונות הבאים כשיפור העירוב והידורו, כך שיהיה כשר לכתחילה לשיטות רבות ככל האפשר. משקיעים לא רק באיכות החומרים להידור העירוב עצמו, אלא גם לכל מה שקשור לתשתיות העירוב, לגדרות ולעמודים, ללחיים ולמחיצות ל'צורות הפתח', הכל על מנת שיהיה העירוב לכתחילה לתועלת רבבות אלפי היראים הסומכים על העירוב.

עבודת הקודש המתבצעת על ידי מומחים וותיקים רבות בשנים מהשורה הראשונה בתחום, הבודקים פעמיים מדי ערב שבת בשבתו כדי להבטיח את כשרות העירוב למהדרין מן המהדרין, ולשלול כל פגיעה בדרגת כשרותו.

השקעה פירושו שעל כל תג ותג עומדים ומתקנים ללא הגבלת זמן ודמים תרתי וקושי השטח ועל ספוק חשש חוזרים ובודקים חזור ובודק שיהיה 100% כשר ומהודר.

כמו כן, הוסיף 'ועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית שירות מיוחד הניתן טלפונית, המאפשר לציבור הרחב לברר מידע נחוץ בעניין גבולות העירוב, עד כניסת השבת. פרטים במוקד עירוב בד"ץ העדה החרדית במספר: 072-3372293.

לסיום, מדגישים ב'ועד העירובין' שסייעתא דשמיא גדולה מלווה את כל

פעולותיהם מאז ימותיו של הרה"צ רבי בן ציון ידלר זצ"ל ומרן בעל האדר"ת זצוק"ל אשר התחילו במלאכה זו במאה הקודמת. כיום, אנו רואים בעליל שזכות ציבור היראים והשלמים, יחד עם ההשקעה המרובה והמסירות, הם שמביאים את העוסקים בעבודת הקודש למקומות שעל פי דרך הטבע לא היו מגיעים אליהם ולא היו עולים על כל מיני תקלות.

זכות אבות העדה לדורותיה שלקחו את משימת התקנת העירוב המהודר בירושלים עיה"ק משנות דור שיהיה לכתחילה לציבור המהדרין לראש מעייניהם, עומדת ל'ועד העירובין' שיעשו חיל ורוב הצלחה במשמרתם. והסייעתא דשמיא גם מגינה עליהם בשעת עבודתם שיישמרו מכל צער ונזק ולא יפגעו במהלך עבודתם ועל כך להלן.

נס גלוי

לפני כשנה, צוות הבודקים עבר בבדיקה יסודית את תוואי העירוב בעיר בית שמש ועסקו במתיחת החוטים בכמה מקומות בעיר שהתרופפו עקב הגשמים. לאחר מכן הם התרכזו בניקוי גזמי עצים המתקרבים לחוטים, כדרכם בקודש. כמובן ננקטו כל אמצעי הזהירות שלא לבוא לידי סכנה ח"ו.

במעמד זה התגלה כי אחד העמודים הממוקם בירידה תלולה, התנקזו אליו בוץ ושלוליות מים. היה צורך לתקן את החוט שעל העמוד ההוא, ותוך כדי שהבודק מחזיק את מקל הטלסקופ המיוחד - להרמת חוט העירוב, הוא החליק ומעד ונפל מלוא קומתו. לא זו אף זו, תוך כדי נפילה נגע ראש המקל שבידו בכבל מתח גבוה והתחיל להתחשמל רח"ל. במקרים מעין אלו, הדבר מסתיים באסון מהיר וטראגי ח"ו, וכך היה צריך לכאורה להיות כאן, אולם ברגע האחרון ונגד כל הגיון נפל המקל מיד הבודק וכך נותק החיבור בינו לבין חוט החשמל - וכך ניצל משריפה וודאית, ויצא ידי חובה בשריפת נעליו ובגדיו וכוויות קלות בידו ורגליו.

הודו לה', לאחר כמה ימי אישפוז הוא שוחרר ב"ה לביתו כשהוא בריא ושלם וזוכה לביקורם של רבני הבד"ץ שהתרגשו ובאו לראות ולהודות על הנס הגדול לו זכה, בזכות אבות העדה וזכות הרבים.

היה זה נס גלוי, שכן בדרך הטבע בעת התחשמלות החפץ נצמד לגוף האדם בחזקה ללא שום אפשרות ניתוק. הרופאים לא יכלו להאמין למראה עיניהם, כיצד יוצאים מהתחשמלות ממתח כה גבוה בפגיעה כה מזערית, ללא שום פגיעה באברים הפנימיים שבגוף ל"ע! "זו פשוט נס, אין לנו הסבר הגיוני כיצד זה קרה", הכריזו פה אחד (אחד מהרופאים ניסה לברר האם מטרת העירוב הוא להפריד בין גברים לנשים?...).

אם רק היו יוצאים ורואים את מלאכת העירוב הגדולה הנפרשת בעיה"ק ירושלים תובב"א, עיה"ת בית שמש ת"ו ובאתרא קדישא מירון ת"ו, והיו מבינים כמה גדולה זכות הרבים תלויה בכך ועד כמה נאמנים 'ועד העירובין' למלאכתם, כי שליחי מצוה שאינם ניזקים בעבודתם, הם בוודאי היו מבינים את השמירה המיוחדת לה זוכים מזכי הרבים אלו בכל שעה ושעה.

לכל המעוניין

המעוניינים לקחת חלק בהחזקת קו העירוב לזיכוי הרבים גדול זה, לרבות אלפי ישראל, אפשר לפנות **להרב נחום ראטה הי"ו בטל: 052-7636793** ויבוא עליכם ברכת טוב. וסגולותיו הנשגבים יעמדו לכם בכל אשר תפנו ותעשו כמבואר בסה"ק.

הודעה חשובה!

הודעות ובירורים או דיווח על תקלות בנושא העירובין בלבד **נא להתקשר 072-3372293** משתדלים לטפל בכל פניה בע"ה.

אזהרה!

יש כמה מקומות בערים ומקומות נופש שונים בארה"ק שנבדק ו/או הותקן באופן חד פעמי עירוב ע"י ועד העירוב (לבקשת קבוצות שיצאו לשבתות) אנו מזהירים בזה כי אין שום אחריות ופיקוח על תקינות העירוב בהמשך, ויתכן שינויים במשך הזמן שנפסל העירוב. ואפי' כשהמארח אומר שיש עירוב מהודרת מהבד"ץ - ויש להיזהר!

לרבים השואלים!

לא קיים שום עירוב במירון מעבר לגבולי העירוב המסומנים במפה ובמקום קדוש זה בוודאי יש להזהר מאד מלטלטל בשבת מעבר לגבולי העירוב.
מפת גבולות העירוב באתרא קדישא - מירון שבהשגחתנו מעודכן לניסן תשפ"א ובפיקוח ע"י רבני ועד העירובין שליט"א

כביש מס 9 שכונת רמת שלמה,
רמות, כביש רמות וכביש מס' 4

א. בצפון העיר קו העירוב נמשך ע"י צוה"פ בצומת הגבעה הצרפתית (המשך הכביש לנווה יעקב מחוץ לעירוב) לעבר כביש מס' 9 (יגאל ידין) מימין הכביש, עד לשביל העולה לתחנת המסוף אנד ברמת שלמה, השביל בתוך העירוב, מקיף את כל שכונת רמת שלמה (עיין הוראות 1), וברח' דרוק בצד ימין הצוה"פ מתחברים לצוק לעבר כביש מס' 9 לעבר כביש רמות מקיף את כל רמות א' ב' ג' וד' וממשיך לכביש רמות מימין, כשכל הכביש בתוך העירוב, ופונה לכביש מס' 4 שהוא בתוך העירוב עד כביש הירידה לליפתא. [המעין וכל הירידה למעין והבתים של ליפתא מחוץ לעירוב!]

הכניסה לעיר - שכונות
גבעת שאול הר נוף - ובית וגן

ב. ממשיך לעבר שכונת גבעת שאול (עיין הוראות 2), מקיף את שכונת גבעת שאול לעבר שוק הסיטונאי (השוק מחוץ לעירוב), [ביה"ס בית יעקב בתוך העירוב]. לעבר ביה"ח הרצוג שהוא תוך גבולת העירוב (המשך הדרך מהצומת הכניסה להר תמיר. להר המנוחות מחוץ לעירוב). מקיף את ביה"ח הרצוג לעבר רח' עקיבא אזולאי מצד ימין [יש להיזהר שלא לטלטל מחוץ לעירוב על המדרכה מצד זה]. לעבר רח' כנפי נשרים חוצה בצה"פ ליד רדיו צליל להר נוף (עיין בהוראות 3), לאורך רח' ניסים על המדרכה מצד ימין [יש להיזהר מאד לאורך המדרכה לא לטלטל מחוץ לעירוב] לאחורי הבניינים של רח' בויאן, [השביל מאחורי הבניינים שם מחוץ לעירוב, הכניסה האחורית לאולם ביהכ"נ אברהם יגל לע"ע מחוץ לעירוב]. לאורך רח' חי טייב בצד במדרכה מצד ימין [להיזהר שם לפני המתנס'ס והבי"ס לכיוון הוואדין], ממשיך עם הבניינים של רח' אבן דנן [המדרכות לשביל מאחורי הבניינים - וכל השביל מחוץ לעירוב] לגן המשחקים בתחילת היער הסמוך לביה"ס [הגן שם - והשביל העולה לרח' חזקיהו רבין בתוך העירוב], על כביש חזקיהו רבין - לעבר הר נוף (עיין הוראות 3) - היער מחוץ לעירוב). דרך הבניינים וגדרי החצרות לרח' פרחי חן ולח' מגדים [חלק גדול מרחובות אלו מחוץ לעירוב ויש לשים לב לצוה"פ החוצים שם על

הכביש], לגדר החניות של ביה"ק צבאי בשד' הרצל (הגן ציבורי שמעבר לשערים שם מחוץ לעירוב), עד לצומת בית וגן, ומתחבר לבין וגן. המשך רח' הרצל לקרית יובל - לביה"ח עין כרם מחוץ לעירוב.

ביה"ח שערי צדק - גבעת מרדכי - בית הכרם

ג. העירוב מקיף את שכונות בית וגן וגבעת מרדכי וביה"ח שערי צדק וממשיך לעבר כביש בגין, [כשהכביש בתוך העירוב עד מחלף גבעת מרדכי] וממשיך לשד' רבין [והוא בתוך העירוב] עד לפני המנהרה (שליד גן סאקר, עיין הוראות 5-7), לעבר שד' בן צבי, כולל הצומת בן צבי בצלאל, שהוא בתוך העירוב.

שד' בן צבי - בנייני וולפסון - שכונת שערי חסד

ד. ממשיך לאורך שד' בן צבי מצד שמאל לעבר קריית וולפסון (עיין הוראות 8), כולל בנייני וולפסון ומקיף את שכונת שערי חסד, בסוף רח' דיסקין חוצה בצוה"פ על הכביש לעבר רח' שפרוט - רמב"ן, רח' רמב"ן רק מצומת שפרוט לעבר צומת ככר צרפת לרח' אגרון בתוך העירוב.

רח' המלך ג'ורג' - אגרון - שער יפו

ה. מחיצות העירוב נמשך לעבר ככר צרפת (צומת המלך ג'ורג' - אגרון), כולל הצומת והכיכר [וכל רח' המלך ג'ורג' ובתי מלון שרתון לפאזה - פרימה המלכים בתוך העירוב] (עיין הוראות 9-10) לעבר רח' גרשון אגרון, לאורך הרחוב מצד ימין לעבר רח' המלך דוד, חוצה המלך דוד לרח' שאמע, לעבר יפו [כולל בתי מלון מצודת דוד - פנינת דן - שכונת כפר דוד] (עיין הוראות 11).

עיר העתיקה - כביש מס' 1 -
בתי מלון ציון שמעון הצדיק ביה"ח הר הצופים

ו. העירוב מקיף העיר העתיקה, ואחרי שער שכם חוצה צוה"פ על הכביש וממשיך עם מחיצות לעבר ציון שמעון הצדיק, הציון בתוך העירוב, [וכן בתי המלון נובוטל, עץ הזית, וגרנד קורט]. חוצה ברח' אבו בכר ממעלה לציון, וכולל שכונת שמעון הצדיק, חוצה בצוה"פ לרח' שמעון הצדיק [והוא בתוך העירוב] (עיין הוראות 12) לעבר בנין משמר הגבול, לאורך כביש מס' 1 והוא כולו בתוך העירוב, לעבר מטה ארצי, חוצה בצורת הפתח הרחובות - דרך הר הזיתים ושד'

ידיעות נחוצות בגבולי העירוב שבהשגחתנו בדבר טלטול בשבת בין השכונות, וברחובות בסוף כמה שכונות

עקב פניות ציבור הרחב הסומכים על העירוב שבהשגחתנו, להדגיש הרחובות בסוף השכונות שייתכן שעוברים ומטיילים שם ליד גבולות העירוב, ומבלי יודעין עלולים לצאת ולטלטל מחוץ לגבולות העירוב המהודרת, לכן אנו מדגישים כמה וכמה רחובות כאלו, שגבולות העירוב חוצה ונפסק שם, וראוי לשים לב במקומות דלהלן:

1. בכניסה הראשית לעיר כ-100 מטר מהצומת לכיוון היציאה חוצה צוה"פ על רוחב הכביש, ומאחרי החוט - המשך הכביש לגינות סחרוב אינו בתוך העירוב. [וכמו"כ כל החורשה שמאחורי רח' עזריאל מחוץ לעירוב].
2. ברח' עקיבא אזולאי צומת רח' נחום חפצדי (לתחנת דלק פז) מאחרי החוט שחוצה בתחילת כביש חפצדי, וכל רח' חפצדי מחוץ לעירוב, וכן מצידו השני של רח' חפצדי מאחרי תחנת הדלק (סונול) שבצומת הר נוף ברח' מלמד (ליד רדיו צליל) חוצה צוה"פ על הכביש, וא"א לחצות משם לגבעת שאול דרך רח' מלמד - וחפצדי. [כנפי נשרים בתוך העירוב המהודר].
3. ברח' חזקיהו רבין מאחרי החוט לרוחב הכביש בתחילת הירידה (שעולה מהיער בסוף גן המשחקים שם) הירידה ליער י-ם מחוץ לעירוב, ואין דרך משם לשערי צדק ולבית וגן. היער אחרי גן המשחקים שסמוך לביה"ס שם אינו בתוך העירוב. [הגן עצמו בתוך העירוב, ויש לשים לב לצוה"פ החוצים שם במורדת ובמעלת ההר והשביל]. וכן הדרך להר נוף הוא אך ורק דרך רח' כנפי נשרים, רחוב בית הדפוס אינו בתוך קו העירוב.
4. בכביש רופין מאחרי צומת הכניסה לבתי המלון (רח' זאב ווילנאי) חוצה צוה"פ על הכביש, והמשך הכביש מתחילת גשר רופין לעבר בנק ישראל - והמשרדים שם, מחוץ לעירוב, כל בתי המלון שם הם בתוך העירוב,
5. בשדרות רבין (כביש משרד החוץ) שהוא בתוך העירוב, והמשך הדרך לשד' בן צבי צומת בצלאל מעל המנהרה דרך הגן [הן השביל בצד ימין והן השביל בצד שמאל] מחוץ לעירוב, המעבר לשד' בן צבי -

האוניברסיטה, לאורך רח' אהרן קציר לעבר שד' ווינסטון צ'רצ'יל לביה"ח הדסה הר הצופים, [מאחרי צומת הכניסה לביה"ח המשך הדרך לאוניברסיטה מחוץ לעירוב]. מקיף את ביה"ח (האוניברסיטה וחלק מהמעונות מחוץ לעירוב). מלון הייבט ממשיך לכביש 1 עד צומת הגבעה הצרפתית.

להודעות וברורים אפשר לברר ולהודיע בטלפון: 072-3372293

שמחים לשומרו ולערב ערוב

העירוב המהודר שבהשגחתנו נתייסד לפני למעלה מיוכל שנים ע"י רבותנו הגאונים נבג"מ והתרחב במשך השנים יותר ויותר לפי דרישת הציבור, ומקיף כהיום את רוב השכונות החרדיות בירושלים בבית שמש, ובאתרא קדישא מירון. כל העירובין במקומות הנ"ל נבדקו בקפדנות תמידין כסדרן ע"י אברכים יראי שמים העוסקים בערובין רבות בשנים:

רבני וועד העירובין שליט"א השוקדים במלאכת הקודש תמידין כסדרן ולא חוסכים שום מאמצים בכבוד ראש מרובה לשמור על תקינות העירוב למהדרין:

הרה"ג ר' חיים יוסף בלוי שליט"א, מו"צ

הרה"ג ר' יצחק רוזנבלט שליט"א, מו"צ

הרה"ג ר' נפתלי צבי רוטנברג שליט"א, מו"צ

הרה"ג ר' מאיר העלער שליט"א, מו"צ

הרב זאב דייטש שליט"א - ירושלים

הרב מאיר יארבלום - צפת ואתר"ק מירון, אור הגנוז ובר יוחאי

לרבים השואלים!

בענין "עירובי תחומין" בעיית בית שמש ב', ג' וד'

רבני העירובין דעדתינו שליט"א הודיעו, כי שכונות רמב"ש ב', ג' וד' סמוכים זה לזה כעיר אחת לענין תחום שבת ומותר ללכת ממקום למקום, אך לא לענין טלטול ברה"ר, אך ורק בתוך גבולות העירובין בכל מקום ומקום, כמסומן במפות השכונות.

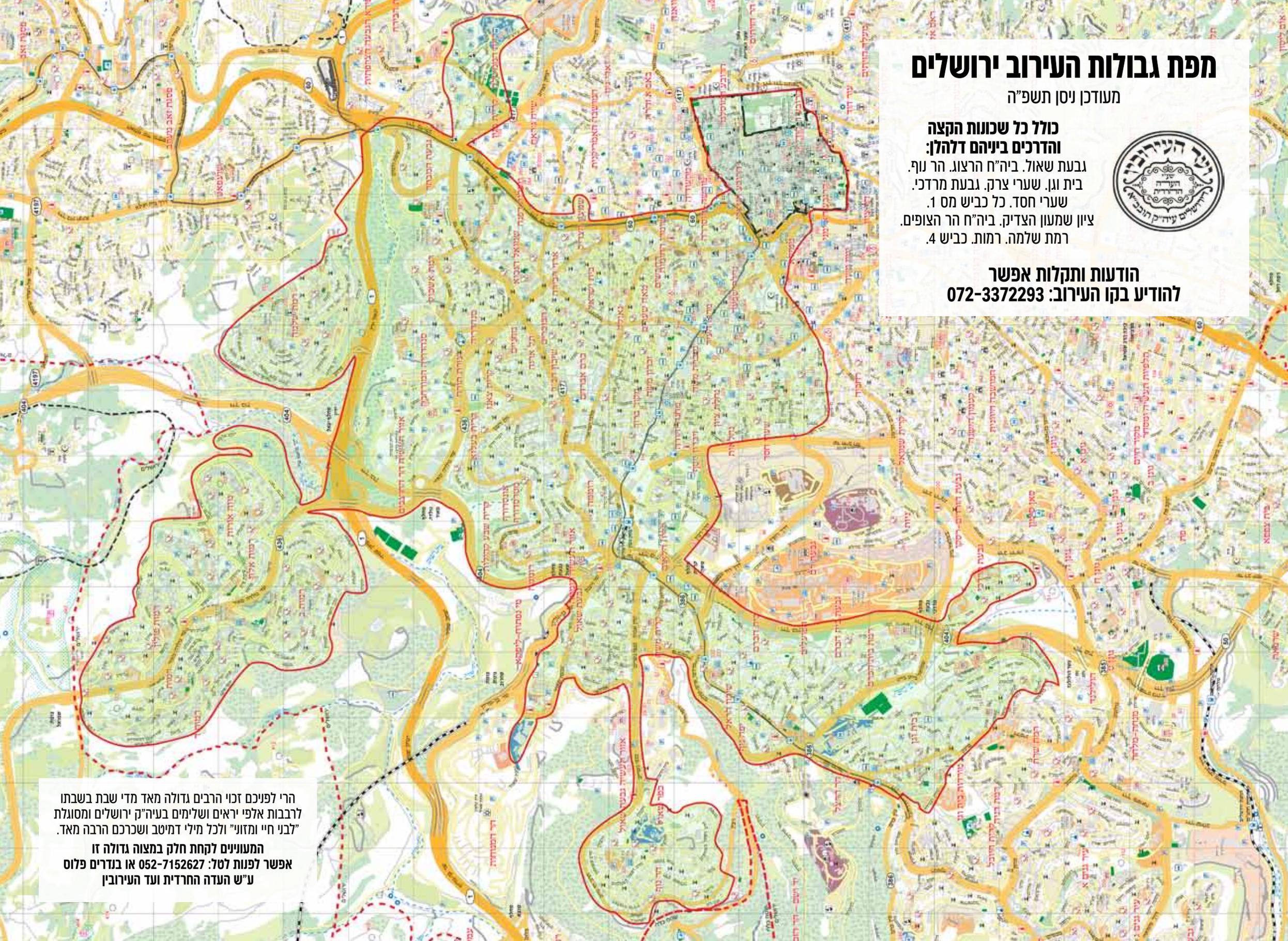
ועד העירובין של העדה החרדית

יש מקומות שצריכים זהירות
שלא להוציא ולטלטל מחוץ לגבולות העירוב:

1. מאחורי ציון הרשב"י (מאחורי מתחם תולדות אברהם יצחק) במורד ההר ליד גדר הפח [ראה מס' 9 במפה]. מתקינים שם אוהלים, ויש ששמים את האוהל מחוץ לגבול העירוב החוצה שם, ויש להיזהר מאד מאד, (ויש ששמים חוטים לעירוב מסביב אוהלם, ואינם בקיאים בפרטי ההלכות, והוא למראית העין בלבד, ורובם פסולים). וכן הציון של שמאי הזקן והדרך לשם מחוץ לעירוב. (ובפרט לבני ישיבה ובני תורה יש להיזהר שם שלא להיכשל באיסורי טלטול בשבת ר"ל)
2. בכביש הראשי מירון צפת המבוא לכפר מירון - לאורך הכפר [ממס' 2 עד מס' 3 במפה] יש עירוב נפרד, בכל שטח החניון הגדול לאוטובוסים בל"ג בעומר אין שום עירוב כלל. וכן המשך הכביש לכיוון מגידו. השביל החדש ליד מקורות אינו בתוך העירוב.
3. כביש הראשי מירון סאסא [ממס' 3 עד מס' 4 במפה] עד צומת ישוב אור הגנוז - בר יוחאי, מוקף בעירוב כללי. היישובים בר יוחאי - אור הגנוז בתוך העירוב הכללי, (וכנ"ל שיש לברר מדי פעם את תקינות העירוב הכללי).
4. בכביש בורמא שהוא בתוך העירוב, קיימת גדר רשת לאורך הכביש שהוא משמש למחיצת העירוב, ואסור להוציא מעבר לגדר זו וצוה"פ שם, למעלה ההר [ראה מס' 7 במפה].
5. למעלה ליד ביה"ק מאחורי בני עקיבא, יש להיזהר בדרך לרפתות הבקר, לא להוציא מעבר לצוה"פ החוצה שם באמצע הדרך, שטח הבקר והדרך אליו הוא מחוץ לעירוב [ראה מס' 8 במפה], ומשם אין גישה בתוך העירוב לציון ר' יוסי בן קיסמא. רק מהמדרגות בכביש בורמא.
6. אלו היוצאים מחוץ לגבולות העירוב ואינם מטלטלים, עליהם להיזהר לאיסור תחומין.

ולרח' בצלאל הוא אך ורק מלמטה דרך פנים המנהרה מלמטה, גן סאקר מחוץ לעירוב. ובכל אורך רבין יש לשים לב לצוה"פ לרחובות מצד ימין שהם מחוץ לעירוב.

6. בשדרות בן צבי בצומות בצלאל, מצד ימין חוצה צוה"פ לרוחב הכביש והמשך הכביש לקריית וולפסון ולשכונות שם ולרח' הרצוג - עזה, מחוץ לעירוב. בניני וולפסון עצמם נכללים בתוך העירוב, הגישה לשם הוא רק דרך רח' דיסקין - שערי חסד, וכן המדרגות מרח' דיסקין לרח' בן צבי מחוץ לעירוב.
7. בשכונת שערי חסד בסוף רח' דיסקין לכיוון רח' רופין - בן צבי חוצה צוה"פ על הכביש והמשך הדרך לרמב"ן מחוץ לעירוב. וכן ברמב"ן צומת אבן שפרוט מאחרי החוט לעבר בן צבי, מחוץ לעירוב. ולעבר מעלה ורמב"ן עצמו, בתוך העירוב.
8. בכיכר צרפת על צומות רח' דרך עזה - ורח' קרן היסוד חוצה צוה"פ על הכביש והמשך הכביש לעזה - ולקרן היסוד קטמון, מחוץ לעירוב.
9. ברח' המלך דוד פינת רח' הס חוצה צוה"פ על הכביש ומאחרי החוט המשך רח' המלך דוד לכיוון קטמון מחוץ לעירוב בד"ץ, [ובסוף רח' שאמע חוצה צוה"פ על הכביש, והמעבר משם לשער יפו הוא רק מהמדרגות החוצות לפני החוט].
10. הכניסה לשער יפו - והדרך לכותל הוא רק מעל הגשר מלמעלה, או דרך רח' העמק - למדרגות העולות מלמטה לגשר, ולא מכביש הכניסה למכוניות, ומיד אחרי צומת רח' העמק המשך הכביש להר ציון - ולתלפיות, אינו בתוך העירוב. [קבר דוד המלך מוקף בעירוב פנימי].
11. בכביש מעל ציון שמעון הצדיק חוצה צוה"פ על הכביש, והמשך הדרך (דרך ערבים) להר הצופים מחוץ לעירוב.
12. בצומת הגבעה הצרפתית חוצות צוה"פ על הצומות, והמשך הדרך - לנווה יעקב - ולפסגת זאב - ושכונות אלו, מחוץ לעירוב. [בתי מלון הייט - נובוטל - עץ הזית - גרנד קורט, הם בתוך העירוב המהודרת, וכן הדרך לציון התנא הכהן גדול שמעון הצדיק זי"ע, והדרך לביה"ח הר הצופים מרח' המטה הארצי]. שכונת הגבעה הצרפתית מחוץ לגבולות העירוב.

מפת גבולות העירוב ירושלים

מעודכן ניסן תשפ"ה

כולל כל שכונות הקצה והדרכים ביניהם דלהלן:

גבעת שאול, ביה"ח הרצוג, הר נוף, בית וגן, שערי צדק, גבעת מרדכי, שערי חסד, כל כביש מס 1, ציון שמעון הצדיק, ביה"ח הר הצופים, רמת שלמה, רמות, כביש 4.

הודעות ותקלות אפשר להודיע בקו העירוב: 072-3372293

הרי לפניכם זכוי הרבים גדולה מאד מדי שבת בשבתו לרבות אלפי יראים ושלימים בעיה"ק ירושלים ומסוגלת לבני חיי ומזוני ולכל מילי דמיטב ושכרם הרבה מאד. המעונינים לקחת חלק במצוה גדולה זו אפשר לפנות לטל: 052-7152627 או בנדרים פלוס ע"ש העדה החרדית ועד העירובין

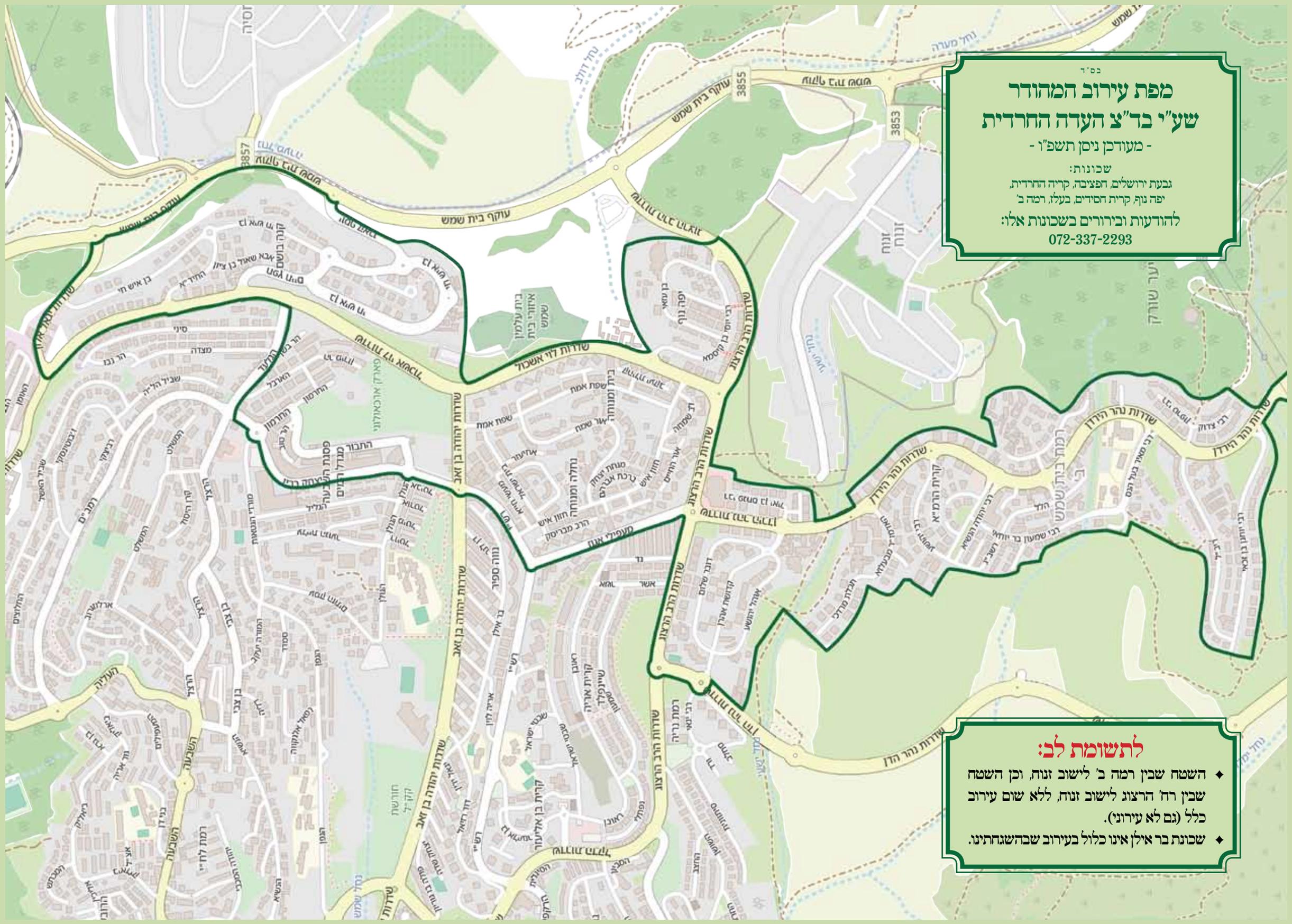
כס"ד
מפת עירוב המהודר
שע"י בד"צ העדה החרדית

- מעורכן ניסן תשפ"ו -

שכונות:
גבעת ירושלים, חפציבה, קריה החרדית,
יפה נוף, קריית חסידים, בעלז, רמה ב'
להודעות ובירורים בשכונות אלו:
072-337-2293

לתשומת לב:

- ◆ השטח שבין רמה ב' ליישוב זנוח, וכן השטח שבין רח' הרצוג ליישוב זנוח, ללא שום עירוב כלל (גם לא עירוני).
- ◆ שכונת בר אילן אינו כלול בעירוב שבהשגחתנו.

מפת עירוב המהודר שע"י בר"צ העדה החרדית

- מעודכן ניסן תשפ"ו -

שכונות: רמה א, עין גדי,

להודעות וביורים בשכונות אלו:

072-337-2293

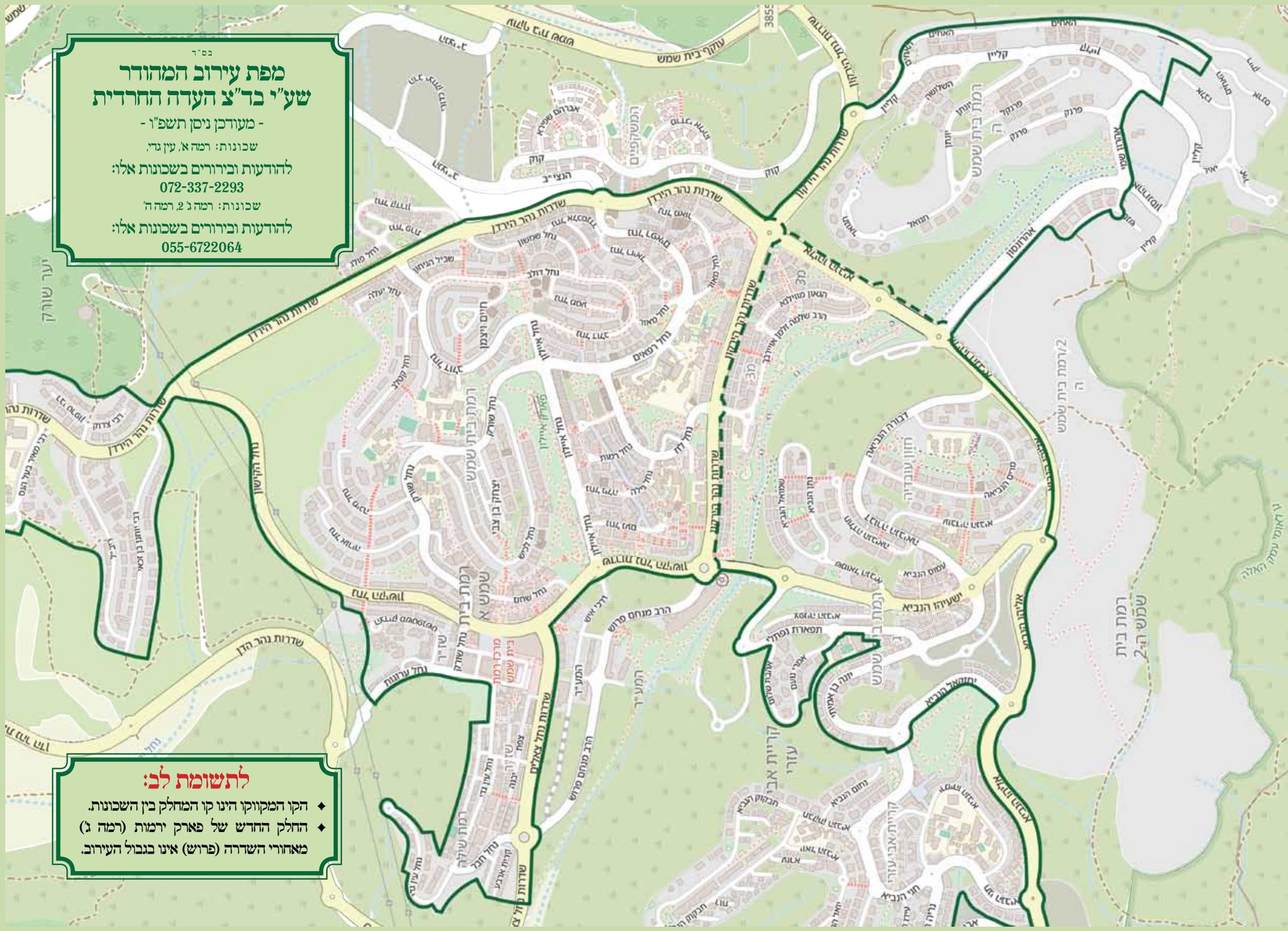
שכונות: רמה ג, רמה ה'

להודעות וביורים בשכונות אלו:

055-6722064

לתשומת לב:

- ◆ הקו המקווקו הינו קו המחלק בין השכונות.
- ◆ החלק החדש של פארק ירמות (רמה ג) מאחורי השרדה (פרוש) אינו בגבול העירוב.

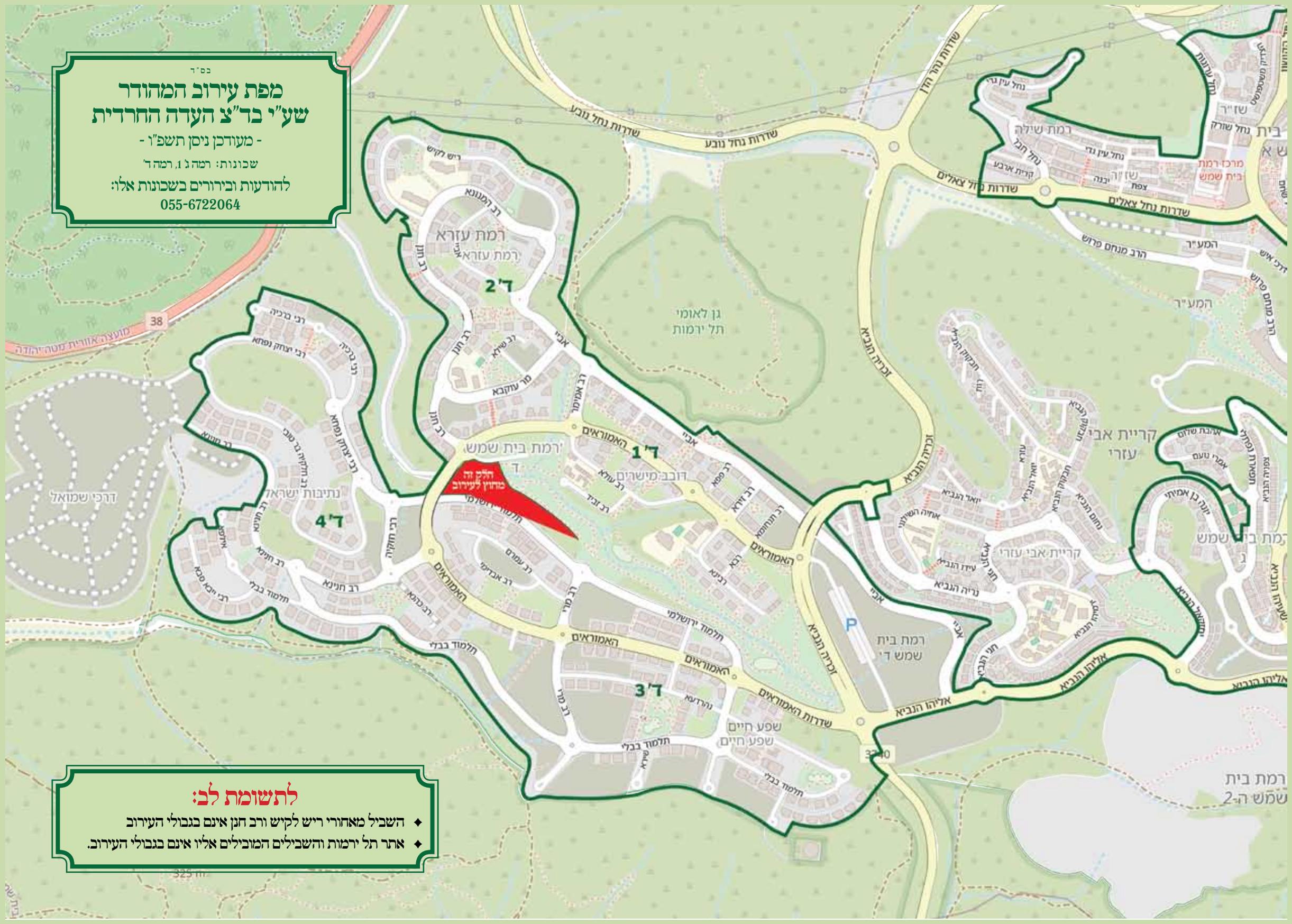
בס"ד
מפת עירוב המהודר
שע"י בר"צ העדה החרדית

- מעודכן ניסן תשפ"ו -

שכונות: רמה ג, 1, רמה ד'

להודעות ובירורים בשכונות אלו:

055-6722064

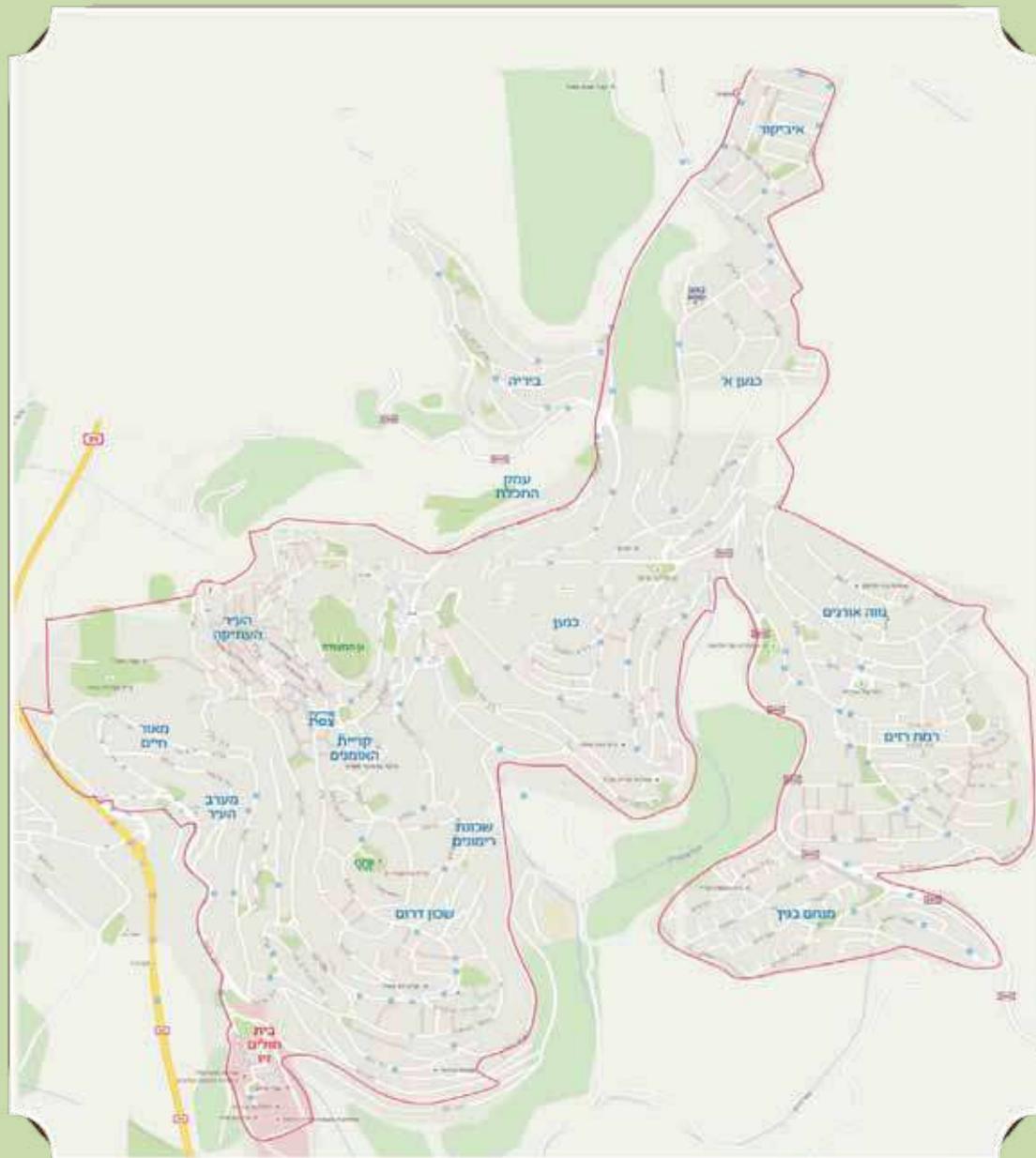

לתשומת לב:

- ◆ השביל מאחורי ריש לקיש ורב חנן אינם בגבולי העירוב
- ◆ אתר תל ירמות והשבילים המובילים אליו אינם בגבולי העירוב.

מפת גבולות העירוב בעיה"ק צפת ת"ז

העירוב מפקוח ע"י רבני עירוב מהדרין צפת שליט"א בשיתוף רבני ועד העירובין של העדה החרדית שליט"א שופץ והורחב ע"י הגאון הצדיק מהר"ם ברילל שליט"א אב"ד ור"מ זעליחאב ברוקלין ובית שמש ונשיא מוסדות תפארת חיים זאנוויל צפת

מפת העירוב המהודר
שעי"י העדה החרדית ירושלים תומכ"א

מירון והסביבה
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עדה החרדית

קו העירוב הכללי —————
סגורה לכל יישוב בסמו עצמו - - - - -

כשרות הבית לפסח

הוראות ותזכורות
לערבי פסחים

מפתח להלכות הכשרות

אות	פרק	פרק	אות
ח	יד	שיעור זמן אכילתה	אכילת מצה
ג	ד	חיוב ואופני הגעלתם	אלומיניום - רדידי או כלים חד פעמיים
יד	ב - ד	שיעור שתייתן	ארבע כוסות
ט	א	שתכולתו נמכר לנכרי - חיוב סגירתו או סימונו	ארון
ט	ב	הכשרתו לפסח	אריחי החרסינה
ג	טז	חשש חמץ הדבוק עליהן	ביצים
ח	ב	אופן הכשרתו לפסח	ברז
יד	יא, יב	איסור אכילתו כשהוא צלי בליל פסח	בשר
ג	ג	הרבה כלים יחד או כלי בתוך כלי	הגעלת כלים
ב	יא	שיעור החיוב לחומרא ושיעור חיוב ברכה	הפרשת חלה
ג - ה	יא	אופן הפרשה ונוסחתה	הפרשת חלה
ח - י	יא	צירוף כמה חבילות יחד	הפרשת חלה
ב	יז	לגבי חמץ גמור	חמץ לאחר פסח
ד	יז	אין חשש לגבי קמח	חמץ לאחר פסח
ח	א, ב	חובת הבדיקה	חנות - מחסן - רכב
ג, יב, יג	ג	לענין הגעלה	חציצה בכלים
ח	ו	לענין טבילה	חציצה בכלים
ג - ה	יג	שלא הכינם מבעוד יום	חרוסת - מי מלח - צלית
ט - יא	ו	ע"י קטן - כלי בתוך כלי - אופן החזקת הכלי	טבילת כלים
א	א	שהנשים עונדות על ידיהן - חיוב הגעלתן להשתמש בהן לפסח	טבעות
ז	ד	אופני הגעלתו	טוסטר
ד - ז	ב	הכשרתו לפסח	כיור - חרסינה או נירוסטה

פרק אות

ג	ב	השימוש בו בפסח	כיור נירוסטה
ה	ח	חובת בדיקתם וזמן הבדיקה	כיסוי הבגדים - קפלי מכנסיים (מאנז'עטן)
ז	ג	הגעלתו להופכו לחלבי וכן להיפך	כלי בשרי
ז	ג	שנאסר אופני הגעלתו	כלי גדול
ו, ה	ד	אופני הגעלתו	כלי גדול חדש
ט	ג	אם מועילה הגעלה	כלי זכוכית
ד-ה	ג	דיני ההגעלה	כלי ישן שנאסר
א	ד	דיני ההגעלה	כלי מתכת חדשים
ג	ג	חשש איסור המרוח עליהם	כלי מתכת חדשים
י, יא	ג	אם מועילה הגעלה	כלי פורצלן ואמאייל
ח	ג	שנאסר אם מועילה הגעלה	כלי פלסטיק
ז	ו	לגבי חיוב טבילה	כלים המיוצרים בא"י
א-ג	ו	סוגי הכלים החייבים בטבילה מדאורייתא או מדרבנן	כלים חדשים
ו-ד	ו	סוגי הכלים הפטורים מטבילה	כלים חדשים
ו	ג	הגעלתם יחד	כלים חדשים וישנים
ז	ג	הגעלתם יחד	כלים חלביים ובשריים
ב	ה	אופן הכשרתו ע"י ליבון	מחבת
ד	י	שתייתם בפסח	מי ברז
ח	א	ניקויים ומכירתם לנכרי	מיקרוגל חמץ
ג	ז	חמץ בעין	מכירת חמץ
ה, ד, ה	ז	סדר ואופן המכירה	מכירת חמץ
ה	ז	פירוט החמץ, שם וכתובת	מכירת חמץ
א - ג	יב	דינה ושיעורה	מצה כפולה או נפוחה
ז	ז	סגירתו או סימונו	מקום הנמכר
ט	ז	חובת הבדיקה	מקום הנמכר
		השימוש בהם בפסח	משחות
ד	ד	השימוש בו בפסח	ניילון נצמד
ו, י	ב	חיבור לגבי חומרא דפסח	ניצוק

כשרות הבית לפסח
דינים הוראות ותזכורות לערבי פסחים

הערה כללית:

ההלכות והמנהגים דלהלן נכתבו כדי לתת לציבור מושג בהלכות ומנהגים לפסח. אולם אין לסמוך על הנכתב למעשה בשאלות הלכתיות מבלי לשאול רב או לעיין בספרי הלכה ומנהגים, וכמובן שאל ישנה אדם ממנהגי וחומרי אבותיו ורבותיו.

- מכירת חמץ לנכרי לפני סוף הזמן. (לגבי מוצרים בחשש חמץ או חמץ גמור ראה טבלה מיוחדת במדריך הכשרות לפסח).
- ממתק חמוץ מתוק, מקלות חמוצים וכדומה, המכילים קמח חיטה דינם כחמץ.
- חמץ וכלי החמץ, שמכרו לגוי, יש להצניע בחדר או בארון שייעדו לכך ולסוגרו במפתח או בדבק להיכרא.
- להיזהר להוציא בליל י"ד מוצרי חמץ מהמקרר/מקפיא וכדומה, שהחזירו שם אחרי הניקיון לפסח.
- בדיקת והוצאות חמץ מהכיסים מהבגדים שעליו.
- לצחצח ולשטוף השיניים מחשש פירורי חמץ, לפני סוף זמן אכילת חמץ.
- לשרוף ולבטל החמץ לפני סוף זמן ביעור חמץ.
- תספורת השערות לפני חצות היום. ליטול הציפורניים לכתחילה לפני חצות.
- הגעלת וטבילת כלים.
- להניח בדי סינון על הברזים, להכין חבית מים מסוננים, לאלו הנוהגים.
- תיקוני בגדים והורדת תויות מבגדים חדשים.
- לנגב את הביצים וכדו', תבניות הביצים ראוי לזרוק.
- החסה (מרור) להשרות במי סבון (כשר לפסח), ולשטוף כפי ההוראות הרשום על האריזה (עדיף גם אלו שבשימוש לימי חוה"מ לשטוף אותם לפני החג).
- יש לפרר את החריון (חזרת) מבעוד יום ויכסם שלא יפוגו, לצלות הזרוע והביצה מבעוד יום, וכן להכין את החרוסת ומי המלח.
- הפרשת חלה מהמצות מצוה (בלי ברכה), וכן משאר המצות (אם לא רשום על האריזה הופרש חלה).
- להכין מצות שלימות ללחם משנה, להכין את הנרות לכבוד שבת ויו"ט, פתיחת אריזות מצות ושאר אריזות, ולפתוח בקבוקי יין וכדומה.
- להכין את שעוני השבת (במידה וישנם) (שלא יכבו באמצע עריכת הסדר).

ניקוי הבית	פרק	אות
כלים וחפצים העלולים ליפול בהם פירורי חמץ	א	א,ב
נפט	ט	ב
ספרים	א	ד
ספרים	א	ה
פיצוחים	טז	א
פרחים	א	י
קטניות	טו	ד
קטניות	טו	ו
רכוש משותף - חדר מדרגות וכדו'	ז	ו
רכוש משותף - חדר מדרגות וכדו'	ח	ג
שולחן האכילה	ב	יא
שיניים	י	א
שיניים תותבות	י	ג
שיעורים	יג	
תבנית אפייה	ה	ג
תמכא (חריון)	יג	ב
תנור של חמץ	א	ח
תרופות	א	ו
תרופות	ז	ו
תרופות	ז	יח

פרק א'

ניקוי הבית וכליו מכל חשש חמץ

א. נהגו כל ישראל להתחיל כבר משלשים יום קודם חג הפסח לנקות הבית מכל חשש חמץ, כדי שיהא הבית מוכן לבדיקת חמץ בליל י"ד ניסן, בעת נקיון הבית יש לשים לב מיוחד לכל המקומות והחפצים שיתכן למצוא בהם חמץ.

לדוגמא: 1. גרעיני שומשום שנאפו עם החלות, לחמניות, ומאפי בורקס למיניהם ודינם כחמץ ומצוי במקומות שונים. 2. מכשיר הטלפון ובפרט בחלק השפופרת מצוי לפעמים פירורי חמץ. 3. ספרי הזמירות של שבת והברכת המזון וכדו' דבוק בהם פירורי חמץ. רצוי לא להשתמש בפסח באלו משתמשים כל השנה, 3. טבעות שעונדות הנשים על ידיהן שנוגעות בהן בחמץ, [ואם לובשות הטבעות גם בימי הפסח בעת שמבשלות לפסח, יש ליזהר להגעילן בחמין לאחר ניקוי היטב כי מצוי בהן בליעות חמץ]. 4. מכשיר שואב האבק יש לנקותו ולהוריק את השקית. 5. השטריימל יש לנקותו ולנער מפירורים, וכן המגבעת, 6. שאר חפצים אישיים, כגון נרתיק הטלית והתפילין, ארנק, מפתחות, משקפיים, טלפון סלולארי, פנקס טלפונים, וכדומה. (חוברת המתכונים שמתמשים בה בשעת אפיה ובישול יש להצניעם וכו').

ב. חסידים ואנשי מעשה נוהגים גם לשטוף לפני פסח הדברים שקונים לכבוד החג מחשש פירורי חמץ שנדבק בהם, כגון מיני פירות ירקות וביצים, [תבניות של הביצים יש לזרוקן לאשפה מחשש פירורין הנמצא בהם], וכן בקבוקים של יין ושמן וכדומה כל דבר שהם בשימוש בימי החג.

ג. בעת שטיפת ורחיצת הבית יש להיזהר מאוד שלא לשפוך מים על המשקוף בחלק הסמוך למזוזה שעלול להתקלקל ח"ו, ואם יש חשש שנרטבה המזוזה צריך לבודקה. כמו"כ להזהר לא לשפוך מים במקום שמזיק לשכנים או לבני רשות הרבים.

ד. בענין ניקוי הספרים מפירורי חמץ שעלולים ליפול בין דפי הספר [אם לא היה נזהר מזה במשך השנה], הנה מצד הדין אין חיוב לבער הפירורין הקטנים שבטלין מכיון שאין להם חשיבות, ואף שבכל זאת נוהגים להחמיר ולנקות כל הפירורין הנמצאים בבית, מ"מ לגבי ספרים שמחמת ריבוי הספרים שיש לכל אחד קשה מאד לעבור על כל דפי הספר אחד אחד ולבודקם, ולכן אפשר לסמוך על עיקר הדין שאין חיוב לבער הפירורין, (והרוצה לחוש גם ע"ז, יכול למכור הספרים לנכרי ולכסותו).

ה. אמנם אף שמקילים בניקוי הספרים, אם לומד בהם בימי הפסח יזהר לנקות ידיו אחרי הלימוד, וכן יזהר שלא להחזיק הספר על השלחן שאוכלים עליו, שמא יפלו מהם פירורים הנמצאים בתוכם, (ויש מדקדקים שאינם משתמשים כלל בפסח בספרים שלא השגיחו עליהם כל ימות השנה מחמץ).

תרופות ומיני דברים שאינם ראויים לאכילה ויש בהם עירוב חמץ

ו. כל מיני דברים שיש עליהם חשש עירוב חמץ אם אין התערובת ראויה למאכל אדם, כגון כדורי תרופות, או שאר מיני משחות וכדו', אף שמחמירין שלא לאוכלם בפסח, מ"מ אין עליהם חיוב ביעור, כיון שאין התערובת ראויה למאכל, ולכן אפשר להשאירם בבית, ואין צריך מדינא אפילו למוכרם לנכרי [ואף מותר להשתמש בהן בפסח לשימוש חיצוני כגון משחות וכדו' אך יזהר שלא יהא מגע לקדירות רותחות], אלא בהיות שנוהגים להדר בפסח, טוב לכלול גם דברים אלו במכירה. (ובמידת הצורך יוכל להשתמש בהן בפסח אף שמכור לנכרי).

ז. אמנם כל זה דוקא בתרופות שאינן ראויות לאכילה, אבל מיני סירופ שראויים לאכילה, וכן כדורי מציצה וכדומה, אם יש עליהם חשש עירוב חמץ יש חיוב לבערם, או למוכרם לנכרי ולהצניעם כשאר מאכל המעורב בו חמץ [ולגבי תרופות וסירופים המותרות לפסח ראה לקמן ברשימת התרופות]

כלים של חמץ - תנור מיקרוגל מדיח כלים וכדו'

ח. כלים של חמץ כגון תנור, מיקרוגל וכדו', אע"פ שנהוג למוכרם לנכרי, מחשש שמא לא ניקו אותם כהלכה, נוהגים לנקותם ככל האפשר.

- ט. אולם יש לדעת כי אף אם מוכרים אותם לנכרי עדיין יש ליזהר להצניעם. כמו"כ אלו שמשאירים כלי החמץ בארון המטבח במקום שנמצאים שם כל ימות השנה, נכון לסוגרם, או ע"י דבק ניילון וכדו', כדי שלא יבואו להשתמש בהם בפסח.
- י. מכונת הדחת כלים שמשתמשים בו כל השנה עם כלי חמץ, כמעט מהנמנע לנקותו ולהכשירו כראוי כדי להשתמש בו בפסח.

פרחים שיש עליהם חשש חימוץ

- יא. ישנם פרחים בשוק שהם חנוטים ויש שהם דגן, ויש לחוש בהם משום חימוץ וצריך לבערם מן הבית, או עכ"פ למוכרם לנכרי ולהצניעם.

פרק ב'

הגעלת והכשרת המטבח לפסח, הגעלת והכשרת השיש, הכיורים, הברזים, והשולחנות לפסח

- א. הכיור והשיש של המטבח, וכן הדפנות סביב השיש, אי אפשר להכשירם בהגעלה, מפני שהשיש יצוק [עשוי מעירוב של כמה מיני אבן] או עשוי מחרסינה או פורצלן וחוששין דהוי ככלי חרס אין מועיל להן הגעלה, ואפילו שיש שאינו יצוק ועשוי מקשה אחת של אבן שמעיקר הדין מועיל לו הגעלה, הרי לפעמים יש בהם סדקים וחורים שיש לחוש שנמצא שם חמץ בעין ואין הגעלה מועיל רק על בליעות, ולכן נוהגים לכסותם בפח או ברדידי אלומיניום עבה וכדומה, ובתוך הכיור מכניסים כלי ממתכת או פלסטיק, כדי להפסיק בינם לבין הקדירות והקערות של פסח, מפני החמץ הבלוע בהם.
- ב. אמנם אף דכאמור נוהגין לכסות הכל, בכל זאת נוהגים גם להחמיר להגעילם ע"י עירווי מים רותחים על השיש והכיורים והחרסינה שמעל השיש, קודם שמכסין אותן.
- ג. כיור מטבח העשוי רק מנירוסטה או אלומיניום ואין בהם חשש של חורים וסדקים, אפשר לסמוך על הכשרה ע"י הגעלה לבד בעירווי מים רותחים בצירוף עם ברזל או אבן מלובנת ואין חייבים לכסותו.

אופן וסדר הגעלת השיש והכיורים וכו'

- ד. לפני הכשרת הכיור והשיש צריך לנקותם ניקוי יסודי, וכן לכתחלה טוב ליזהר שלא להניח על השיש חמץ רותח כ"ד שעות לפני ההגעלה, כדי שיפגמו בליעות החמץ שבתוכו, ויהיו כדין כלי שאינו בן יומו [שהרי אין להגעיל כלי בן יומו].
- ה. לפני שמערה הרותחין יש לנגב השיש היטב, כדי שהמים הצוננים הנמצאים עליהם, לא יצננו את המים הרותחים שמערין עליהן בעת הגעלה.
- ו. לאחר שניגב מערה עליהן מים רותחין מכלי ראשון כדי להוציא הבליעות שבתוכו, ויש ליזהר שלא לערות המים הרותחים מתוך כלי שמשתמשים בה לפסח משום חשש בליעות חמץ שיבלע לתוך כלי הפסח ע"י ניצוק שנזהרים בפסח רק ישתמש בכלי חמץ שאינו בן יומו, וטוב להדר לערות מקומקום מים חמים, שבדרך כלל אין מרתיחים בו חמץ.
- ז. לאחר שעירה עליהם מים רותחים, ראוי לערות מיד מים צוננים [כמו שנוהגין אחר כל הגעלה לשטוף הכלי במים צוננים]. ואם לא עירה צוננים מיד, יערה סמוך ככל האפשר, ובדיעבד אם לא עירה כלל, אין זה מעכב.
- ח. גם את הברזים עצמם יש צורך להכשיר בהגעלת עירווי רותחים, כי שכיח שניתז עליהם מחמץ רותח, וכיון שאין נבלע בהם חמץ רק ע"י עירווי, ניתן להגעילם ע"י שיערה עליהם מים רותחין. ובעת שבא לערות הרותחין יפתח תחילה את ברז המים החמים שיצאו ממנו מים רותחים, כדי להגעילו מבפנים ומבחוץ יחד.
- ט. גם אריחי החרסינה מעל השיש לפעמים נבלע בהם חמץ ע"י קדירות רותחות המונחות על השיש ונשפך עליהם רוטב חמץ, או מזיעת אדים העולה אליהם מקדירות חמץ רותחות הסמוכות להם. לכן רצוי להגעילם ע"י עירווי רותחים כנ"ל לגבי השיש עצמו, וכן לכסותם אח"כ ברדידי אלומיניום וכדו' עד למעלה משיעור גובה הקדירות לכה"פ.
- י. ראוי לשפוך חומרי ניקוי במקום יציאת מי הכיור, שלפעמים נשאר שם חמץ ויש להפסידו ממאכל אדם, כי יש לחשוש לדעת האומרים שבעת שיערה שם בפסח תבשיל רותח יאסר התבשיל ע"י ניצוק חיבור, דהיינו שהתבשיל של פסח מתחבר לחמץ הנמצא שם תוך הנקב.

יא. השולחנות שאוכלים עליהם חמץ רותח בכל השנה, דינם קל יותר מדין השיש שבמטבח, כי בדרך כלל אין מניחים עליהם חמץ בלי הפסק מפה או כלי, שהרי על פי רוב מכסים השולחן במפה, וכן האוכל מונח בצלחת. ואם כי לפעמים נשפך מן הצלחת על השולחן, הרי זה כבר עירווי מכלי שני שאין בכוחו להבליע, ולכן די לנקות את השולחן ניקוי יסודי ואין צריך להגעילו, ונהוג גם לכסות השולחנות ע"י מפה או נייר אלומיניום. בעת ההגעלה יש להיזהר מחשש סכנה ח"ו ובמיוחד זהירות על הילדים.

פרק ג'

הגעלת כלים

א. הנה לפנינו בישראל נהגו להגעיל כלי החמץ כדי להשתמש בהם בפסח [מאחר ולא היתה היכולת לכל אחד לרכוש לעצמו כלים מיוחדים לפסח], זולת כלים מסויימים המפורש בשו"ע שאין להגעילם מפני כמה טעמים, (ועיקר דיני הגעלת כלים היה שייך בהלכות פסח).

אך כהיום ב"ה השתפר מאד המצב מבחינה זו ורובם ככולם יש להם כלים מיוחדים לצורך הפסח. ובודאי שיש בזה הידור גדול שלא להשתמש עם כלי חמץ אף שמגעילים אותם, שכן דיני ההגעלה הם קשים ומסובכים עד מאד.

ב. ונמצא שכהיום עיקר הלכות הגעלה שייכות בכלי שנאסר בבליעת איסור, כגון כלי בשר שבלע טעם חלב או להיפך, או שבישלו מאכל ונודע אח"כ שיש בזה חשש נבילות וטריפות, או טבל, או כלי פסח שבלע חשש חמץ.

ג. כמו כן עיקר ההגעלה הנהוג כהיום הן על פי רוב בכלים חדשים, והיינו שיש חשש שמורחים אותם בעת הייצור בשמן להברקה שיש עליו חשש כשרות (ובפרט בכלי אלומיניום), ולכן נוהגים להחמיר להגעילם.

אכן בהגעלה זו מקילים קצת יותר מהגעלה רגילה של בליעות איסור, שכן הגעלה זו אינו רק בגדר חומרא כיון דנפגם טעם האיסור הבלוע בשומן שמורחים, אלא דהיות שאין זה דבר ברור מחמירים להגעילם.

ונברר תחילה דין הגעלת כלים מבליעות איסור בשר בחלב או חמץ ושאר איסורים שחייבים הגעלה מעיקר הדין, ואח"כ נבאר דין הגעלת כלים חדשים.

הגעלת כלים הבלועים מחמץ או בשר בחלב או שאר איסור

ד. כלי שנאסר מבליעת איסור לא יגעילם עד שיעבור מעת לעת מבליעת האיסור שלא יהיה הכלי בן יומו, ואם רוצה להגעילו מיד צריך שיהיה במי ההגעלה ששים נגד כל הכלי, אמנם כבר נהגו להחמיר שלא להגעיל שום כלי רק כשהוא אינו בן יומו אף כשיש ס' במים נגד הכלי, מחשש שמא יגעיל גם באופן שלא יהא ס' כנגדו.

ה. וכל שכן בהגעלה ציבורית שנהוג כהיום שבני העיר מביאים הרבה כלים להגעלה, שיש ליזהר מעיקר הדין שלא להגעיל שום כלי שהוא בן יומו, בין כשמגעילים מבליעות חמץ, ובין מחשש בליעת איסור אחר או בליעת בשר בחלב, כי קשה מאוד להיזהר שיהא במים ששים נגד כל הכלים שמגעילים בתוכו זה אחר זה.

ו. כמו"כ טוב להקפיד בהגעלה ציבורית שיהיו שתי יורות להגעלה, אחת בעבור כלים חדשים בלבד, ואחת מיוחדת לצורך כלים שמגעילים אותן מחשש בליעות איסור,

ז. אין חשש להגעיל ביורה אחת כלים בשריים וכלים חלביים, כיון שהכלים אינם בני יומן.

הכלים שמועיל בהם הגעלה

ח. בענין כלי פלסטיק שנאסרו מבליעת איסור, דנו האחרונים אם מועיל להם הגעלה, ולמעשה פסק מרן הגאב"ד המנחת יצחק זצוק"ל שיכולים להגעילם, ודוקא באופן שאין חשש שיתקלקלו ממים רותחין, כגון שנבלע האיסור רק ע"י עירווי או כלי שני שאז מותר להגעילם ע"י עירווי או כלי שני. אבל אם נאסרו ע"י כלי ראשון אין להגעילם, לפי שצריך חום גבוה ויש לחוש שלא יגעילם יפה (עיי' בשו"ת מנח"י ח"ג סימן ס"ז).

ט. כלי זכוכית העמידים בחום, לענין בליעות חמץ שחמור איסורם חוששים שדינם ככלי חרס ואין מועיל בהם הגעלה, אם לא בשעת

הדחק. אבל לענין בליעות שאר איסורים מקילין שמועיל בהם הגעלה (כן פסק בשו"ת מנח"י ח"א סימן פ"ו).

י. כלי פורצלו דיןם ככלי חרס ואין מועיל בהם הגעלה, ובמקום צורך גדול יש לעשות שאלת חכם (ובספר מרא דשמעתתא מביא משמו של מרן הגאב"ד הרמ"א פריינד זצוק"ל שהיה מקיל להגעיל כלי פורצלו שנאסר רק ע"י כלי שני או שנשתהה י"ב חודש, ע"י שיגעיל אותו ג"פ).

יא. גם בכלי "אמאייל" דנו אחרונים אם מועיל בהם הגעלה מפני הציפוי שעליהם, ולמעשה נתפשט המנהג להקל שמועיל בהם הגעלה. והמחמיר יגעילנו שלש פעמים.

יב. טס מתכת חדש (אלומיניום, פח או נירוסטה), ראוי להניחו לפני השימוש הראשון על להבה דולקת שיתחמם כדי רתיחה מחמת חשש מריחת שמנים על המתכת.

כמה פרטים בדיני הגעלה

יג. טרם הגעלת הכלי חובה לנקותו ולשפשפו מכל חלודה ולכלוך הדבוק עליו ולהסיר כל המדבקות וכו', אבל כתם ומראה לכלוך בלבד אין לחוש, ואפשר להגעילו.

יד. כלים שיש עליהם סדקים וחריצים ואי אפשר לנקותם היטב אין מועיל בהם הגעלה,

טו. המגעיל כמה כלים ביחד, כגון מה שמצוי כהיום שמניחים סכינים כפות כוסות וקערות לתוך רשת ומגעילים אותם יחד, יש להזהר שיהא מרווח בין כלי אחד לחבירו, בכדי שמי ההגעלה יגיעו לכל מקום.

כמו כן יש ליזהר שלא יפול כלי אחד לתוך חלל חבירו, כגון סכין או כפית לתוך כוס, שאז אין ההגעלה עולה לכלי הפנימי, עד שיעלו המים רתיחה בתוך חלל הכלי.

טז. אף כי לכתחילה אין להשהות הכלי הרבה בתוך מי ההגעלה שלא יבלע הפליטות הנמצאים במים, מ"מ אין להכניס הכלי לרגע אחד ולהוציאו מיד, אלא יש להשהותו בתוך המים במשך זמן מועט, כדי שיוכלו המים להפליט האיסור הבלוע בתוכו.

יז. יש אפשרות להגעיל כלי שנאסר, ע"י שימלאנו במים עד שפתו

וכשירתיחו המים יתחוב לתוכו ברזל חם ומתוך כך יגלשו המים הרותחים על שפת הכלי העליונה, אמנם אם נשתמש איסור בצד החיצון של הכלי, כגון שכיסה בו קדירה רותחת של איסור, אז יש להגעילו גם מבחוץ, על ידי שיכניס את כל הכלי אל תוך היורה.

פרק ד'

הגעלת כלים חדשים

א. כל כלי אלומיניום וכלי כסף ושאר כלי מתכות חדשים, נוהגים להחמיר ולהגעילם, ישנם כמה מפעלי ייצור של כלים העומדים תחת השגחתנו ואין צורך להגעילם, [רק אלו שיש עליהם תוית "הוכשרו בהגעלה כדין מטעם הבד"ץ"], אמנם לגבי פסח יש מדקדקים להגעיל כלים חדשים בכל אופן, משום חשש בליעות חמץ.

ב. כלי מתכת בציפוי "אמאייל" "טפלון" "קרמי" אין צורך להגעיל, כי אין בו חשש מריחת שומן. וכן תבניות אפייה שהן מחומר "אמאייל" אין צורך להכשירן.

מפעלי ייצור של כלים שהוכשרו כדין תחת השגחתנו, הם כדלהלן:

"מתאלום" (אלומיניום), "מתאלום ארקוסטיל" (נירוסטה), "ניסון צוקרמן" רק הכלים שעליהם תוית "הוכשר בהגעלה כדין מטעם הבד"ץ".
הכלים שמיוצרים בחו"ל טעונים טבילה.

כלים חד פעמיים ורדידי אלומיניום

ג. כלי אלומיניום "חד פעמי", וכן רדידי אלומיניום יש בהם חשש מריחת שומן איסור, ולכן יש לרכוש רק אלו שבהשגחתנו. ואם קנה בלי השגחה יכניסם לתנור (אחרי שהפרידם שלא יהיו צמודים אחד בתוך השני) ויפעיל את התנור על דרגת חום הכי גבוהה עד שיתחממו היטב וחשיב כליבון קל, או לפחות יערה עליהם מים רותחים כדי להכשירם.

אלו המיוצרים בחו"ל, רשום מעל החותמת מיובא מחו"ל. מפעלי ייצור של רדידים ותבניות אלומיניום (חד פעמיים) שבהשגחתנו, ראה בפנים המדריך,

ולפסח ראוי לקנות אריזות הסגורות

אורגינלי עם כיתוב מאושר לפסח מטעם הבד"ץ.

אין השגחה על המכסים מקרטון (ציפוי למינט) של תבניות האלומיניום. ואין להשתמש בהם בפסח גם כשרשום כשר לפסח על האריזה החיצונית, (ובשאר ימות השנה אפשר להשתמש בהם קיים יצור מיוחד בהשגחה לפסח גם על המכסים מקרטון עם חותמת מאושר לפסח מטעם הבד"ץ על כל מכסה).

ד. כלי פלסטיק או ניילון, אין בהם מריחת שומן. אך ב"ניילון נצמד" יש להשתמש רק באלו המיוצרים תחת השגחתנו, מפני שיש בהם מרכיב של שמן קטניות, או שומן בחשש. כן מצוי במיני קרטון לאפייה וכוסות חד פעמי מקרטון וכדו' שיש עליהם חששות עמילנים של חמץ /קטניות מלבד מה שיש עליהם כעין מריחת מין שעווה, וכמו כן בנייר אפייה מלבד חשש עמילנים של חמץ/קטניות יש לחוש מפני מריחת שומן איסור, ויש להשתמש רק באלו שיש עליהם השגחה.

מפעלי ייצור של ניילון נצמד העומדים

תחת השגחתנו, ראה בפנים המדריך,

רק בחותמת: "מאושר לפסח וחותמת אישור הבד"ץ".

מפעלי ייצור של נייר אפייה העומדים

תחת השגחתנו, ראה בפנים המדריך,

רק בחותמת: "מאושר לפסח וחותמת אישור הבד"ץ".

פרטים בהגעת כלים חדשים

ה. כלי חדש שהוא גדול ואי אפשר להכניסו בתוך סיר מים רותחים, אפשר להקל למלא הכלי מים ולהרתיחם אף אם המים לא יזובו גם על השפה העליונה של הכלי, (כיון שכאמור אין הגעלה זו רק מחמת חומרא וחשש שמא לא נפגם הטעם של שומן האיסור, הילכך אין לחוש כ"כ במקום הצורך, כן הביא "במרא דשמעתתא" בשם מרן הגרמ"א פריינד זצוק"ל). אך אם אפשר נכון להכניס כלי קטן בתוך המים הרותחים ולשפוך ממנו על גדות השפה העליונה.

ו. כלי שקשה להגעילו, ניתן גם להניחו תוך תנור אפייה ולהפעילו למידת החום המקסימלי (למשך כחצי שעה), עד שיתחמם הכלי כשיעור שקש הנוגע בו ישרף, שזה נחשב כליבון קל שדינו כהגעלה.

ז. "טוסטר" חדש שיש חשש מריחת שומן בחלקו הפנימי הבא במגע עם

המזון, כיון שקשה להגעילו אפשר להכשירו ג"כ ע"י שמפעיל אותו לזמן מועט קודם תחילת השימוש בחום הגבוה ביותר, ואז נחשב כליבון קל שדינו כהגעלה.

ח. כלים חדשים הצריכים טבילה ויש עליהם גם חיוב הגעלה, יש להגעילם קודם טבילתם. ובדיעבד אם טבל לפני ההגעלה, דעת רוב הפוסקים להיתר, בפרט בכלים חדשים שהגעלתם היא רק משום חומרא.

פרק ה'

דיני ליבון כלים

א. כל כלי שנבלע בו איסור ע"י חום האש עצמו צריך ללבנו ליבון חמור, דהיינו עד שניצוצות יהיו ניתזין הימנו, או עד שיתאדם הכלי מחום האש.

ב. מחבת שנאסרה ע"י טיגון, יש להכשירו ע"י ליבון, אך ישנם אופנים אשר די בהגעלה ויש בזה כמה פרטים, הילכך יש לעשות שאלת חכם, לדעת רבינו בעל "אבן ישראל" אם רק טיגנו א"צ ליבון.

ג. תבנית אפייה של בשר שאפה בה חלב או להיפך, צריכה ליבון חמור.

פרק ו'

הלכות טבילת כלים

א. כל כלי מתכות שהייצור שלהם נעשה ע"י נכרי יש בהם חיוב מדאורייתא לטובלם, אבל כלי זכוכית נקטו רוב האחרונים שאין בהם חיוב טבילה כי אם מדרבנן, וכלי עץ וכן כלי חרס אינם צריכים טבילה.

לגבי כלי פלסטיק נחלקו גדולי האחרונים בדינו, ודעת ה"מנחת יצחק" להצריכו טבילה בלי ברכה, וכן בכלי פורצלן יש לחוש

להטביל בלי ברכה (כמבואר בשו"ת מנח"י ח"ג סימן ע"ו וע"ז).

ב. חיוב טבילה בברכה הוא רק בכלי סעודה, דהיינו כלים שמשמשים בהם לצורך אכילה ושתייה.

ג. ונוהגין להחמיר להטביל כל הכלים שמכינים בהם מאכלים, כגון כלי לישה, "מיקסר", מטחנת בשר, סכין של שחיטה וכו', אבל אין מברכין על טבילת כלים אלו מספק.

ד. כלי שאין המאכל נוגע בו בדרך תשמישו הרגיל, כגון כד שמניחים בו שקית חלב וכדו', אינו צריך טבילה.

ה. כלים שעשויים לאחסן מאכלים אין צריכים טבילה כי אינם נחשבים כלי סעודה, ולכן מדפי מקרר אף אם עשויים מאלומיניום, אין צורך להטבילם (כ"ה בשו"ת מנח"י ח"ט סימן פ"ג)

ו. כלי אלומיניום חד-פעמיים המיוצרים בחו"ל ע"י גויים, נוהגין להקל שאין צריכים טבילה (כן הכריע בשו"ת מנח"י ח"ה סימן ל"ב) אמנם אם מתכוונים להשתמש בהם שימוש קבע וחוזר יש לחוש להטבילם, גם לפני השימוש הראשון.

וכמו"כ בקבוקי זכוכית או צנצנות יש להטבילם אם משתמשים בהם שימוש חוזר, ובכלי פלסטיק שכל חיובו אינו אלא דרבנן יש להקל אף לענין שימוש חוזר, מכסי המתכת הם בדרך כלל מחו"ל, גם אם הם על צנצנת זכוכית המיוצרים כאן ע"י יהודים, ובקופסאות פח של שימורים, יש להקל להשתמש בהם שימוש חוזר מכיוון שפתיחת הקופסה חשוב כעשיית כלי ע"י יהודי. (ברכת יעקב להגרי"י בלויא זצ"ל ח"ה הל' טבילת כלים).

ז. לכתחילה יש לחוש להטביל [בלי ברכה] אף כלים מתוצרת הארץ שרובם מיוצרים ע"י יהודים, כי מכל מקום יש גם מפעלים של נכרים, או עכ"פ שותפים נכרים [ויש חוששים להחמיר שגם בעלי מניות יש להם דין שותפים], וכן יש חוששין שמחללי שבת בפרהסיא רח"ל דינם כנכרי לענין זה. אבל כלי פלסטיק מתוצרת הארץ אין לחוש להחמיר עליו.

ח. לפני הטבילה יש להסיר כל חציצה, דהיינו כל דבר המקפיד עליו באם ישאר על הכלי אף שהוא רק מצד חוץ של הכלי, (כגון מדבקות וכדו').

ט. צריך להיזהר בעת טבילת הכלי להחזיקו בתוך המים באופן רפוי בכדי שיוכלו להכנס שם המים ולא תהא חציצה. וטוב יותר ללחלח את

ידיו תחילה במי המקוה, שאז אף אם מהדק ידיו אין חשש חציצה, כיון שהרטיבות בידיו מתחברת למי המקוה.

י. הטובל כמה כלים יחד באופן שיש לחוש שמא נכנס כלי קטן לתוך חלל כלי גדול בעודם תוך מי הטבילה, כגון כפית שנתחב לתוך חלל כוס וכדומה, יש להזהר שיהיה רוחב פי הכלי החיצוני כשיעור שפופרת הנאד {כשיעור 5 ס"מ}, כדי שיתחבר מי המקוה למים הנמצא תוך כלי החיצוני, וגם יזהר שיחדור היטב המים בין צדדי שני הכלים, ולכן ראוי לנענע היטב הכלים באופן שיהא ברור שהמים נכנסו היטב בין הכלים. (ובאופן ששניהם באותו דרגת חיוב ופי כלי החיצוני עומד לכיון למעלה אין צורך שיהא רוחב פי כלי החיצוני כשיעור 5 ס"מ)

יא. אין לשלוח לטבול כלים ע"י קטן, שכן קטן אין לו דין נאמנות להעיד שטבל הכלי. אבל יכול לשלוח הכלי עם הקטן שיבקש מאדם גדול שיטבול את הכלי ונאמן ע"ז שכן עשה. (חנוך לנער פרק ל'), ועיין בפרק מ"א שכתב והמחמיר תבוא עליו ברכה.

פרק ז'

דיני מכירת חמץ

א. מי שמוכר חמץ צריך להבין את משמעות המכירה מהותה וענינה, וצריך שיגמור בדעתו שרוצה למוכרו לנכרי, שלא תהא המכירה כמצות אנשים מלומדה בלי הבנה. לכן נפרט דברים כלליים בענין המכר, בכדי שיבין כל אחד את פרטי ואופני המכירה.

מכירה ע"י ב"ד

ב. כהיום נהוג ע"פ רוב לבצע את המכירה לנכרי ע"י בית דין, שהם בקיאים בדיני מקח וממכר ובכל דרכי הקניינים איך להקנות החמץ לנכרי על הצד היותר טוב, וכן לאחר הפסח להחזירו לרשות ישראל.

חתימת כל אחד בפני הרבנים וקבלת קנין סודר אצלם מהוה הרשאה מבעל החמץ שהוא ממנה ומרשה את הבד"צ להיות כשלוחו למכור חמצו לנכרי.

ג. מותר למכור בדרך מכירה זו גם חמץ בעין. ואולם יש נוהגים להחמיר שלא למכור לנכרי חמץ גמור בעין, ומוכרים רק החמץ הדבוק על כלי החמץ שקשה לנקותם, או שאר חמץ נוקשה או תערובות חמץ וכדומה.

כשאינו יכול לחתום בפני הרב על שטר הרשאה

ד. לכתחילה נוהגים שכל אחד חותם על כתב ההרשאה שבידי הרב, והיינו שממנה בזה את הבד"צ כשליח למכור חמצו. וכן עושים קנין סודר לחיזוק הדבר, דהיינו שהרב מקנה לו סודרו ובתמורת סודרו הריהו ממנה את הבד"צ כשליח. כמו כן מנהג ישראל לתת להרב מעות כשכר טירחא על שמתעסק במכירת חמצו.

בדיעבד כשזמנו של בעל החמץ דחוק וקשה עליו להופיע בפני הרב, יברר אצל רב, כדת מה לעשות, בנוגע להרשאה והשליחות ובפירוט שמו וכתובת הדירה והחמץ.

הפירוט על שטר ההרשאה

ה. בעת החתימה על שטר ההרשאה אצל הרב, יש לרשום במפורש את שמו המלא וכתובת הבית שבו נמצא החמץ הנמכר, אבל אין עיכוב מצד הדין לפרט מיני החמץ ומיקומם המדוייק בתוך ביתו.

אכן המדקדקים נוהגין לכתחילה לפרט את כל סוגי החמץ ומקומם המדוייק בביתו, ולאחר מכן מוסיפים להתנות שמוכרים כל חשש חמץ בכל מקום שהוא, וזאת כדי לכלול כל מקום שאין בידיעתם שיש שם חמץ.

ו. יש מדקדקים שממנים אחד מבני החצר או הבנין למכור כל חשש חמץ הנמצא בחצר המשותף, כגון בחדר המדרגות, חדר הסקה, מקלט וכדומה, מכיון שחל חובת הביעור על כל דיירי הבנין, ולכן ממנים שליח אחד שיכתוב זאת בשטר ההרשאה.

דין מקומות המכורים לנכרי בפסח

ז. גם לאחר שמכר החמץ לנכרי, יצניעם בחדר או בארון שייעד לכך, ויסגור את החדר או הארון במפתח או דבק להכירה, כיון שלהלכה

חמץ של נכרי הנמצא בביתו של ישראל אף שאין עליו חיוב לבערו כשלא קיבל עליו היהודי אחריות, עכ"ז צריך לעשות בפניו מחיצה עשרה טפחים שלא יכשל באכילתו, וזה שייך גם בחמץ המכור לנכרי.

וכן הדין לגבי כלי חמץ או תנור אפייה וכדומה, דאף שמכר לנכרי החמץ הדבוק עליהם, צריך לסוגרם בארון ולהדביק הארון לסימן היכר שיזכור ולא יבוא להכשל להשתמש בהם.

ח. בדרך כלל מתנים הביד"צ עם הנכרי הקונה, שהוא מרשה לישראל המוכר ליכנס למקומות המכורים בפסח, ולכן אם יש לו צורך ליכנס לבית או לחדר שמכור לנכרי, וכן אם צריך לפתוח ארון שמכרו לנכרי, מותר בדרך עראי, אבל אין להשתמש שם דרך קבע, דנראה כמבטל המכירה בידיים ועושה מזה שחוק והיתול.

ט. הנוהגים להקל שלא לבדוק בליל י"ד בניסן אותם המקומות שעתידים לימכר למחרת להנכרי, יש להם על מה לסמוך. ואף שהמכירה עדיין לא חלה בלילה זה, מ"מ כיון שעומדים להימכר כבר נפטרו מחיוב בדיקה.

י. שכח למכור החמץ ונזכר לאחר זמן המכירה, יעשה שאלת חכם.

פרק ח'

דיני בדיקת חמץ

מקומות החייבים בבדיקת חמץ

א. יש לבדוק בכל המקומות שאפשר לחוש שמא הכניסו שם פעם חמץ, ואף כשאינם בביתו ממש, כגון שיש לו חנות, מקום עבודה, מחסן, בין שהוא קנוי לו, בין שנמצא ברשותו בשכירות, ואפילו אין המקום קנוי לו בשכירות אלא שקיבל רשות להשתמש בו, כגון שהקצו לו חדר או ארון להשתמש בו ונמצא תחת רשותו, מוטל עליו החיוב לבדוקו.

ב. מי שברשותו רכב, חייב לנקותו ולבודקו.

ג. חדר המדרגות, וארון החש-מל (עלעקטרי), מים, גז, וכו', חיוב בדיקתם מוטל על כל השכנים הדרים בבנין, שכן כל השכנים שותפים בזה, ונחשב כדירה של שותפים. ויש למנות אחד השכנים שהוא יבדוק בשליחות כולם.

ד. מי ששכר או קנה דירה שעלול להימצא שם חמץ [כגון שכבר דרו שם מקודם, או שהיא דירה חדשה שעבדו בה פועלים לפני כן], וכבר קיבל את מפתח הדירה בטרם ליל י"ד, אף שאינו נכנס לדור שם עד לאחר חג הפסח, מוטל עליו החיוב לבדוק הדירה.

ה. כיסי הבגדים יש עליהם חיוב בדיקה, שכן לפעמים מניחין בתוכם חמץ. ואף שמלשון השו"ע משמע שיש לבדוקם בליל י"ד דוקא כדין בדיקת הבית שזמן בדיקתו הוא בליל זה, מ"מ כהיום נוהגין שבודקין אותם לפני שמכבסין אותם בימים שלפני פסח, וא"צ לבדוקם אז ע"י נר, ומכיון ששוב אין משתמשין בהם עד הפסח לכן אין צריך בדיקה עוד.

אמנם הבגדים שהוא לבוש בהם בעת הבדיקה, דעת המשנה ברורה שחל על הכיסים חיוב בדיקה בליל י"ד, ודעת השולחן ערוך הרב שאפשר לבדוק הכיסים בשעת הביעור. כהיום ישנם עוד כמה מיני מקומות בבגד שעלול להימצא שם פירווי חמץ, כגון הכפלים שבשרוולים, וכן הכפלים (מאנז'עטן) של המכנסיים למטה. כמו כן עלולים להימצא פירווי בתוך השטריימל או המגבעת וכדומה, ויש לבדוק הכל ולנקותם, לדעת בעל "אבן ישראל" (בשו"ע סי' תל"ג) בגד שיש חור בכיס המלוּבש א"צ לפתוח תפירות הבגד לבדוקו.

פרק ט'

דיני שריפת חמץ

א. טוב ליזהר שישאר כזית חמץ גמור לשורפו, בכדי לקיים מצות תשביתו מדאורייתא.

ב. טוב ליזהר שלא לשפוך נפט וכדו' על החמץ קודם שנשרף, דאז נמצא שלא קיים מצות השבתה בשריפה, לפי שכבר נפסד החמץ ונתבער ע"י הנפט. והרוצה שישרף היטב יכול לשפוך עליו שמן שאין החמץ נפסד ע"ז, או ישפוך נפט אחר שנשרף היטב.

ג. זמן השריפה הוא בשעה חמישית, שאז יוכל עדיין לבטל החמץ כיון שעדיין לא נאסר בהנאה ועדיין לא נפקע בעלותו, אבל בשעה ששית שכבר נפקע בעלותו שוב אין יכול לבטלו.

בדיעבד אם התמהמה ולא הספיק לשרוף החמץ בערב פסח, ונזכר ביו"ט או בשבת, יכפה עליו כלי וישרפנו במוצאי יו"ט הראשון.

פרק י'

הכנות לפסח

שטיפת הפה וצחצוח השיניים

א. לקראת סוף זמן אכילת חמץ יש לשטוף את הפה ולצחצח את השיניים היטב, כדי להסיר את החמץ הדבוק בחניכיים ובפה, שלא יכשל ח"ו באכילת משהו חמץ לאחר זמן האיסור, ומצוי לפעמים שנשארים בין השיניים גרעיני שומשום שנאפו יחד עם חלות, לחמניות, ומאפי בורקס למיניהם ודינם כחמץ.

ב. מי שיש לו שיניים תותבות, מעיקר הדין סגי שינקם היטב ואין צריך להגעילם מפני בליעות מאכלי חמץ, כי על פי רוב אין אוכלים מאכלים רותחים בשיעור יד סולדת, אמנם לכתחילה טוב להגעילן ע"י עירווי מכלי ראשון, ואם יש חשש שיתקלקלו די להגעילן בכלי שני. וטוב ליזהר שלא לאכול בהן חמץ רותח כ"ד שעות לפני תחילת זמן איסור אכילת חמץ.

ג. וכן מי שיש לו סתימות וכתרים בתוך השיניים, טוב ליזהר לכתחילה שלא יאכל חמץ רותח כ"ד שעות קודם סוף זמן אכילת חמץ, מפני חשש בליעות שנבלע בהן.

הכנת מים נקיים לפסח

ד. כבר דנו גדולי הפוסקים אם הותר לשתות בפסח ממי הברז מרשת המים הכללית, כי יש לחשוש שמא נפל פירור חמץ בבריכות ומאגרי המים, וחמץ בפסח אוסר אפילו במשהו ואין לו ביטול. וטרחו

הפוסקים להמליץ בעד הנוהגים להקל.

אכן המדקדקים נוהגים לחוש על דבר זה ולסנן מערב פסח מים לשתיה לצורך כל ימי הפסח, ואין משתמשים בשתייה ובתבשילים בפסח רק ממים מסוננים שהוכנו מלפני הפסח.

המים המינרליים בהשגחתנו נעשים בהשגחה מיוחדת לפסח

על כל שלבי המילוי.

החברות שבהשגחתנו ראה בפנים המדריך,

[אלו שיש להם מיתקן מיוחד למים מינרליים]

ראוי להזמין מהחברה כדים חדשים].

פרק י"א

דיני הפרשת חלה במצות שלא הופרשה חלה במאפייה

א. במאפיות המצות העומדות תחת השגחתנו, בדרך כלל מפרישים חלה במאפייה ורשום ע"ג הקופסא או המדבקה "הופרשה חלה". אך יש מאפיות שאין מפרישים חלה, ובאופן כזה שלא הופרשה חלה יש מדבקה (בצבע אדום) על האריזה שרשום עליה "לא הופרשה חלה" ויש להיזהר בזה.

ב. הקונה מצות שלא הופרשה מהן חלה, צריך להפריש מהן חלה בביתו. ואפילו קנה פחות משיעור חיוב חלה [היינו אפילו פחות משיעור 1.250 ק"ג], צריך להפריש חלה, כי יש לחוש שמא נתחייב חלה במאפייה, ע"י צירוף עם מצות אחרות.

ומ"מ אין לברך על ההפרשה, עד שיהא לו שיעור חיוב הפרשת חלה, דהיינו משקל 1.680 ק"ג, (ולהחוששים לשיעור החזו"א היינו 2.250 ק"ג).

ג. לכתחילה נוהגים שהחלק המופרש יהיה שיעור כזית, דהיינו בערך 15 גרם, ולהחזו"א 30 גרם, אבל אם הפריש חלה אפילו חתיכה קטנה יצא ידי חובתו דשיעור כזית אינו אלא מנהג.

ד. יש מהדרים להפריש מצה שלימה.

ה. בעת שמפרישין החלה מברכים "אשר קדשנו במצותיו וצונו להפריש

חלה", ואין לומר "חלה מן העיסה" (בשו"ע לא מוזכר כלל לומר "מן העיסה". וכתב הגרי"י בלויא זצ"ל, חבר הבד"ץ, בספרו "לקט העומר" פ"י סק"ט, דעכ"פ במצה שמפרישין לאחר האפיה ודאי לא יאמר "מן העיסה").

לכתחילה יברך קודם ההפרשה ומיד לאחר הברכה יפריש החלה, כדי לברך עובר לעשייתו. ולאחר שהפריש אומר "הרי זו חלה", וה"ה דיכול לומר באידיש: "דאס זאל זיין חלה" וכדו'. אבל אין עיכוב באמירה זו, שגם אם לא אמרו יצא ידי הפרשת חלה, לדעת בעל "אבן ישראל" בהליכות ישראל על פסח תחילה יפריש ואח"כ יברך.

ו. לכתחילה נוהגין לשרוף החלה בשריפת חמץ כדיון חלה שצריך לשורפה, אמנם במקום שקשה לשרוף החלה יכול להניחה באשפה באופן שיכניסה בשקית סגורה על מנת שלא תבוא החלה לידי בזיון. ובאופן שאין בדעתו לשרוף החלה, טוב שיתנה קודם ההפרשה, שאם לא ישרפו החלה בסוף, הרי הוא מתנה שלא תחול מצות חלה כי אם על פחות מכזית, דבכה"ג יש מקילין דאין חיוב שריפה, (וכמבואר במנח"י ח"ד סימן י"ג).

ז. המפריש חלה ממצות שלו, טוב שיזהר לכוין במפורש שאינו רוצה לפטור כי אם המצות שלו ולא מצות של אחרים, דבלא"ה יש לחוש שבהפרשתו הרי הוא פוטר נמי מצות של חברו, והיינו אותן המצות שנעשו מאותה עיסה שעשו מצות שלו, ועלול לגרום מכשול ע"ז שחבירו יפריש מן הפטור על החיוב. (כן הזהיר במנח"י ח"ו סימן ק"ז).

ח. מי שיש לו בביתו כמה חבילות מצה, ובכל אחת מהן יש שיעור חיוב חלה, הרי זה יכול להפריש מאחת על חברתה, ואין צריך לצרפן לסל אחד, ורק צריך להניחן אחת אצל חברתה, ויגעו החבילות אחת ברעותה, וכן תהיינה שתיהן פתוחות למעלה. ואם המצות מעוטפות למעלה בנייר או ניילון יש לפותחן, וכך יכול להפריש מאחת על כולן.

וכל זה לכתחילה, ובדיעבד אפילו אם היו שאר המצות בבית אחר, והפריש מאחד על חברו, נפטרו שאר המצות מחיוב הפרשת חלה.

ט. אבל אם אין בכל חבילה בפני עצמה שיעור חיוב חלה ורוצה לצרפן יחד לשיעור חלה, צריך לצרפן כולם בסל אחד, דהיינו שמניח כולם בתוך קופסה אחת, ויזהר שלא יבלטו מצות חוץ לחלל הקופסה, שאז אינן מצטרפות, ואם בכל זאת בולטות מצות יש לכסותן במפה.

י. ואם אינו יכול להכניסן בקופסה אחת, יכול לכסות את החבילות במפה

שתקיף הכל בין מלמטה ובין מלמעלה, וצריך גם להיזהר להצמיד חבילה אחת לרעותה באופן שיגעו זו בזו. ויש סוברים שצריך גם שיגעו המצות יחד, (וכמובא ב"לקט העומר" מהגר"י בלויא זצ"ל פ"ו סק"ד, בשם הגר"מ קליערס זצ"ל). ויש פתרון לקחת מצה אחת ולהניחה באופן שתיגע קצתה בחבילה האחת וקצתה בחבילה השניה, ובכך נחשב כאילו נוגעין כולן יחד.

- יא. מי ששכח להפריש חלה מערב יו"ט ונזכר ביו"ט שעדיין לא הפריש חלה, אסור להפריש חלה ביו"ט, ויעשה שאלת חכם.
- יב. אם נתערבה מצת החלה שנפרשה בשאר המצות, יעשה שאלת חכם.

פרק י"ב

דיני כפולות ונפוחות במצות

- א. נוהגים לאסור כל מצה שיש בה כפולה, שיש לחוש שלא שלט שם היטב חום התנור, ונתחממה המצה. ומ"מ אם המצה נאפית רק לפני הפסח ככל המצות בדרך כלל, אין אוסרין אלא מקום הכפולה לבד, וכדי נטילה סביבו [דהיינו 2 ס"מ, ולהחזו"א 2.4 ס"מ], ושאר המצה מותרת באכילה.
- ב. אם הכפולה דבוקה ממש עד שנעשית לגוש אחד, כגון מה שמצוי שבעת עריכת המצה נכפל מקום אחד ורידדו אותו עד שנעשה לגוש אחד ממש, אף שמורגש במראה ובמישוש, יש להקל שאין עליו דין כפולה.
- ג. בדין מצה נפוחה, כתב המ"ב (בסימן תס"א ס"ק ל"ה) שיש מאחרונים שכתבו שאין חוששין במצות שלנו שהן מצות דקות מאד ולא חששו אלא במצות עבות קצת, שאז יש לחוש שבתוך הנפוחה לא נאפה היטב אמצעית המצה ויש בה משום חימוץ, ועיי"ש.

פרק י"ג

דיני הכנות לליל הסדר

- א. יהיה שולחנו ערוך מבעוד יום (שו"ע סימן תע"ב ס"א).
- ב. יש לפרר התמכא [חריין, הנקרא כהיום "חזרת"] מבעוד יום, ויכסום שלא יפוגו, ואם שכח לפררו מבעוד יום, יכול לפררו בליל יו"ט ע"י שינוי, כגון שמפררו על גבי השלחן ולא לתוך הקערה. **ואם חל בשבת אסור לפוררו אפילו ע"י שינוי, אלא יכול לחתכו לחתיכות קטנות סמוך לאכילה, ולא יחתכנו דק דק.**
- ג. המשתמשים למצוות מרור ב"עלי חסה" יש לשוטפם (כפי שרשום על האריזה), מבעוד יום, **וכשחל בשבת ושכח לשוטפם מבעוד יום מותר להדיחו תחת זרם מים סמוך לאכילה.**
- ד. גם החרוסת יש לכתחילה להכין מבעוד יום, ואם שכח להכין מבעוד יום אפשר לעשותו גם בליל יו"ט, ומותר לחתוך הפירות דק ואין צריך לעשות שינוי בחיתוכם. **אבל כשחל בשבת אסור לחתוך הפירות דק דק, וכן יש לחתכם רק סמוך לזמן אכילתו, ולתת תחילה המשקים ואח"כ החרוסת, ויעשה רק בלילה רכה ולא יטרוף החרוסת בכח אלא באצבע.**
- ה. ראוי להכין מי מלח מבעוד יום, ואם שכח להכינו מבעוד יום **וכשחל יו"ט בשבת יכול לעשות מי מלח מעט, ושיהיה המלח פחות מעט משני שליש במים.** ויש מחמירין גם כשחל בחול לעשות שינוי.
- ו. שכח לצלות צלי מעריו"ט יצלה ביו"ט אך יזהר לאוכלו מחר ביו"ט, כדי שלא יהא מכין מיו"ט לחול.
- ז. להכין ולהטיב הנרות והפתילות לכבוד יו"ט, **וכשחל בשבת יש לזכור להדליק הנרות לפני השבת.**

פרק י"ד

כמה דינים הנוהגים בליל הסדר

ד' כוסות

- א.** שיעור הכוס הוא כדי שיחזיק רביעית יין, ושיעור רביעית יין הוא לפי משקל 86 גרם, וסימנך כמנין "כוס", ולהנהיגים כשיעור חזו"א יש לקחת כוס של 150 גרם, וסימנך כמנין "כוס הגון".
- ב.** לכתחילה יש לשתות רביעית שלם, ובדיעבד סגי בשתיית מלוא לוגמיו שהוא בדרך כלל רוב רביעית. ובאדם מבוגר אשר מלוא לוגמיו שלו הוא יותר משיעור רוב רביעית, צריך מדינא לשתות מלוא לוגמיו.
- ג.** יש אומרים שלכתחילה צריך לשתות רוב הכוס אף שמחזיק כמה רביעות, ויש מוסיפין שלכתחילה יש לשתות כל הכוס כולו, ואם קשה לו השתיה יקח לו כוס קטן כשיעור רביעית לבד.
- ד.** לא ישהה בשתיית רוב הכוס יותר מכדי שתיית רביעית, ואם שהה עד כדי אכילת פרס יצא, ולכתחילה נכון לשתות רוב רביעית בבת אחת.
- ה.** נשים שכבר בירכו "שהחיינו" בעת הדלקת נרות יו"ט, יזהרו שלא לברך שנית ברכת "שהחיינו" בעת הקידוש, וכן יזהרו שלא לענות אמן כיון שכבר בירכו בפה"ג, ומ"מ בדיעבד אם ענו אמן לא הוי הפסק.
- #### מצה
- ו.** בעת הברכה של אכילת מצה צריך לכתחילה לאכול שני כזיתים, אחד בשביל ברכת המוציא, ואחד בשביל ברכת מצה. אמנם מי שקשה לו יכול לסמוך להקל באכילת 30 גרם מצה לבד.
- ז.** יש להוסיף משהו על שיעור כזית מפאת פירורי מצה הנותרים בין השיניים, שאין מצטרפים לשיעור כזית, וכן בדרך כלל נופל קצת פירורים מן המצה בעת האכילה.
- ח.** כל הכזיתים צריך לאכול בשיעור זמן אכילת פרס, ויש הרבה דיעות

כמה דקות נחשב שיעור אכילת פרס, והמחמירים ביותר חוששים לשיעור של 2 דקות, והמקילים ביותר נוקטים בשיעור של 9 דקות, והמנהג המקובל הוא למדוד בשיעור 4 דקות, והמחמיר לשיעור של 2-3 דקות תבוא עליו ברכה.

מרור

- ט.** למרור נוהגים ליקח עלי וקלחי "חסה", ויש הנוהגים עפ"י מנהג בית אבותם ורבותם לקחת למרור "תמכא" (חריון).
- חסה אייסברג, יש חוששים שאין זה חסה המקובלת לקיום מצוות מרור.
- לפנים היו שנמנעו מלקחת חסה מחמת ריבוי התולעים שהיה מצוי בהם. אך כהיום קיים גידול מיוחד של עלי חסה נקיים מחשש תולעים.

ירקות מצוננים בהשגחת הבד"ץ, וירקות עלים (סה) בגידול מיוחד המאושרים מטעם הבד"ץ ראה בפנים המדריך "ירקות עלים"

שלחן עורך

- י.** אסור לאכול בשר צלי בלילה הזה, שנראה כאוכל מבשר פסח. ובכלל זה בשר אפוי. אבל מותר לאכול בשר שנצלה ונתבשל אח"כ, ולכן אם רוצה לאכול כבד צריך לבשלו אחר הצליה. דג אפוי או צלוי, אין איסור לאוכלו.
- יא.** בשר מטוגן ע"י בישול בקדירה בלי שמן ומים, ומתבשל במוהל היוצא מן הבשר, ג"כ אין לאוכלו בליל פסח. ואם הכין כבר בשר כזה לצורך יו"ט יכול לבשלו בליל יו"ט, ואז מותר באכילה.
- יב.** יש המהדרים לאכול לפחות כזית בשר בקר משום שמחת יו"ט, אם כי מעיקר הדין הא ד"אין שמחה אלא בבשר" נאמר רק על בשר קרבנות.

פרק ט"ז

קטניות ומאכלים שמעורב בהם קטניות

- א.** אין להקלאפילו בשעת הדחק (כפסקרבינוהגר"א במעשה הרב) בגזירת הקדמונים לבני אשכנז שלא לאכול בפסח כל מיני קטניות ושמיני קטניות. גם בוטנים הם בכלל קטניות, כפסק רבני ירושלים הקדמונים. אמנם לא אסרו אלא באכילתן, ואין על קטניות חובת ביעור ומותר להשהותן בבית.
- ב.** גם בערב פסח מזמן איסור אכילת חמץ נוהגים להחמיר באכילת קטניות.
- ג.** גם מאכל שמערבים בתוכו קטניות בייצורו והכנתו, אין לאוכלו.
- ד.** הגדרת קטניות היינו כל דבר שזורעים אותו בזרעונים, ומצמיח רק גרעינים והזרע עצמו נאכל, וכל שגדל על עץ אין בו דין קטניות, ולכן בפולי קפה אין גזירת קטניות כיון שגדלים על עץ.
- ה.** ומחמירים לאסור גם שמן בוטנים ושמן כותנה.

פרק ט"ז

דברים שהחמירו לא לאוכלם בפסח, ובענין רחיצת עופות וביצים לפני החג

- א.** לתינוקות שאינם יכולים לאכול כי אם מיני דייסות שיש בהן עירוב קטניות, נוהגים להקל בעבורם. ויזהרו לכתחילה שלא להשתמש לצורך זה בכלי הפסח הרגילים, אלא בכלים מיוחדים. (עיין עוד להלן בסוף המדור בקשר למזון תינוקות)
- ב.** יש דברים שהחמירו שלא לאוכלם בפסח מפני חששות חימוץ שהיה מצוי בהם ובדברים אלו נוקטים בעיקר לפי המנהג בין לקולא ובין לחומרא. אחד מאותם הדברים שנהוג להחמיר בהם הוא פירות יבשים כי שכיח היה למושחם או לערב בהם קמח, וכן היו מייבשים

אותם בתנור חמץ, ולכן נשאר המנהג גם כהיום להחמיר בזה. ולכן אין אוכלים בפסח גם מיני פיצוחים, אף שאינם קטניות.

ג. כיון שמצוי לפעמים בתוך העופות שיירי חיטים ממה שאכלו בחייהם, נוהגים המדקדקים לקנות העופות דוקא קודם הפסח ולשטפם ולרחצם היטב. בוועד השחיטה דעדתינו קיים פיקוח על מאכל העופות לפני פסח מחשש חמץ. (ראה עוד בערך איטליזים בענין הפיקוח מחששות חמץ)

ד. הביצים עלול להיות דבוק עליהן חשש חמץ, שלפעמים המקום שמטילות הביצים אינו נקי משירי מאכלם העשוי ממיני דגנים, ובעיקר מצוי חשש זה בביצים שאינן עוברות תהליך שטיפה ורחיצה, ולכן נהגו המדקדקים לשטוף הביצים מערב פסח. ולזרוק התבניות מחשש פירורים.

סודרה השגחה מיוחדת על הביצים שהדיו המוחתם על הביצים יהיה ללא חשש חמץ, ועל כל ביצה או אריזה ישנה חותמת מיוחדת כזו: **כ. פסח** לסימון כי הדיו ללא חשש.

פרק י"ז

חמץ שעבר עליו הפסח

- א.** קי"ל דחמץ שעבר עליו הפסח קנסו חז"ל ואסרוהו באכילה ובהנאה, אבל אם נמכר לנכרי כדת וכדין מותר לאוכלו אחר הפסח. ולכן יש להיזהר מאד שלא לקנות חמץ אחר הפסח, כל זמן שאין בחנות תעודת כשרות המעידה שנמכר החמץ כדת וכדין.
- ב.** מצד הדין אין צורך להימנע כלל מלאכול אפילו חמץ גמור שנמכר לנכרי, שכל שנמכר לנכרי לא קנסו חז"ל ומותר באכילה. אך יש מדקדקים שמחמירים על עצמם שלא לאכול חמץ מלפני הפסח אף שנמכר לנכרי, לפי שחוששים שמא לא חל הקנין לפי כל השיטות וכל הדיעות, ונמצא שיש חשש שלא היה מכור לגמרי לנכרי.
- ג.** וכמובן שאף אלו המחמירים אין צריכים לחוש כי אם על דבר שיש בו חמץ גמור, אבל לא בדברים שיש בזה חשש רחוק של חמץ, וכ"ש שאין צריך להחמיר על מיני קטניות, שלא חששו על קטניות אלא

בפסח ולא אחר הפסח.

ובכדי לדעת כל הפרטים בזה איזה מוצר יש בו חמץ גמור ואיזה מאכל אין בו רק חשש חמץ או רק עירוב קטניות, יש לעיין לעיל בדיעונו של מוצרי חמץ וחשש חמץ.

ד. אף המחמירין שלא לאכול חמץ שעבר עליו הפסח הנמכר לנכרי יש להקל בקמח שנטחן מלפני פסח, שכן קמח רגיל אינו חמץ גמור ואין בזה אלא משום חשש רחוק ואין נזהרים להשתמש בהם כי אם בפסח ולא אחר הפסח.

ה. המחמירין על חמץ שלפני הפסח הנמכר לנכרי, עליהם לדעת שלא ניתן לסמוך על מה שנדפס על המוצר שנאפה לאחר הפסח לפי שלדאבוננו מצויים זיופים בדברים אלו. והרוצה לדעת אימתי נאפה צריך לבדוק את תאריך זמן הייצור הרשום על המוצר. [דרך אגב, לגבי כל המוצרים גם במשך השנה טוב להסתכל על תאריך הייצור שלא לקנות דברים ישנים מאד, מפני חשש התפתחות חרקים ותולעים].

ו. כל התרופות שאינן ראויות לאכילה, אשר יש עליהן חשש עירוב חמץ אין לחוש עליהן לגבי אחר הפסח, שהרי מצד עיקר הדין יש להקל אפילו בפסח שכן נפגם טעמו לגמרי, ועכ"פ לאחר הפסח אין לחוש על כך.

פרק י"ח

בליעת תרופות בפסח והשימוש בהן

א. אנו משקיעים מאמץ רב בכדי לברר את כשרות התרופות שאין בהן חשש חמץ, וראה לעיל רשימה מפורטת בענין זה.

ב. סירופים ומיני כדורים העומדים למציצה וללעיסה שאין בהם טעם פגום, כאשר יש בהם חשש עירוב חמץ, הרי אלו תערובות חמץ ואין להשתמש בהם, ויש לבערם או למכרם לנכרי. ועיין ברשימה המפורטת בענין זה.

ג. כל האמור לעיל הוא לגבי תרופה המיועד לאכילה, אבל מיני משחות וכדו' שנעשה רק למריחה ושימוש חיצוני בלבד, מותר להשתמש בהן אף אם יש בהן עירוב חמץ, כיון שנפגם טעם החמץ מאכילת כלב, ואין נוהגין להיזהר כי אם באותן תרופות שבולעים, ולא כששתמשים בהן רק שימוש חיצוני גרידא.

ד. שטיפת הפה בדבר שנפסד מאכילת אדם כמו "מי פה", אם הוא זהיר שלא לבלוע ממנו אלא חוזר ופולטו, אין לחוש שמא יש בו חשש עירוב חמץ, (עיין שו"ת קנה בושם ח"א סימן כ"ה).

ה. אמנם זהו דוקא כשנפגם מאכילת כלב, אבל במשחת שיניים כיון שיש לה טעם משובח, אף שאינו בולע ממש המשחה אלא חוזר ופולטו, יש להיזהר ביותר שלא יהא בה שום חשש חמץ כל דהו, ולכן יש לקנות רק אלו העומדות תחת השגחתנו וכשרות לפסח.

ו. תרופות שאין בהן חשש עירוב חמץ, אלא קטניות אין לחוש בהן, דלא החמירו בקטניות כשאוכלן לצורך רפואה, ובפרט כשנפגמו מאכילת כלב כפי שבדרך כלל בתרופות וכדורים.

ז. כל האמור היינו רק לענין חולה שאין בו סכנה ח"ו אבל חולה שיש בו סכנה, ויש צורך ע"פ הוראת רופא ומו"צ לאכול איזה מין רפואה שיש בזה עירוב חמץ, מצוה עליו לאוכלו, שכן פיקוח נפש דוחה כל התורה כולה. ונוהגין להדר אם אפשר לעטוף התרופה בקפסולה נקיה מחשש חמץ, שאז נחשב שלא כדרך אכילה, אבל לא לעכב משום כך את נטילתו.

ומ"מ כדי למנוע איסור בל יראה ישתדל לקנות התרופה קודם פסח ולמוכרה לנכרי, ואם צריך לקנותה בפסח ישתדל לקנותה בבית מרקחת של נכרי, ויכוין שלא יחול עליו הקנין, וגם לא ישלם לו עד אחר הפסח כדי שלא יהא בזה קנין כסף.

